

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA**

**URED ZA SPRJEČAVANJE
PRANJA NOVCA**

FINANCIJSKO – OBAVJEŠTAJNA JEDINICA

**GODIŠNJE
IZVJEŠĆE O RADU UREDA
ZA 2015. GODINU**

Zagreb, prosinac 2016.

SADRŽAJ

POJMOVNIK.....	4
UVOD.....	5
I. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH.....	7
1.1. Tijela prevencije	8
1.2. Tijela nadzora	8
1.3. Ured za sprječavanje pranja novca	9
1.4. Tijela kaznenog progona	9
1.5. Pravosuđe.....	9
II. ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA	10
2.1. Preventivni karakter i opseg Zakona	11
2.2. Obveznici provedbe mjera.....	12
2.3. Obavješćivanje Ureda o transakcijama	13
III. ULOGA UREDA KAO FINACIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE	15
3.1. Model (tip) ustrojstva Ureda kao finacijsko-obavještajne jedinice.....	16
3.2. Zaštita informacija: međunarodni standardi o zaštiti i čuvanju podataka	17
IV. ZADAĆE I NADLEŽNOSTI UREDA.....	20
4.1. Uloga Ureda kao finacijsko – obavještajne jedinice	21
4.2. Analitičko-obavještajni rad Ureda.....	21
4.3. Organizacija rada i postupanja Ureda	21
4.4. Organizacijska shema Ureda.....	23
4.5. Kadrovska popunjenost Ureda	23
4.6. Odnosi s javnošću Ureda.....	24
V. RAD UREDA NA PODRUČJU SUMNJIVIH I GOTOVINSKIH TRANSAKCIJA	25
5.1. Zaprimanje obavijesti o sumnjivim transakcija u 2015. godini	26
5.2. Zaprimanje obavijesti o gotovinskim transakcija u 2015. godini.....	27
5.3. Prijenos gotovine u vrijednosti 10.000 EUR-a ili više preko državne granice.....	28
VI. ANALITIČKO-OBAVJEŠTAJNI RAD UREDA	29
6.1. Ključni pokazatelji o radu Ureda u 2015. godini.....	30
6.2. Analitičko obavještajne obrade sumnjivih transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma u 2015. godini	32
6.3. Slučajevi dostavljeni od strane Ureda nadležnim tijelima i inozemnim finacijsko-obavještajnim jedinicama radi daljnjeg postupanja i procesuiranja zbog sumnje na pranje novca i financiranje terorizma.....	32
6.4. Analitičko-obavještajni rad Ureda: primjena specifičnih mjera	35
6.5. Međuinstitucionalna operativna suradnja Ureda i nadzornih tijela te tijela progona u 2015. godini	36
6.6. Međunarodna suradnja Ureda: međunarodna razmjena podataka u 2015. godini..	38
6.7. Aktivnosti Ureda u suzbijanju financiranja terorizma u 2015. godini	41
6.8. Pregled i vođenje jedinstvene statistike sustava suzbijanja pn/ft u 2015.godini....	41
VII STRATEGIJSKE ANALIZE	44
7.1. Izvješća (proizvodi) strategijskih analiza u 2015. g.....	45
7.2. Ključni podaci strategijskih analiza zaprimljenih transakcija	47
VIII. PREVENCIJA I NADZOR OBVEZNIKA	61
8.1. Aktivnosti Ureda u području prevencije	62
8.2. Međuinstitucionalna i međunarodna suradnja Ureda.....	66

IX. PRIKAZ SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA DOSTAVLJENIH OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA	74
9.1. Slučaj br. 1: Sumnjive transakcije po računima domaće pravne i fizičke osobe....	75
9.2. Slučaj br. 2: Sumnjive transakcije po računu nerezidenta.....	76
9.3. Slučaj br. 3: Sumnjive transakcije povezane s kupovinom udjela u investicijskim fondovima.....	78
9.4. Slučaj br. 4: Sumnjive transakcije po nerezidentnim računima stranih fizičkih osoba i strane pravne osobe.....	80
9.5. Slučaj br. 5: Sumnjive transakcije bezgotovinskih transfera po računima domaćih pravnih osoba.....	81
9.6. Slučaj br. 6: Sumnjive transakcije doznaka iz off shore zone u RH u korist tvrtke koja kupuje nekretnine.....	83
9.7. Slučaj br. 7: Sumnjive transakcije doznaka u inozemstvo / iz inozemstva te podizanje gotovine.....	84
X. TIPOLOGIJE/TRENDOVI PRANJA NOVCA I PROCJENE TEKUĆIH I BUDUĆIH OPASNOSTI OD PRANJA NOVCA U RH.....	86
10.1. Tipologije pranja novca	87
10.2. Trendovi pranja novca	88
10.3. Procjena tekućih i budućih opasnosti od pranja novca u RH	89
XI. OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA	90
11.1. Četvrti krug evaluacije RH u odnosu na provedbu mjera protiv pn/ft od strane Odbora Vijeća Europe MONEYVAL-a.....	91
11.1.1. Ocjena Odbora Vijeća Europe MONEYVAL-a o radu Ureda	91
11.1.2. Ocjena o zaštiti podataka dostavljenih financijsko-obavještajnoj jedinici.....	92
11.1.3. Preporuke i komentari MONEYVAL-a	93
11.2. Izvješće neovisnog stručnjaka Europske komisije (Peer Based Mission) o ulozi Ureda kao hrvatske financijsko obavještajne jedinice u borbi protiv korupcije.....	93
XII. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE RADA UREDA I AKTIVNOSTI DRUGIH SUDIONIKA U SUSTAVU SUZBIJANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH	94
12.1. Za Ured kao hrvatsku financijsko-obavještajnu jedinicu	95
12.2. Za druge sudionike iz sustava SPNFT	95
ZAKLJUČAK.....	96
PRILOZI (1 - 4)	

administrativni nadzor	nadzor zakonitosti rada obveznika koji se provodi na temelju zaprimljenih podataka
AFCOS	eng. Anti-Fraud Co-Ordinating Structures, strukture za koordinaciju sprječavanja prijevara
analitička obrada Ureda	postupak prikupljanja, procjene, analiziranja, povezivanja i tumačenja podataka i informacija s izradom konačnog analitičkog proizvoda
analitički slučaj Ureda	predmet Ureda u kojem se provodi analitička obrada
Dow Jones Watchlist	komercijalna baza podataka o osobama za koje postoje podaci o povezanosti s kriminalnim aktivnostima ili se nalaze na međunarodnim listama restriktivnih mjera
Dun & Bradstreet	komercijalna baza podataka o administrativnim i bonitetnim podacima stranih tvrtki
Egmont grupa	međunarodno udruženje financijsko obavještajnih jedinica
EK	Europska komisija
ESW	eng. Egmont Secure Web, zaštićeni web sustav za sigurnu elektroničku razmjenu podataka između financijsko obavještajnih jedinica
EU	Europska unija
EUROPOL	Europski policijski ured
FATF	Grupa za financijsku akciju protiv pranja novca
financijsko obavještajna jedinica	središnja nacionalna jedinica za zaprimanje, analizu i prosljeđivanje obavijesti o sumnjivim transakcijama (u RH: Ured)
FIU	eng. financial intelligence unit, vidi financijsko obavještajna jedinica
FOJ	vidi financijsko obavještajna jedinica
ILECUs	eng. International Law Enforcement Co ordination Units, međunarodne jedinice za koordinaciju redarstvenih tijela
indikator pn/ft	podatak ili skup podataka (specifičnosti, okolnosti) koji samostalno ili kumulativno upućuju na sumnju u pn/ft i olakšavaju prepoznavanje sumnjivih transakcija i osoba
MIRS	Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma
MONEYVAL	Odbor stručnjaka (Vijeća Europe) za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma
obveznik	fizičke i pravne osobe iz čl. 4. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma; obveznici primjene mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma
OGT	obavijest o gotovinskim transakcijama
OST	obavijest o sumnjivim transakcijama
OT	obavijest o transakcijama
PN/FT	pranje novca/financiranje terorizma
sumnjiva transakcija	svaka transakcija za koju obveznik ili nadležno tijelo procijeni da u vezi s njom ili s osobom koja obavlja transakciju postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, odnosno da transakcija uključuje sredstva proizašla iz nezakonitih aktivnosti
STR	sumnjiva transakcija
Ured	Ured za sprječavanje pranja novca
VE	Vijeće Europe
World Check	komercijalna baza podataka o osobama za koje postoje podaci o povezanosti s kriminalnim aktivnostima ili se nalaze na međunarodnim listama restriktivnih mjera
Zakon	Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

UVOD

UVOD

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 87/08, 25/12; dalje u tekstu: Zakon) propisuje da Ministarstvo financija podnosi Vladi RH izvješće o radu Ureda za sprječavanje pranja novca (dalje u tekstu: Ured) najmanje jednom godišnje.

Ured kao hrvatska financijsko – obavještajna jedinica sastavlja cjelovito godišnje Izvješće o svom radu u kojem prikazuje ključne pokazatelje: broj obavijesti o sumnjivim i gotovinskim transakcijama zaprimljenih od banaka i drugih obveznika, broj inicijativa sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma zaprimljenih od državnih tijela i stranih financijsko-obavještajnih jedinica, broj otvorenih predmeta sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma, statističke podatke o međuinstitucionalnoj i međunarodnoj suradnji, broj blokada sumnjivih transakcija, broj slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma dostavljenih od strane Ureda nadležnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje u cilju utvrđivanja nezakonitog karaktera sredstava analiziranih u sumnjivim transakcijama.

Zakon i međunarodni standardi određuju da sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma nije u nadležnosti samo jedne institucije nego je to sustav u kojem je zakonski definirana uloga Ureda kao financijsko-obavještajne jedinice, odnosno uloge drugih sudionika iz sustava sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma i njihova međusobna interakcija i suradnja.

Dakle, Ured je sukladno međunarodnim standardima hrvatska financijsko-obavještajna jedinica, odnosno Ured je središnji nacionalni centar za prikupljanje, analizu i dostavljanje nadležnim tijelima informacija koje ukazuju na sumnju na pranje novca i/ili financiranje terorizma, a sve u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranja terorizma.

U ovome izvješću su navedeni statistički podaci iz područja prevencije, pranja novca i financiranja terorizma, ključni pokazatelji o radu Ureda, zatim su prikazane tipologije/trendovi pranja novca u RH, kao i informacije vezane za druge aktivnosti Ureda, uključujući i međunarodnu suradnju Ureda s inozemnim financijsko – obavještajnim jedinicama kao i ocjene o radu Ureda od strane međunarodnih eksperata (MONEYVAL-a i dr.).

Temeljem članka 56. stavak 4. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, Ministarstvo financija podnosi Vladi RH Izvješće o radu Ureda za razdoblje od 01.01.2015. do 31.12.2015.godine¹

¹ Izvješće o radu Ureda za 2014. godinu Vlada RH prihvatila je dana 03. rujna 2015. godine Zaključkom pod brojem klasa 022-03/15-07/2294, urbroj 50301-05/16-15-2

I. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH

I. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH

Zakon i međunarodni standardi određuju da sustav sprječavanja pranja novca i financiranje terorizma nije u nadležnosti samo jedne institucije nego je to sustav u kojem su zakonski definirane uloge svakog sudionika i njihova međusobna interakcija i suradnja.

Ured je samo jedna karika u lancu u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma koja tek u interaktivnoj suradnji s drugim nadležnim tijelima (DORH, USKOK, MUP, SOA, HNB, HANFA i nadzornim službama Ministarstva financija), obveznicima (banke i dr.) i stranim financijsko-obavještajnim jedinicama može u potpunosti dati svoj puni doprinos u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranje terorizma.

1.1. Tijela prevencije:

Obveznici: banke, štedne banke, kreditne unije, ovlašteni mjenjači, osiguravajuća društva, priređivači igara na sreću, brokери, odvjetnici, javni bilježnici, porezni savjetnici i drugi.

Ključni element preventivnog sustava je obveza banaka i drugih Zakonom određenih obveznika obavješćivati Ured o:

- sumnjivim (gotovinskim i negotovinskim) transakcijama kada banke i drugi obveznici utvrde sumnju na pranje novca i financiranje terorizma bez obzira na visinu transakcije (**režim sumnjivih transakcija**) (čl. 42. Zakona),
- banke i drugi obveznici su o sumnjivoj transakciji dužni Ured obavijestiti prije izvršenja sumnjive transakcije i obvezni su navesti razloge za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma.

1.2. Tijela nadzora:

Nadzorna tijela: obavljaju nadzor nad obveznicima u pogledu primjene mjera za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma temeljem Zakona:

- a) Hrvatska narodna banka,
- b) Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga,
- c) Financijski inspektorat Republike Hrvatske,
- d) Porezna uprava,
- e) Carinska uprava.

Hrvatska narodna banka: nadzire provedbu Zakona kod banaka i drugih kreditnih institucija.

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga: nadzire provedbu Zakona kod sudionika tržišta kapitala, fondova i osiguranja.

Financijski inspektorat: nadzire provedbu Zakona, kao primarni nadzornik, u sektoru tzv. nebankovnih financijskih institucija (mjenjača, pružatelja usluga transfera novca i dr.), te u sektoru profesionalnih djelatnosti (odvjetnici, javni bilježnici, računovođe, revizori, porezni savjetnici).

Porezna uprava: nadzire provedbu Zakona kod priređivača igara na sreću. Porezna uprava također provjerava poštuju li domaće pravne i fizičke osobe propisano ograničenje naplate u gotovini u iznosu preko 105.000,00 kn., odnosno u poslovima s nerezidentima u vrijednosti preko 15.000,00 EUR-a.

Carinska uprava: nadzire prijenos gotovine preko državne granice.

1.3. Ured za sprječavanje pranja novca:

Ured: kao središnje nacionalno tijelo za prikupljanje, analizu i dostavljanje nadležnim tijelima slučajeva sa sumnjom na pn/ft je dio preventivnog sustava, odnosno posredničko tijelo, s jedne strane, između financijskog i nefinancijskog sektora (banaka i dr.), koji Uredu prijavljuju sumnjive transakcije i tijela progona (policije i odvjetništva), te sudova, s druge strane.

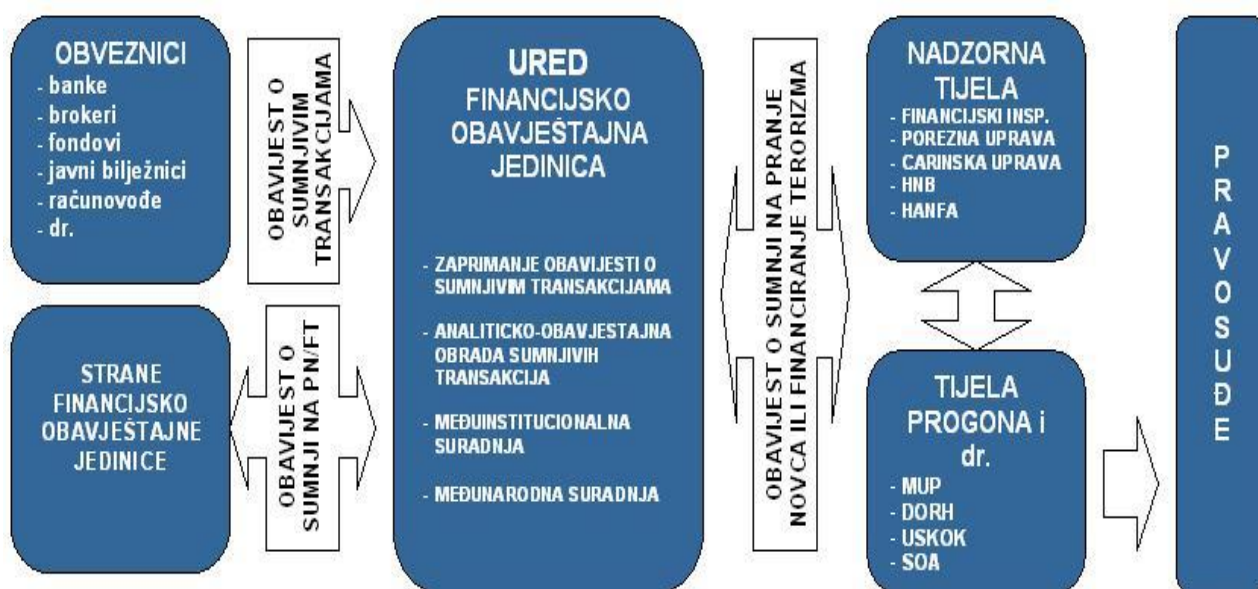
1.4. Tijela kaznenog progona:

Policija: provodi policijske izvide i financijske istrage kaznenog djela pranja novca postupajući po predmetima iniciranim od strane Ureda, inicirane od strane drugih tijela nadzora, i pokrenutih na vlastitu inicijativu.

Državno odvjetništvo: usmjerava rad policije u obradama pranja novca po predmetima Ureda, te po predmetima drugih tijela iz sustava sprječavanja pn/ft, te koordinira rad drugih nadzornih tijela vezanih za slučajeve pn/ft.

1.5. Pravosuđe:

Sudovi: pred sudom se provodi kazneni postupak za kazneno djelo pranja novca i oduzimanje imovinske koristi, koji su inicirani od strane svih nadležnih tijela iz sustava sprječavanja pn/ft.

Sukladno navedenom Ured u suradnji s obveznicima (banke i dr.), prije svega, predstavlja dio sustava prevencije, kojem je primarna zadaća spriječiti korištenje financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma. Dakle, Ured nije istražno tijelo nadležno za provođenje financijskih izvida i istraga, niti nadzorno inspeksijsko tijelo koje obavlja izravan nadzor kod obveznika provedbe Zakona jer sukladno Zakonu i međunarodnim standardima za provođenje tih radnji nadležna su druga tijela odnosno tijela progona i tijela nadzora iz sustava sprječavanja pn/ft. (vidjeti Prilog 1.)

II. ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

II. ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

01.01.2009. godine stupio je na snagu novi Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 87/08, 25/12) koji je u potpunosti usklađen s relevantnim europskim dokumentima:

- Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2005/60/EZ od 26. listopada 2005. o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma (tzv. Treća direktiva protiv pranja novca),
- Direktiva Komisije 2006/70/EZ od 1. kolovoza 2006. o utvrđivanju provedbenih mjera za Direktivu 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s definicijom «politički izložene osobe» i tehničkim kriterijima za postupke pojednostavljene temeljite identifikacije stranaka i za oslobođenje na temelju financijske djelatnosti koja se provodila povremeno ili u vrlo ograničenom opsegu,
- Uredba 1889/2005 Europskog parlamenta i Vijeća o kontroli ulaska i izlaska gotovine iz Zajednice,
- Uredba 1781/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o podacima o uplatitelju koji prate transfer novčanih sredstava,

Komentar Europske komisije na novi Zakon

"Novi Zakon je u pogledu svoje kvalitete, točnosti i sveobuhvatnosti očito rezultat značajnih napora hrvatskih vlasti, koje Komisija pozdravlja. Da ovaj Zakon uzima u obzir i dodatne standarde i relevantnu dobru praksu i da uvodi više značajnih inovacija. To sve predstavlja presudno unapređenje hrvatskog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u odnosu na zakonodavstvo EU. Treba se usredotočiti na osiguranje prikladne provedbe ovog novog, sofisticiranog Zakona" (komentar Europske komisije od 20. lipnja 2008.).

2.1. Preventivni karakter i opseg Zakona

Ovaj Zakon ima preventivni karakter, jer se njime propisuju mjere i radnje u bankarskom, novčarskom i drugom poslovanju koje se poduzimaju radi sprječavanja korištenja financijskog (posebice bankarskog i nebankarskog sektora), odnosno nefinancijskog sektora u svrhu pranja novca stečenog nezakonitim aktivnostima.

Zakonom su određeni obveznici (pravne osobe i odgovorne osobe u njima te fizičke osobe) koji su obvezni poduzimati mjere i radnje radi otkrivanja i sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, a to su banke, FINA, mjenjačnice, odvjetnici, računovođe, porezni savjetnici, burze, brokeri, casina i dr.

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma regulira rad cjelovitog preventivnog sustava i propisuje:

1. mjere i radnje u bankarskom i nebankarskom financijskom poslovanju te u novčarskom i drugom poslovanju koje se poduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma:
 - a. dubinska analiza stranke
 - b. obavješćivanje Ureda o transakcijama i osobama
2. obveznici provedbe mjera i radnji koji su dužni postupati prema Zakonu:
 - a. financijske institucije
 - b. nefinancijske institucije i profesionalne djelatnosti
 - c. državna tijela
3. nadzor nad obveznicima u provedbi mjera i radnji u bankarskom i nebankarskom financijskom poslovanju te u novčarskom i drugom poslovanju koje se poduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma,

4. zadaće i nadležnosti Ureda za sprječavanje pranja novca kao financijsko-obavještajne jedinice,
5. međunarodna suradnja Ureda,
6. nadležnosti i postupci drugih državnih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima u otkrivanju pranja novca i financiranja terorizma,
7. druga pitanja značajna za razvoj preventivnog sustava u sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Ministarstvo financija donijelo je sljedeće pravilnike o provedbi Zakona:

- Pravilnik o obavješćivanju Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama i osobama
- Pravilnik o obavješćivanju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj te o uvjetima pod kojima obveznici za odrenene stranke nisu dužni obavješćivati Ured o gotovinskoj transakciji
- Pravilnik o kontroli unošenja i iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice
- Pravilnik o određivanju uvjeta pod kojima obveznici svrstavaju stranke u stranke koje predstavljaju neznatan rizik za pranje novca ili financiranje terorizma
- Pravilnik o uvjetima pod kojima obveznici Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma mogu mjere dubinske analize stranke prepustiti trećim osobama
- Pravilnik o načinu i rokovima dostavljanja podataka Uredu za sprječavanje pranja novca o kaznenom djelu pranja novca i financiranja terorizma
- Pravilnik o načinu i rokovima dostavljanja podataka Uredu za sprječavanje pranja novca o prekršajnim postupcima
- Pravilnik o načinu i rokovima obavješćivanja Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama i osobama te vođenju evidencija od strane odvjetnika, odvjetničkih društava, javnih bilježnika, revizorskih društava i samostalnih revizora te pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju računovodstvene poslove i poslove poreznog savjetovanja
- Pravilnik o sadržaju i vrsti podataka o uplatitelju koji prate elektronički prijenos novčanih sredstava, o obvezama pružatelja usluga plaćanja i o iznimkama od obveze prikupljanja podataka pri prijenosu novčanih sredstava

2.2. Obveznici provedbe mjera

Obveznici provedbe mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma jesu:

1. banke, podružnice banaka država članica, podružnice banaka trećih država i banke država ovlaštene neposredno obavljati poslove u Republici Hrvatskoj,
2. štedne banke,
3. stambene štedionice,
4. kreditne unije,
5. društva koja obavljaju određene usluge platnog prometa, uključujući i prijenos novca,
6. Hrvatska pošta,
7. društva za upravljanje investicijskim fondovima, poslovne jedinice društava za upravljanje trećih država, društva za upravljanje država članica koje u Republici Hrvatskoj imaju poslovnu jedinicu, odnosno koja su ovlaštene za neposredno obavljanje poslova upravljanja fondovima na području Republike Hrvatske i treće osobe kojima je dopušteno, u skladu sa zakonom

- koji uređuje rad fondova, povjeriti obavljanje pojedinih poslova od strane društava za upravljanje,
8. mirovinska društva,
 9. društva ovlaštena za poslove s financijskim instrumentima i podružnice inozemnih društava za poslove s financijskim instrumentima u Republici Hrvatskoj,
 10. društva za osiguranje koja imaju odobrenje za obavljanje poslova životnih osiguranja, podružnice društava za osiguranje iz trećih država koje imaju odobrenje za obavljanje poslova životnih osiguranja i društva za osiguranje iz država članica koja u Republici Hrvatskoj obavljaju poslove životnih osiguranja neposredno ili preko podružnice,
 11. društva za izdavanje elektroničkog novca, podružnice društava za izdavanje elektroničkog novca iz država članica, podružnice društava za izdavanje elektroničkog novca iz trećih država i društva za izdavanje elektroničkog novca iz država članica koja su ovlaštena neposredno obavljati usluge izdavanja elektroničkog novca u Republici Hrvatskoj,
 12. ovlašteni mjenjači,
 13. priređivači igara na sreću za: a) lutrijske igre, b) igre u kasinima, c) kladioničke igre, d) igre na sreću na automatima, e) igre na sreću na internetu i drugim telekomunikacijskim sredstvima, odnosno elektroničkim komunikacijama,
 14. zalagaonice,
 15. pravne i fizičke osobe koje obavljaju poslove u vezi s djelatnošću: a) davanja kredita odnosno zajmova koji uključuju također: potrošačke kredite, hipotekarne kredite, factoring i financiranje komercijalnih poslova, uključujući forfaiting, b) leasinga, c) izdavanja i upravljanja instrumentima plaćanja (npr. kreditnih kartica i putničkih čekova), d) izdavanja garancija i jamstava, e) upravljanja ulaganjima za treće osobe i savjetovanja u vezi s tim, f) iznajmljivanja sefova, g) posredovanja u sklapanju kreditnih poslova, h) zastupanja u osiguranju pri sklapanju ugovora o životnom osiguranju, i) posredovanja u osiguranju pri sklapanju ugovora o životnom osiguranju, j) poduzetničkih ili fiducijarnih usluga, k) prometa plemenitih metala i dragog kamenja te proizvodima od njih, l) trgovine umjetničkim predmetima i antikvitetima, m) organiziranja ili provođenja dražbi, n) posredovanja u prometu nekretninama,
 16. pravne i fizičke osobe koje obavljaju poslove u okviru sljedećih profesionalnih djelatnosti: a) odvjetnik, odvjetničko društvo i javni bilježnik, b) revizorsko društvo i samostalni revizor, c) fizičke i pravne osobe koje obavljaju računovodstvene usluge i usluge poreznog savjetovanja,
 17. podružnice stranih kreditnih i financijskih institucija i drugih obveznika koje su osnovane u Republici Hrvatskoj.

2.3. Obavješćivanje Ureda o transakcijama i prijenosu gotovine preko državne granice

Temeljne odredbe preventivnog sustava su obveza banaka i drugih Zakonom određenih obveznika obavješćivati Ured o transakcijama, odnosno zadaće Carinske uprave da Ured obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice.

2.3.1. Obveza i rokovi obavješćivanja o gotovinskim transakcijama (članak 40. Zakona):

O svakoj transakciji koja se provodi u gotovini u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj obveznik mora obavijestiti Ured odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana obavljanja transakcije.

2.3.2. Obveza i rokovi obavješćivanja o sumnjivim transakcijama i osobama (članak 42. Zakona):

Obveznik je dužan suzdržati se od provođenja transakcije za koju zna ili sumnja da je povezana s pranjem novca ili s financiranjem terorizma. O takvoj transakciji obveznik je dužan bez odgode, prije izvršenja transakcije, obavijestiti Ured i u obavijesti navesti razloge za sumnju na pranje novca odnosno financiranje terorizma te također navesti rok u kojem se transakcija treba izvršiti.

Sumnjivom transakcijom smatra se svaka pokušana ili izvršena gotovinska i negotovinska transakcija, bez obzira na njezinu vrijednost i način obavljanja, ako obveznik zna ili ima razloge za sumnju:

1. da transakcija uključuje sredstva proizašla iz nezakonitih aktivnosti ili povezana s financiranjem terorizma s obzirom na vlasništvo, prirodu, izvor, lokaciju ili kontrolu takvih sredstava,
2. da transakcija po svojim značajkama povezanima sa statusom stranke ili drugim značajkama stranke ili sredstava ili drugim osobitostima očito odstupa od uobičajenih transakcija iste stranke, te da odgovara potrebnom broju i vrsti indikatora koji upućuju na to da postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma,
3. da je transakcija usmjerena na izbjegavanje propisa koji reguliraju mjere sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma,
4. uvijek kada obveznik procijeni da u vezi s transakcijom ili strankom postoje razlozi za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma.

2.3.3. Obveza i rokovi obaviješćivanja o prijenosu gotovine preko državne granice (članak 74. Zakona)

Tijela Carinske uprave Republike Hrvatske obvezna su o svakoj prijavi unošenja ili iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice u kunsnoj protuvrijednosti iznosa od 10.000,00 EUR ili više obavijestiti Ured odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana prijena gotovine preko državne granice.

Tijela Carinske uprave Republike Hrvatske obvezna su o svakom unošenju ili iznošenju gotovine preko državne granice koje nije bilo prijavljeno carinskom tijelu obavijestiti Ured odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana prijena gotovine preko državne granice.

Tijela Carinske uprave Republike Hrvatske obvezna su obavijestiti Ured najkasnije u roku od tri dana od dana prijena gotovine preko državne granice i u slučaju unošenja ili iznošenja, odnosno pokušaja unošenja ili iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice u iznosu manjem od kunske protuvrijednosti iznosa od 10.000,00 EUR ako su vezi s osobom koja gotovinu prenosi, načinom prijena ili drugim okolnostima prijena postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranja terorizma.

III. ULOGA UREDA KAO FINANCIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE

III. ULOGA UREDA KAO FINANCIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE

Sukladno lex specialis Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i međunarodnim standardima Ured za sprječavanje pranja novca (dalje u tekstu: Ured) je hrvatska financijsko-obavještajna jedinica, koja služi kao nacionalni centar za zaprimanje i analizu obavijesti o sumnjivim transakcijama i procjenu ostalih informacija relevantnih za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma.

Ured obavlja zadaće određene Zakonom i djeluje sukladno međunarodnim standardima u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava Republike Hrvatske za pranje novca i financiranje terorizma.

Ured je dio sustava prevencije kojem je primarna zadaća da zajedno s drugim tijelima prevencije (bankama i drugim obveznicima), nadzornim službama Ministarstva financija (Financijski inspektorat, Porezna uprava i Carinska uprava), te Hrvatskom narodnom bankom i Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga spriječi korištenje financijskog sustava za pranje novca i financiranja terorizma.

Dakle, Ured kao dio preventivnog sustava, odnosno kao financijsko-obavještajna jedinica, je samo jedna karika u lancu u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma koja tek u interaktivnoj suradnji s drugim nadležnim tijelima (nadzornim službama Ministarstva financija – Financijski inspektorat, Porezna uprava, Carinska uprava; te DORH, USKOK, MUP, SOA, HNB, HANFA) i inozemnim financijsko - obavještajnim jedinicama može u potpunosti dati svoj puni doprinos u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranje terorizma.

Ured je sukladno Zakonu i međunarodnim standardima operativno neovisna i autonomna središnja nacionalna jedinica koja obavlja sljedeće zadaće:

- zaprima od banaka i drugih obveznika podatke o transakcijama koje su povezane s pranjem novca i financiranjem terorizma,
- pohranjuje podatke o transakcijama u baze Ureda,
- analitičko obavještajno obrađuje, analizira i procjenjuje dostavljene podatke i informacije o sumnjivim transakcijama,
- obavještava nadležna tijela o slučajevima sumnje na pranje novca ili financiranje terorizma, radi poduzimanja radnji i mjera iz njihove nadležnosti, te radi iniciranja od strane nadležnih tijela postupaka za kazneno djelo pranja novca ili financiranja terorizma, a u cilju utvrđivanja pravog izvora novca ili imovine za koje postoji sumnja da su nezakonito pribavljeni u zemlji ili inozemstvu.

3.1. Model (tip) ustrojstva Ureda kao financijsko-obavještajne jedinice

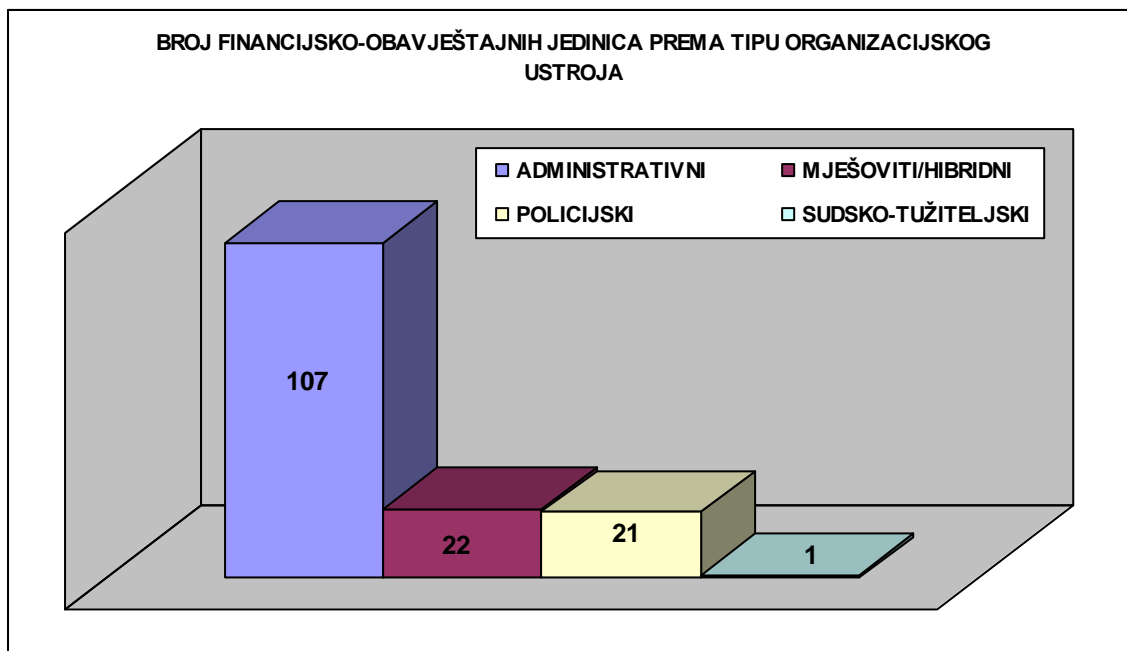
Ured, kao hrvatska financijsko-obavještajna jedinica (Financial Intelligence Unit – FIU) administrativnog tipa, je ustrojstvena jedinica u sastavu Ministarstva financija koja obavlja zadaće u cilju sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, te druge zadaće određene Zakonom.

3.1.1. Financijsko obavještajne jedinice prema modelu (tipu) ustrojstvene lokacije

Republika Hrvatska je prihvatila administrativni tip (model) osnivanja Ureda u sastavu Ministarstva financija. Uredi za sprječavanje pranja novca administrativnog tipa kao financijsko-obavještajne jedinice su uvijek dio strukture nekog ministarstva ili uprave koja ne pripada policijskim ili sudskim tijelima. **Naime, po statistici EGMONT GROUP-e (svjetsko udruženje 151 financijsko-obavještajne jedinice), od 151 države u svijetu, članice EGMONT GROUP-e, u 107 država uredi za sprječavanje pranja novca kao financijsko obavještajne jedinice su**

administrativnog tipa i ustrojani su izvan policijskih i sudskih struktura. Najčešća lokacija financijsko-obavještajnih jedinica administrativnog tipa, kao što je i hrvatski Ured, je u sastavu ministarstva financija i središnjih nacionalnih banaka ili su financijsko-obavještajne jedinice ustrojene kao posebne agencije, nezavisne od bilo kojeg ministarstva (vidjeti Grafikon 1.)

Grafikon 1. Broj financijsko-obavještajnih jedinica prema tipu organizacijskog ustroja u 2015. godini

3.1.2. Međunarodni monetarni fond (MMF): procjena zakonskog, institucionalnog i nadzorničkog aspekta sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u RH

Međunarodni monetarni fond (MMF) je u svom Izvješću o procjeni sustava suzbijanja pranja novca u RH u financijskom sektoru, potvrdio da RH ima dobar model ustroja Ureda u sastavu Ministarstva financija, te je ocijenio da je i dalje potrebno očuvati autonomiju i administrativnu prirodu Ureda u sastavu Ministarstva financija, kao posrednika, s jedne strane, između financijskog i nefinancijskog sektora (banaka, brokera i dr.), koji Uredu prijavljuju sumnjive transakcije, i tijela progona (policije i DORH-a) te sudova, s druge strane.

3.2. Zaštita informacija: međunarodni standardi o zaštiti i čuvanju podataka

- Ured kao financijsko-obavještajna jedinica u svom postupanju pribavlja bankovne, osobne i obavještajne podatke iz zemlje i inozemstva. Ti podaci se označavaju kao klasificirani podaci za koje je utvrđen i odgovarajući stupanj tajnosti. S obzirom na karakter tajnosti tih podataka, postupci koje provodi Ured temeljem Zakona tajni su. (čl. 75. Zakona),
- Ured je sukladno Zakonu i međunarodnim standardima obavezan osigurati zaštitu osobnih i drugih financijsko - obavještajnih podataka koji su predmet analitičko obavještajnog rada Ureda,
- Ured nije ovlašten iznositi u javnost informacije, podatke i dokumentaciju u svezi s konkretnim slučajevima na kojima radi ili koje dostavlja na daljnje postupanje drugim nadležnim tijelima u RH ili stranim financijsko obavještajnim jedinicama,

Stoga Ured ne smije o prikupljenim podacima, niti o postupanju na temelju Zakona obavijestiti osobe na koje se ti podaci odnose, ili treće osobe (čl. 75. Zakona i čl. 28. Treće Direktive 2005/60/EZ).

3.2.1. Unutarnji integritet Ureda

U cilju zaštite službenih podataka i procesa postupanja Ureda te jačanja etičke odgovornosti službenika i zaštite institucionalnog integriteta Ureda, a od strane Ureda za sprječavanje pranja novca, putem Ureda vijeća za nacionalnu sigurnost, iniciran je i proveden postupak sigurnosne provjere za pristup klasificiranim podacima i certificiranja rukovodnih službenika Ureda s najvišom sigurnosnom razinom.

3.2.2. Međunarodni standardi: Metodologija za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF-a i učinkovitosti sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

Međunarodni zakonodavni okvir vezano za osnivanje financijsko-obavještajnih jedinica, zaštitu informacija, neovisnost i autonomiju financijsko-obavještajnih jedinica obvezuje sve financijsko obavještajne jedinice, pa tako i Ured kao hrvatsku financijsko-obavještajnu jedinicu, da se usklade sa Preporukama FATF-a, (esencijalni kriteriji broj 29.6. i 29.7.), kako slijedi:

(29.) Države su u obavezi osnovati financijsko-obavještajnu jedinicu koja će služiti kao nacionalni centar za zaprimanje i analizu:

- a) izvještaja o sumnjivim transakcijama,
- b) ostalih informacija relevantnih za pranje novca i financiranje terorizma,
- c) prosljeđivanje od strane financijsko-obavještajnih jedinica rezultate provedenih analiza sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma nadležnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje,
- d) financijsko-obavještajna jedinica mora imati pravodoban pristup financijskim, upravnim i sigurnosnim podacima, informacijama i dokumentaciji u vezi s provođenjem Zakona, a koje informacije su joj potrebne kako bi propisno obavljala svoje funkcije, uključujući i analizu sumnjivih transakcija.

(29.6) Ured za sprječavanje pranja novca kao financijsko-obavještajna jedinica RH će štiti informacije na sljedeći način:

(a) donošenjem propisa o sigurnosti i tajnosti informacija, uključujući i procedure o postupanju, pohranjivanju, prosljeđivanju i zaštiti informacija te o pristupu informacijama;

(b) osiguravajući da djelatnici Ureda imaju neophodne razine certifikata za pristup klasificiranim informacijama te odgovarajuće razumijevanje njihove odgovornosti u postupanju s osjetljivim i klasificiranim informacijama i prosljeđivanju osjetljivih i klasificiranih informacija; i

(c) ograničavanjem pristupa prostorijama i informacijama Ureda, uključujući i sustave informatičke tehnologije.

(29.7) Ured za sprječavanje pranja novca kao financijsko-obavještajna jedinica RH će biti operativno neovisan i autonoman na sljedeći način:

(a) imajući ovlaštenja i mogućnosti da slobodno izvršava svoje funkcije, uključujući i autonomno odlučivanje u svezi analiziranja, zahtijevanja i/ili prosljeđivanja i dostavljanja specifičnih informacija;

(b) imajući mogućnost sklapanja sporazuma ili uspostavljanja samostalne suradnje u razmjeni informacija s drugim domaćim nadležnim tijelima ili stranim odgovarajućim tijelima;

(c) kada je Ured uspostavljen unutar već postojećih struktura drugog državnog tijela, imajući odvojene ključne funkcije od onih koje obavlja to drugo tijelo;

(d) imajući ovlaštenja u pribavljanju i razmještanju resursa neophodnih za izvršavanje njegovih zadaća, na individualnoj i uobičajenoj osnovi, bez neprimjerenog političkog utjecaja ili utjecaja privatnog sektora ili ometanja od istih, a što bi moglo negativno utjecati na njegovu operativnu neovisnost.

Međunarodni stručnjaci MONEYVAL-a su u Izvješću o 4. krugu evaluacije Republike Hrvatske u odnosu na provedbu mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (rujan 2013.) potvrdili da je hrvatski Ured za sprječavanje pranja novca, zakonodavno i u praktičnoj primjeni, osigurao usklađenost s naprijed navedenim esencijalnim kriterijem FATF Preporuka koji propisuje zaštitu podataka dostavljenih financijsko-obavještajnoj jedinici.

3.2.3. Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“ broj: 87/08, 25/12) propisano je kako slijedi:

Članak 56.

(1) Ured je ustrojstvena jedinica u sastavu Ministarstva financija koja obavlja zadaće u cilju sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, te druge zadaće određene ovim Zakonom.

(2) Uredom upravlja predstojnik Ureda.

3.2.4. Izvod iz Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva financija (KLASA: 023-03/12-01/37, URBROJ: 513-03/12-20 od 27. travnja 2012. te kasnijim izmjenama i dopunama):

Članak 52.

Sjedište Ureda za sprječavanje pranja novca je u Zagrebu.

Ured za sprječavanje pranja novca djeluje pod nazivom:

MINISTARSTVO FINACIJA - URED ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA

Članak 53.

Predstojnik upravlja Uredom za sprječavanje pranja novca i potpisuje njegove akte.

IV. ZADAČE I NADLEŽNOSTI UREDA

IV. ZADAĆE I NADLEŽNOSTI UREDA

4.1. Uloga Ureda kao financijsko – obavještajne jedinice

Sukladno međunarodnim standardima hrvatski Ured je analitička služba i središnje tijelo prevencije koje kao financijsko-obavještajna jedinica primarno ima zadaću:

- analitičko-obavještajno obrađivati sumnjive transakcije, koje je Ured zaprimio od banaka i drugih obveznika te nakon što ocijeni da u vezi s transakcijom ili određenom osobom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma u zemlji ili inozemstvu, Ured slučajeve, u pisanom obliku, dostavlja na daljnje postupanje i procesuiranje nadležnim državnim tijelima: poglavito Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske i/ili MUP-u te nadzornim službama Ministarstva financija i inozemnim uredima (**čl. 59. i čl. 65. Zakona**);
- međuinstitucionalno surađivati u sprječavanju i otkrivanju pranja novca i financiranja terorizma sa svim nadležnim državnim tijelima u RH (DORH, USKOK, MUP, SOA, HNB, HANFA, Porezna uprava, Carinska uprava, Financijski inspektorat, i dr.) (**čl.58. Zakona**);
- razmjenjivati podatke, informacije i dokumentaciju sa stranim financijsko-obavještajnim jedinicama i drugim stranim tijelima i međunarodnim organizacijama nadležnim za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma (**čl.67. Zakona**);
- preventivno djelovati u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma uključujući neizravni (administrativni) nadzor i izobrazbu obveznika (banaka, brokera, investicijskih fondova, casina, javnih bilježnika, odvjetnika i drugih), te izobrazbu državnih tijela (**čl.57. Zakona**).

4.2. Analitičko-obavještajni rad Ureda

Ured je ovlašten započeti analitičku obradu transakcija samo u slučajevima i nakon što mu:

- **banke ili drugi obveznici u pogledu određene transakcije ili osobe dostave obrazložene razloge za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma,**
- **strane financijsko - obavještajne jedinice (strani uredi) dostave pisanu zamolbu ili obavijest o sumnjivim transakcijama ili sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma,**
- **iznimno, državna tijela, sudovi, pravne osobe s javnim ovlastima i drugi subjekti, dostave pisani prijedlog u kojem su navedene aktivnosti koje jesu ili bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma, a koje aktivnosti su utvrđene prilikom obavljanja poslova iz djelokruga rada tih tijela.**

4.3. Organizacija rada i postupanja Ureda

Ured obavlja temeljne poslove financijsko-obavještajne jedinice kroz Odjel za sumnjive transakcije unutar Službe za financijsko obavještajnu analitiku koji se bave analizama sumnjivih transakcija zaprimljenih od banaka i drugih obveznika i prosljeđivanjem pozitivnih rezultata obrada drugim nadležnim tijelima.

Strategijsku razinu analiziranja zaprimljenih transakcija provodi Odjel za strategijske analize i informacijski sustav analizirajući tipologije i trendove pranja novca i financiranja terorizma.

Odjel za financijske i nefinancijske institucije u okviru Službe za prevenciju i nadzor obveznika "filter" je zaprimljenih transakcija kroz koje provodi najveći dio svog administrativnog nadzora obveznika. Kontakt s obveznicima tom Odjelu je dnevni posao radi pojašnjavanja i usmjeravanja pravilnog postupanja različitih obveznika.

Na međunarodnoj razini, analitičkom podrškom stranim financijsko-obavještajnim jedinicama bavi se Odjel za međuinstitucionalnu i međunarodnu suradnju, a koji Odjel također odrađuje i poslove međuinstitucionalne suradnje na strateškoj razini, kroz međuinstitucionalne radne skupine, projekte i slično.

Za analitičko-obavještajni rad Ured koristi sljedeće baze podataka:

a) Interne baze podataka:

1. baze podataka Ureda

- a. baza sumnjivih transakcija
- b. baza gotovinskih transakcija
- c. baza prijenosa gotovine preko državne granice
- d. baza predmeta analitičkih obrada transakcija

Sukladno međunarodnim standardima i Zakonu (čl. 58. st. 3.) kao financijsko - obavještajna služba Ured mora imati pravodoban pristup različitim izvorima informacija i bazama podataka:

b) Eksterne baze podataka:

1. pristup svim administrativnim i financijskim podacima obveznika

2. pristup podacima i bazama podataka državnih tijela

- a. informacijski sustav MUP-a
- b. kriminalističko - obavještajni podaci policije
- c. informacijski sustav Porezne uprave
- d. informacijski sustav Carinske uprave

3. javno dostupni izvori

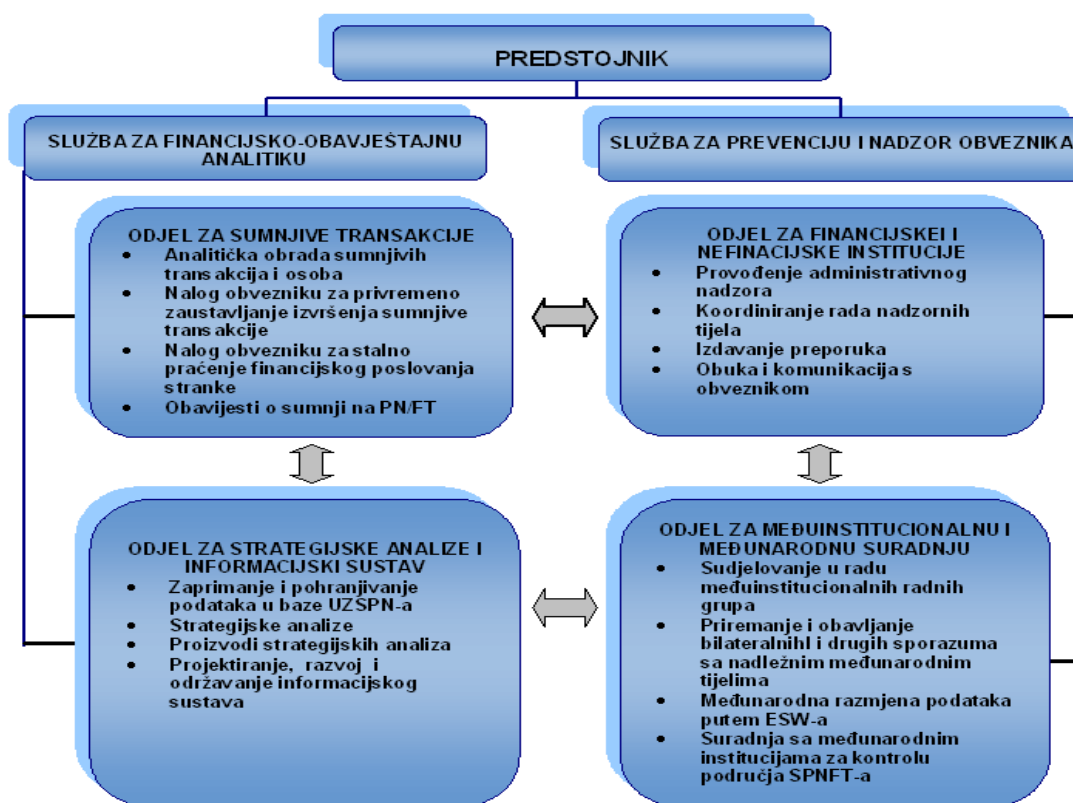
- a. sudski registar
- b. Jedinostveni registar računa - FINA
- c. obrtni registar
- d. registar udruga

4. komercijalne baze podataka

- a. Poslovna Hrvatska
- b. Dun & Bradstreet
- c. Dow Jones Watchlist
- d. World Check

Zbog korištenja u svom radu podataka bankovnog, osobnog i obavještajnog karaktera, a koji podaci su klasificirani podaci, jedna od glavnih odrednica u postupanju Ureda je zaštita tajnosti podataka i postupaka. Osim zaštite klasificiranih podataka, u svom korištenju te u prosljeđivanju klasificiranih podataka drugim nadležnim tijelima naglašava se zakonski ograničena uporaba tih podataka - "isključivo u svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma"(čl. 75. i čl. 77. Zakona).

4.4. Organizacijska shema Ureda

4.5. Kadrovska popunjenost Ureda za sprječavanje pranja novca

U Uredu je na dan 31. prosinca 2015. godine, zajedno s predstojnikom Ureda bilo zaposleno ukupno 22 službenika. Sukladno Sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu financija u Uredu za sprječavanje pranja novca sistematizirana su ukupno 34 radna mjesta. Uzimajući u obzir broj sistematiziranih radnih mjesta (34) i stvarno zaposlenih službenika (22), proizlazi da je popunjenost radnih mjesta u Uredu na kraju 2015. godine iznosila 65% (vidjeti Tablicu 1).

Tablica 1. Broj i struktura službenika Ureda obzirom na stručnu spremu

GODINA	BROJ ZAPOSLENIH	STRUČNA SPREMA	
		VISOKA STRUČNA SPREMA	SREDNJA STRUČNA SPREMA
2015.	22	18	4

Slijedom podataka iz Tablice br.1. proizlazi da je, na dan 31. prosinca 2015. godine, u Uredu bilo zaposleno osamnaest (18) službenika s visokom stručnom spremom (82%) ekonomske i pravne struke te četiri (4) službenika sa srednjom stručnom spremom (18%).

4.6. Odnosi s javnošću Ureda za sprječavanje pranja novca

Ured informira javnost i komunicira s medijima isključivo putem glasnogovornice i putem Službe za informiranje Ministarstva financija. Dio upita dostavljenih Uredu tijekom 2015. godine od strane dnevnog tiska i TV postaja, se odnosio na upite vezano za određene konkretne slučajeve. Ured je u odnosu na takve upite odgovorio da sukladno Zakonu i međunarodnim standardima je obvezan osigurati zaštitu osobnih i drugih financijsko-obavještajnih podataka, te da ne može otkrivati podatke i informacije o konkretnim slučajevima obzirom da su isti označeni odgovarajućim stupnjem tajnosti sukladno odredbama čl. 75. Zakona, Zakona o tajnosti podataka (NN br. 79/07, 86/12) i međunarodnim standardima. Sukladno tomu, Ured nije ovlašten iznositi u javnost informacije, podatke i dokumentaciju u svezi s konkretnim slučajevima na kojima radi ili koje dostavlja na daljnje postupanje drugim nadležnim tijelima u RH ili stranim financijsko obavještajnim jedinicama.

V. RAD UREDA NA PODRUČJU SUMNJIVIH I GOTOVINSKIH TRANSAKCIJA

V. RAD UREDA NA PODRUČJU SUMNJIVIH I GOTOVINSKIH TRANSAKCIJA

U okviru Službe za financijsko-obavještajnu analitiku ustanovljena su dva odjela: Odjel za sumnjive transakcije i Odjel za strategijske analize i informacijski sustav. U nastavku dajemo pregled glavnih aktivnosti koje su navedeni Odjeli provodili u 2015. godini.

5.1. Zaprimanje obavijesti o sumnjivim transakcijama u 2015. godini

5.1.1. Obveza i rokovi obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama

Banke i drugi obveznici iz čl. 4. Zakona su dužni o transakciji za koju znaju ili sumnjaju da je povezana s pranjem novca ili s financiranjem terorizma bez odgode, po mogućnosti prije izvršenja transakcije, obavijestiti Ured i u obavijesti navesti razloge za sumnju na pranje novca odnosno financiranje terorizma (čl. 42. Zakona). Nadležna državna tijela, te strani uredi (financijsko-obavještajne jedinice drugih država), također mogu obavijestiti Ured o sumnji na pranje novca i financiranje terorizma (čl. 64. i čl. 67. Zakona), kako je prikazano u Tablici 2.

Tablica 2. Broj zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama po obveznicima (prijaviteljima) u 2014. i 2015. godini

OBVEZNICI - PRIJAVITELJI	2014.		2015.	
	PN	FT	PN	FT
1. KREDITNE INSTITUCIJE				
BANKE	606		663	7
STAMBENE ŠTEDIONICE			5	
KREDITNE INSTITUCIJE: UKUPNO	606		668	7
2. TRŽIŠTE KAPITALA				
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIKIM MIROVINSKIM FONDOVIMA	2		3	
DRUŠTVA ZA POSLOVANJE FINACIJSKIM INSTRUMENTIMA	1		1	
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM FONDOVIMA	1		1	
TRŽIŠTE KAPITALA: UKUPNO	4		5	
3. PRUŽATELJI FINACIJSKIH USLUGA				
HRVATSKA POŠTA ²	65		66	
INSTITUCIJE ZA ELEKTRONIČKI NOVAC			1	
LEASING DRUŠTVA	1		2	
OVLAŠTENI MJENJAČI	1		6	
DRUŠTVA ZA IZDAVANJE PLATNIH INSTRUMENTATA			1	
OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA	1			
PRUŽATELJI FINACIJSKIH USLUGA: UKUPNO	68		76	
4. PROFESIONALNE DJELATNOSTI				
JAVNI BILJEŽNICI	12	3	11	
ODVJETNICI	3		2	
FIZIČKE I PRAVNE OSOBE KOJE OBAVLJAJU RAČUNOVOD.USLUGE I USLUGE POREZNOG SAVJETOV.	2		1	
PROFESIONALNE DJELATNOSTI: UKUPNO	17		14	
OBVEZNICI: UKUPNO	695	3	763	7

² Hrvatska pošta je u 2015.g. obavijestila Ured i o 189 transakcija slanja/primanja novca putem poštanskih uputnica. Od ukupno 66 prijavljenih sumnjivih transakcija od strane Hrvatske pošte 65 sumnjivih transakcija odnosi se na Western Union transakcije.

U 2015.g. Western Union je izravno obavijestio Ured o 74 transakcije.

5. DRŽAVNA TIJELA	PN	FT	PN	FT
MUP	91	2	48	
NADLEŽNA DRŽAVNA ODVJETNIŠTVA	7		4	1
USKOK	6		6	
CARINSKA UPRAVA	4		5	
HANFA	2			
SIGURNOSNO OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	1	1	3	
POREZNA UPRAVA	1		3	
MINISTARSTVO FINANCIJA	1			
FINANCIJSKI INSPEKTORAT			3	
MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA		1		
ŽUPANIJSKI I OPĆINSKI SUD			3	
MF SAMOSTALNI SEKTOR ZA OTKRIVANJE POREZNIH PRIJEVARA			3	
MINISTARSTVO ZNANOSTI OBRAZOVANJA I ŠPORTA	1		2	
MINISTARSTVO OBRANE			1	
DRŽAVNA TIJELA: UKUPNO	114	4	81	1
6. FINANCIJSKO OBAVJEŠTAJNE JEDINICE (INOZEMNI UREDI)	PN	FT	PN	FT
INOZEMNI FOJ UKUPNO:	55		115	5
UKUPNO (1+2+3+4+5)	864	7	959	13
SVEUKUPNO	871		972	

Iz Tablice 2 razvidno je da je tijekom 2015. g. Ured ukupno zaprimio 972 obavijesti o sumnjivim transakcijama (959 sa sumnjom na pranje novca i 13 sa sumnjom na financiranje terorizma), a od toga: obveznici (banke i dr.) iz čl. 4. Zakona su Uredu prijavili ukupno 770 transakcije sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma. Sukladno međuinstitucionalnoj suradnji Ured je od drugih nadležnih tijela zaprimio ukupno 82 prijedloga za analitičku obradu sumnjivih transakcija i osoba. Od stranih financijsko-obavještajnih jedinica Ured je zaprimio 120 obavijesti sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma.

5.2. Zaprimanje obavijesti o gotovinskim transakcijama u 2015. godini

5.2.1. Obveza i rokovi obavješćivanja o gotovinskim transakcijama

Obveznik iz čl. 4. st.1. Zakona je dužan o svakoj transakciji koja se provodi u gotovini u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj obavijestiti Ured. (čl. 40. Zakona)

Tablica 3. Broj zaprimljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama po obveznicima (prijaviteljima) u 2014. i 2015. godini

OBVEZNICI - PRIJAVITELJI	OGT 2014.	OGT 2015.
1. KREDITNE INSTITUCIJE		
BANKE	51042	54095
2. KREDITNE UNIJE	282	350
3. PRUŽATELJI FINANCIJSKIH USLUGA		
OVLAŠTENI MJENJAČI	394	488
FINA	228	289
HRVATSKA POŠTA	26	33
POSREDNICI U SKLAPANJU KREDITNIH POSLOVA	8	0
3. OSTALI NEFINANCIJSKI SEKTOR		
PRIREĐIVAČI IGARA NA SREĆU	29	23
SVEUKUPNO	52009	55278

U tijeku 2015. godine Ured je ukupno od obveznika iz čl. 4. Zakona zaprimio 55278 obavijesti o gotovinskim transakcijama, od toga: 54095 obavijesti od kreditnih institucija, 350 obavijesti od kreditnih unija, 810 obavijesti od drugih pružitelja financijskih usluga i 23 obavijesti od priređivača igara na sreću, kako je prikazano u Tablici 3.

5.3. Prijenos gotovine u vrijednosti 10.000 EUR-a ili više preko državne granice

5.3.1. Zaprimanje obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice u 2015. godini

Tijela Carinske uprave Republike Hrvatske obavještavaju Ured o svakoj prijavi unošenja ili iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice u kunsnoj protuvrijednosti iznosa od 10.000,00 EUR ili više, neprijavljenom pokušaju prenošenjem gotovine, kao i o svakom prijenosu gdje postoji sumnja u pranje novca ili financiranje terorizma. (čl. 74. Zakona). U Tablici 4. dan je pregled podataka o zaprimljenim obavijestima o prijenosu gotovine preko državne granice kada je fizička osoba vlasnik gotovine koja se prenosi.

Tablica 4. Broj zaprimljenih obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice u 2014. i 2015. godini kada je vlasnik gotovine fizička osoba

ZAPRIMLJENE OBAVIJESTI O PRIJENOSU GOTOVINE OD STRANE FIZIČKIH OSOBA PREKO DRŽAVNE GRANICE						
	2014.	2015.			2014.	2015.
ULAZ U RH	169	214		PRIJAVLJENO	192	259
IZLAZ IZ RH	33	54		NEPRIJAVLJENO	10	9
UKUPNO	202	268		UKUPNO	202	268

ZAPRIMLJENE OBAVIJESTI O PRIJENOSU GOTOVINE PREKO DRŽAVNE GRANICE SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA						
	Prijavljeno u 2014.	Neprijavljeno u 2014.	UKUPNO	Prijavljeno u 2015.	Neprijavljeno u 2015.	UKUPNO
ULAZ U RH	1	0	1	0	2	2
IZLAZ IZ RH	0	0		0	0	

VI. ANALITIČKO-OBAVJEŠTAJNI RAD UREDA

VI. ANALITIČKO-OBAVJEŠTAJNI RAD UREDA

6.1. Ključni pokazatelji o radu Ureda u 2015. godini

Rezultati rada Ureda verificiraju se putem ključnih statističkih pokazatelja o radu Ureda: broj otvorenih predmeta, broj blokada sumnjivih transakcija i broj slučajeva predanih nadležnim tijelima na daljnje postupanje, usporedba ključnih pokazatelja sa pokazateljima iz 2015. godini (kako je prikazano u Tablici 5.), te procjene rada Ureda od strane relevantnih međunarodnih institucija.

Tablica 5. Ključni pokazatelji o radu Ureda u 2015. godini

KLJUČNI POKAZATELJI O RADU UREDA		2014.	2015.
BROJ OTVORENIH PREDMETA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA I FINANCIRANJE TERORIZMA		444	464
BROJ SLUČAJEVA PROSLIJEĐENIH NADLEŽNIM TIJELIMA I INOZEMNIM UREDIMA NA DALJNJE POSTUPANJE I PROCESUIRANJE		233	283
Vrsta informacije u prosljeđenim slučajevima	BROJ SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA	227	273
	BROJ SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA FINANCIRANJE TERORIZMA	6	10
	BROJ DOPUNA U SLUČAJEVIMA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA	120	106
	UKUPAN BROJ IZVJEŠTAJA O ANALITIČKIM OBRADAMA	353	389
BROJ ANALIZIRANIH I ANALITIČKI OBRADENIH TRANSAKCIJA U SLUČAJEVIMA DOSTAVLJENIM NADLEŽNIM TIJELIMA		5832	8139
BROJ SUDIONIKA FIZIČKIH I PRAVNIH OSOBA U ANALIZIRANIM TRANSAKCIJAMA U SLUČAJEVIMA DOSTAVLJENIM NADLEŽNIM TIJELIMA		961	1234
BROJ IZDANIH NALOGA BANKAMA ZA ODGODOM OBAVLJANJA SUMNJIVIH TRANSAKCIJA ZA 72 SATA		32	54
UKUPNA VRIJEDNOST SUMNJIVIH TRANSAKCIJA ČIJE JE OBAVLJANJE PRIVREMENO ODGOĐENO PO NALOGU UREDA		21.130.635,00 HRK	76.593.510,00 KN
BROJ IZDANIH NALOGA BANKAMA ZA STALNO PRAĆENJE FINACIJSKOG POSLOVANJA STRANKE		25	64

Tablica 6. Broj otvorenih predmeta (analitičkih obrada) u 2015. godini

OBVEZNICI - PRIJAVITELJI	OTVORENI PREDMETI			
	2014.		2015.	
	PN	FT	PN	FT
1.KREDITNE INSTITUCIJE				
BANKE	251	2	229	5
STAMBENE ŠTEDIONICE			4	
KREDITNE INSTITUCIJE: UKUPNO	251	2	233	5
2.TRŽIŠTE KAPITALA	PN	FT	PN	FT
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM MIROVINSKIM FONDOVIMA	1			
DRUŠTVA ZA POSLOVE S FINANCIJSKIM INSTRUMENTIMA	1			
TRŽIŠTE KAPITALA: UKUPNO	2			
3.PRUŽATELJI FINANCIJSKIH USLUGA	PN	FT	PN	FT
OVLAŠTENI MJENJAČI	1		7	
HRVATSKA POŠTA	1			
LEASING DRUŠTVA			2	
OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA	1		1	
INSTITUCIJE ZA ELEKTRONIČKI NOVAC			1	
PRUŽATELJI FINANCIJSKIH USLUGA: UKUPNO	3		11	
4. PROFESIONALNE DJELATNOSTI	PN	FT	PN	FT
JAVNI BILJEŽNICI	6	1	8	
ODVJETNICI	1		1	1
FIZIČKE I PRAVNE OSOBE KOJE OBAVLJAJU RAČUNOV. USLUGE I USLUGE POREZNOG SAVJET.	2			
PROFESIONALNE DJELATNOSTI: UKUPNO	9	1	9	1
OBVEZNICI: UKUPNO	265	3	253	6
5.DRŽAVNA TIJELA	PN	FT	PN	FT
MUP	91	2	48	
NADLEŽNA DRŽAVNA ODVJETNIŠTVA	7		4	1
USKOK	6		6	
CARINSKA UPRAVA***	3		3	
HANFA	2			
SIGURNOSNO OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	1	1	3	
POREZNA UPRAVA	1		3	
MINISTRATVO FINANCIJA	1			
FINANCIJSKI INSPEKTORAT			3	
MVPI		1		
MINISTARSTVO ZNANOSTI OBRAZOVANJA I ŠPORTA	1		2	
ŽUPANIJSKI I OPĆINSKI SUD			3	
MFSAMOSTALNI SEKTOR ZA OTKRIVANJE POREZNIH PRIJEVARA			3	
MINISTARSTVO OBRANE			1	
DRŽAVNA TIJELA: UKUPNO	113	4	79	1
6. DRUGI	4		5	
7.FINANCIJSKO OBAVJEŠTAJNE JEDINICE (INOZEMNI UREDI)	PN	FT	PN	FT
INOZEMNE FINANCIJSKO OBAVJEŠTAJNE JEDINICE	55		115	5
INOZEMNI FOJ: UKUPNO	55		115	5
UKUPNO(1-7)	437	7	452	12
SVEUKUPNO	444		464	

Ured je u 2015. godini otvorio ukupno 464 predmeta (452 predmeta sa sumnjom na pranje novca i 12 predmeta sa sumnjom na financiranje terorizma) od kojih je 259 otvoreno na temelju

prijavljenih sumnjivih transakcija od banaka i drugih obveznika i čl. 4. Zakona (223 predmeta na temelju prijavljenih sumnjivih transakcija u 2015. godini i 36 predmet na temelju prijavljenih sumnjivih transakcija iz prethodne godine), 200 predmeta otvoreno je na temelju zaprimljenih prijedloga državnih tijela za analitičku obradu transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma te po zamolbama stranih financijsko-obavještajnih jedinica sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma i 5 predmeta temeljem drugih izvora kako je prikazano u Tablici 6.

Vežano za sumnjive transakcije zaprimljene od strane zakonskih obveznika iz članka 4. Zakona (banke i drugi) tijekom 2015. godine (vidjeti Tablicu 2. str. 26/27) Ured je do zaključno s 31.12.2015. godine postupio kako slijedi:

- 223 (28,96%) sumnjivih transakcija zaprimljenih od zakonskih obveznika (banke i drugi) iniciralo je novu analitičku obradu, odnosno novi analitički predmet,
- 397 (51,56%) sumnjivih transakcija zaprimljenih od strane zakonskih obveznika obveznika (banke i drugi) je analitički obavještajno obrađeno u okviru već postojećih analitičkih obrada odnosno već ranije otvorenih analitičkih predmeta.
- 150 (19,48 %) sumnjivih transakcija zaprimljenih od zakonskih obveznika (banke i drugi) je u predanalitičkoj obradi.

6.2. Analitičko obavještajne obrade sumnjivih transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma u 2015. godini

Ured može započeti analitičku obradu transakcija i otvoriti predmet nakon što od obveznika (banka i dr.) zaprimi obavijest o sumnjivoj transakciji, pisanu zamolbu ili obavijest o sumnji na pranje novca ili financiranje terorizma od strane financijsko-obavještajne jedinice, te iznimno kad od državnih tijela zaprimi pisanu obavijest o sumnji na pranje novca i financiranje terorizma ili obrazloženi pisani prijedlog za analitičku obradu (čl. 59. i 64. Zakona) kako je prikazano u Tablici 6. Analitička obrada podrazumijeva analizu zaprimljenih financijskih i dr. podataka i pribavljanje i analizu podataka od obveznika, državnih tijela i stranih financijsko-obavještajnih jedinica sukladno poropisanim procedurama kako je prikazano u Dijagramu (vidjeti Prilog 1).

6.3. Slučajevi dostavljeni od strane Ureda nadležnim tijelima i inozemnim financijsko – obavještajnim jedinicama radi daljnjeg postupanja i procesuiranja zbog sumnje na pranje novca i financiranje terorizma

Kada Ured na temelju analitičke obrade podataka, informacija i dokumentacije koje prikupi u skladu sa Zakonom ocijeni da u vezi s transakcijom ili određenom osobom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma u zemlji ili inozemstvu, o tome u pisanom obliku, sa svom potrebnom dokumentacijom, obavještava nadležna državna tijela ili strane financijsko-obavještajne jedinice sukladno odredbama članka 65. Zakona.

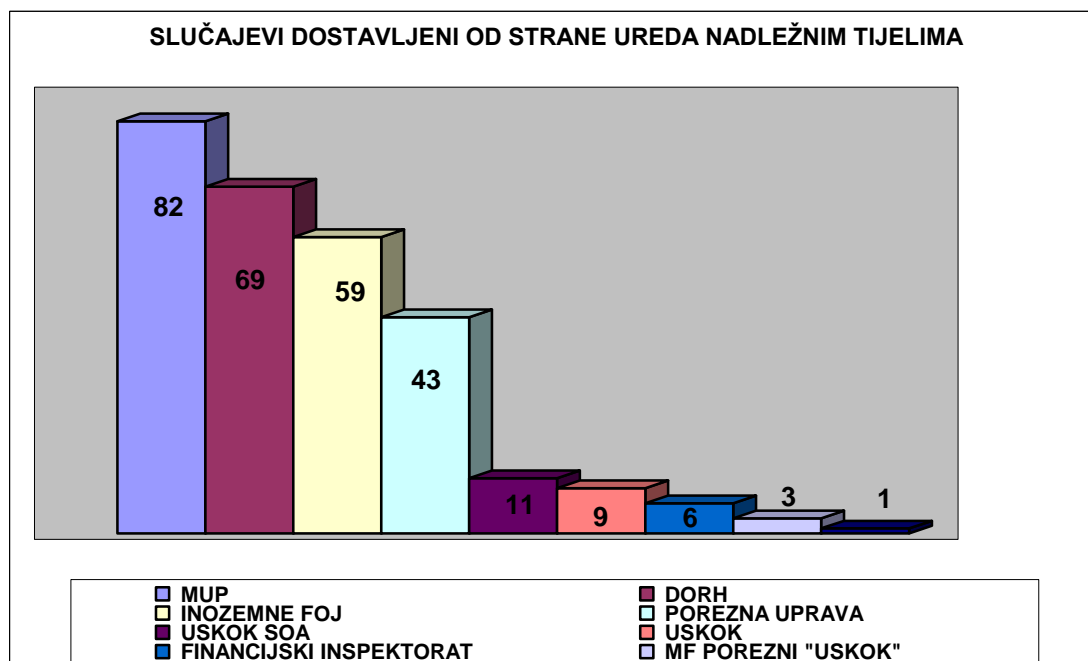
Nakon analitičke obrade sumnjivih transakcija Ured je 2015. godine u 283 slučaja ocijenio da postoji određena sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma te o istome obavijestio nadležna državna tijela: od toga u 273 slučaja sa sumnjom na pranje novca i 10 slučaja sa sumnjom na financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 7 i Grafikonu 2.

Naglašavamo da su slučajevi koje je Ured proslijedio na daljnje postupanje nadležnim državnim tijelima i inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma predmet daljnjih postupaka tijela nadzora i kaznenog progona (provođenje financijskih istraga, kriminalističkih obrada i kaznenog postupka) u cilju utvrđivanja nezakonitog karaktera sredstava analiziranih u sumnjivim transakcijama. Tek se donošenjem pravomoćne sudske presude za kazneno djelo pranja novca potvrđuje nezakonitost sredstava i ista trajno oduzimaju.

Tablica 7. Broj slučajeva dostavljenih nadležnim tijelima u 2015. godini

NADLEŽNO TIJELO	BROJ DOSTAVLJENIH SLUČAJEVA U 2015. GODINI	
	PN	FT
MUP	81	1
DORH	68	1
INOZEMNE FINACIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE	59	
POREZNA UPRAVA	43	
USKOK	9	
FINACIJSKI INSPEKTORAT	6	
SOA	3	8
MF SAMOSTALNI SEKTOR ZA OTKRIVANJE POREZNIH PRIJEVARA	3	
MINISTARSTVO OBRANE	1	
UKUPNO	273	10

Grafikon 2. Broj slučajeva dostavljenih od strane Ureda nadležnim tijelima u 2015. godini

6.3.1. Osnovni primatelji analitičkih izvješća u 2015. godini

U okviru 283 slučaja dostavljenih nadležnim tijelima na daljnje postupanje (vidjeti Tablicu 7. i Grafikon 2.), Ured je nadležnim tijelima dostavio ukupno 389 izvješća o analitičko-obavještajnoj obradi sumnjivih transakcija i osoba uključujući i 106 dopuna, od toga 367 izvješća odnosi se na sumnju na pranje novca, a 22 izvješća odnosi se na sumnju na financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 8.

Tablica 8. Primatelji analitičkih izvješća u 2015. godini

*OSNOVNI PRIMATELJI PROSLIJEĐENIH ANALITIČKIH IZVJEŠĆA	2014.		2015.	
	PN	FT	PN	FT
PRIMATELJ*				
POLICIJA	137	1	102	6
NADLEŽNA DRŽAVNA ODVJETNIŠTVA	92		97	1
POREZNA UPRAVA	38		48	
USKOK	26		39	
FINANCIJSKI INSPEKTORAT	10		11	
SIGURNOSNO OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	1	7	4	15
MF SAMOSTALNI SEKTOR ZA OTKRIVANJE POREZNIH PRIJEVARA			3	
MINISTARSTVO OBRANE			1	
CARINSKA UPRAVA	1			
HNB	1			
DRŽAVNA TIJELA UKUPNO	306	8	305	22
INOZEMNE FINANCIJSKO OBAVJEŠTAJNE JEDINICE				
FOJ: ČLANICE EU	33		48	
OSTALE FOJ	6		14	
INOZEMNE FINANCIJSKO OBAVJEŠTAJNE JEDINICE UKUPNO	39		62	
UKUPNO	345	8	367	22
SVEUKUPNO	353		389	

* OSNOVNI PRIMATELJI - slučajevi se proslijeđuju nadležnom tijelu na daljnji postupak, uz kopiju DORH-u, a po potrebi i na znanje i drugim tijelima.

Broj izvještaja proslijeđeni nadležnim tijelima i inozemnim uredima na daljnje postupanje i procesuiranje u 2015.g.

BROJ IZVJEŠTAJA PROSLIJEĐENI NADLEŽNIM TIJELIMA I INOZEMNIM UREDIMA NA DALJNJE POSTUPANJE I PROCESUIRANJE U 2015.G.	BROJ IZVJEŠTAJA	BROJ TRANSAK.	BROJ PRAVNIH OSOBA	BROJ FIZIČKIH OSOBA
MUP	108	1470	104	314
DORH	98	1633	120	239
FIU (STRANE FINANCIJSKO OBAVJEŠTAJNE JEDINICE)	62	2014	59	111
POREZNA UPRAVA	48	2312	97	130
USKOK	39	394	82	131
FINANCIJSKI INSPEKTORAT	11	9	32	16
SOA	19	158	13	62
MF SAMOSTALNI SEKTOR ZA OTKRIVANJE POREZNIH	3	750	9	21
MINISTARSTVO OBRANE	1	2	0	5
UKUPNO	389	8742	516	1029

6.4. Analitičko-obavještajni rad Ureda: primjena specifičnih mjera

6.4.1. Nalog banci za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije

Nakon što banka prijavi sumnjivu transakciju prije njenog izvršenja, i ako je potrebno poduzeti hitne radnje da bi se provjerili podaci o sumnjivoj transakciji ili osobi ili ako Ured ocijeni da postoje razlozi za sumnju da je transakcija ili osoba povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma, **Ured može pisanim nalogom naložiti obvezniku (banci i dr.) privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije najviše za 72 sata. Ured je dužan o tome odmah obavijestiti nadležno državno odvjetništvo RH (čl. 60 Zakona).**

Sukladno tomu Ured je temeljem čl. 60 Zakona u 2015. godini izdao ukupno 53 naloga bankama za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije, a temeljem čl. 72 Zakona Ured je uputio 1 prijedlog inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama za privremenu odgodu izvršenja transakcija u inozemstvu, a kako je prikazano u Tablici 9.

Tablica 9. Nalozi za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije u 2015. godini

NALOZI ZA PRIVREMENO ZAUSTAVLJANJE IZVRŠENJA SUMNJIVE TRANSAKCIJE	01.01. – 31.12.2015.
BROJ IZDANIH NALOGA BANKAMA	53
BROJ PRIJEDLOGA PREMA INOZEMNIM FINANCIJSKO – OBAVJEŠTAJNIM JEDINICAMA	1
BROJ FIZIČKIH/PRAVNIH OSOBA U NALOZIMA	45
BROJ BANAKA I FOJ-a U NALOZIMA	12
BROJ RAČUNA U NALOZIMA	59
VRIJEDNOST U HRK	76.593.510,00 HRK

6.4.2. Nalog banci za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke

Tijekom analitičke obrade Ured može naložiti obvezniku (banci i dr.) (kako je prikazano u Tablici 10.) stalno praćenje financijskog poslovanja stranke u vezi s kojom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma ili druge osobe za koju je moguće osnovano zaključiti da je pomagala ili sudjelovala u transakcijama ili poslovima osobe u vezi s kojom sumnja postoji. Banka redovito obavještava Ured o transakcijama ili poslovima koje kod obveznika izvrše ili imaju namjeru izvršiti navedene osobe. Provođenje mjera može trajati najviše tri mjeseca, a u opravdanim slučajevima trajanje mjera može se produljiti svaki puta za još jedan mjesec, s time što provođenje mjera ukupno može trajati najdulje šest mjeseci (**čl. 62 Zakona**)

Tablica 10. Nalog za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke u 2015. godini

NALOZI ZA PRAĆENJE FINANCIJSKOG POSLOVANJA STRANAKA	01.01. – 31.12.2015.
BROJ IZDANIH NALOGA	64
BROJ OSOBA U NALOZIMA	40
BROJ BANAKA U NALOZIMA	17

6.5. Međuinstitucionalna operativna suradnja Ureda i nadzornih tijela te tijela progona u 2015. godini

Kada prilikom obavljanja poslova iz svoga djelokruga rada nadležna državna tijela (DORH, USKOK, MUP, SOA i sudovi), nadzorna tijela (HNB, HANFA, Financijski inspektorat, Porezna uprava i Carinska uprava), kao i druga državna tijela utvrde sumnju na aktivnosti koje jesu ili bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma, dužni su o tome bez odgode u pisanom obliku obavijestiti Ured sukladno čl. 58. i 64. Zakona.

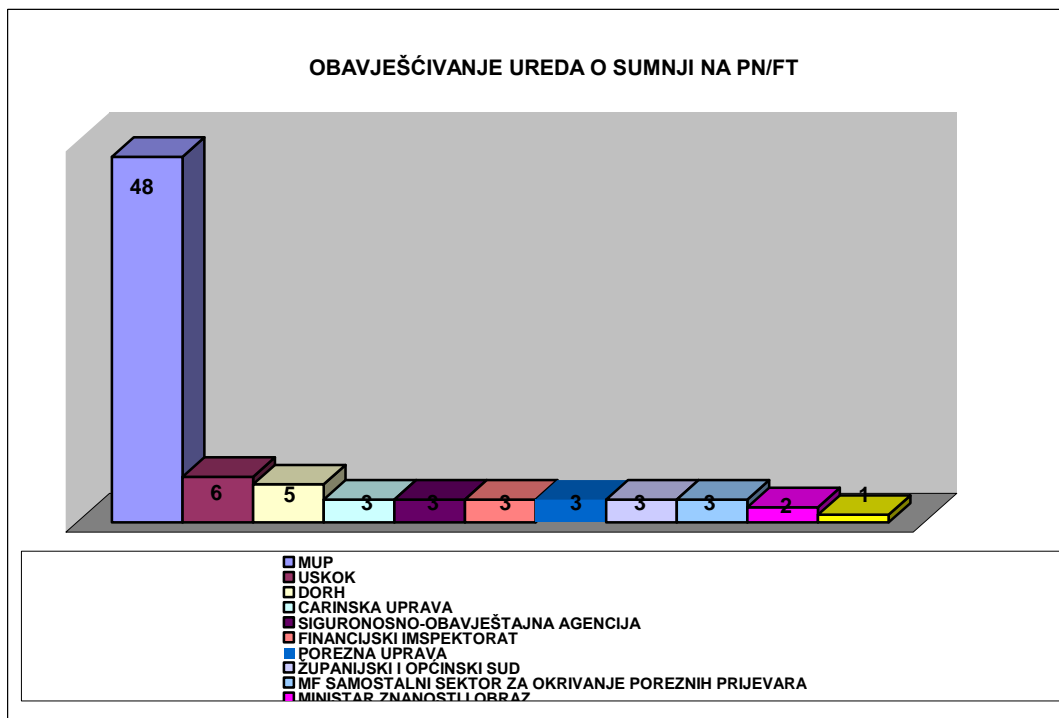
Na operativnoj razini međuinstitucionalna suradnja Ureda i drugih nadležnih državnih tijela (prije svega policije, državnog odvjetništva, USKOK-a, SOA-e i Financijskog inspektorata) svakodnevna je. Očituje se kroz "ad hoc" radne sastanke, stalne telefonske koordinacijske kontakte te dnevnu korespondenciju na dvije operativne razine: pribavljanje i razmjena potrebnih ili raspoloživih podataka s jedne strane te iniciranje ili dostavljanje rezultata analitičke obrade nadležnim tijelima, s druge strane.

Dakle Ured i na inicijativu drugih državnih tijela započinje analitičku obradu sumnjivih transakcija i aktivnosti vezanih za istraživanje financijskog aspekta najtežih kaznenih djela, a kao rezultat suradnje, u 2015. god. Ured je otvorio ukupno 80 predmeta sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma na prijedlog i u suradnji sa nadležnim državnim tijelima kako je prikazano u Tablici 11. i Grafikonu 3.:

Tablica 11. Obavješćivanje Ureda o sumnji na PN/FT od strane nadležnih tijela

OBAVJEŠĆIVANJE UREDA O SUMNJI NA PN/FT	2015.
MUP	48
USKOK	6
DORH	5
CARINSKA UPRAVA	3
SIGURONOSNO-OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	3
FINANCIJSKI IMSPEKTORAT	3
POREZNA UPRAVA	3
ŽUPANIJSKI I OPĆINSKI SUD	3
MF SAMOSTALNI SEKTOR ZA OKRIVANJE POREZNIH PRIJEVARA	3
MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA	2
MINISTARSTVO OBRANE	1
UKUPNO	80

Grafikon 3. Obavješćivanje Ureda o sumnji na PN/FT od strane nadležnih tijela

U okviru međuinstitucionalne suradnje temeljem pisanih prijedloga za analitičkom obradom sumnjivih transakcija i osoba Ured je analitički obrađivao sumnjive transakcije vezane za: sumnjive transakcije povezane s računalnim prijevarama, sumnjive transakcije povezane sa zlouporabom opojnih droga kao predikatnim kaznenim djelom, sumnjive transakcije povezane sa gospodarskim kriminalitetom i koruptivnim kaznenim djelima.

Dakle, u navedenom razdoblju, Ured je od ukupno 464 predmeta, otvorio 80 predmeta na inicijativu drugih nadležnih tijela (nadzornih tijela, tijela progona i dr.), a što potvrđuje veoma dobru interaktivnu međuinstitucionalnu suradnju Ureda i drugih nadležnih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma, a posredno to znači i dobru suradnju u borbi protiv korupcije.

6.5.1. Slučajevi koruptivnog karaktera povezani s pranjem novca u 2015. godini

Polazeći od ključnih pokazatelja o radu Ureda kroz aktivnosti koje su primarno usmjerene na sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, a posredno i na sprječavanje i otkrivanje korupcije, prikazuju se aktivnosti postupanja Ureda u provođenju analitičkih obrada sumnjivih transakcija uključujući i obrade koje uz sumnjive transakcije povezuju i sumnju u kaznena djela koruptivne naravi iz kataloga USKOK-a i linije rada gospodarskog kriminaliteta MUP-a.

Dakle, Ured kontinuirano međuinstitucionalno surađuje i sudjeluje, unutar svojih zakonskih ovlasti, u većem broju predmeta DORH-a, USKOK-a i policijskih izvoda koruptivnih kriminalnih aktivnosti vezanih za zlouporabu javnih ovlasti radi ostvarivanja privatnih probitaka. Ured može potvrditi svoj rad na većini slučajeva organiziranog kriminaliteta i korupcije i drugih teških oblika kaznenih djela vezanih za pranje novca o kojima su ranije druga nadležna državna tijela izvijestila medije i javnost.

U navedenom razdoblju Ured je 5 slučajeva sa sumnjom na pranje novca povezanih sa koruptivnim kaznenim djelima dostavio nadležnim tijelima na daljnje postupanje. U okviru ovih slučajeva Ured je sastavio 7 izvješća u kojima je analitički obradio 129 transakcija vezanih za ukupno 23 osobe (20 fizičkih i 3 pravne osobe). Ukupna vrijednost analiziranih transakcija sa

sumnjom na koruptivne radnje povezane s pranjem novca u navedenim izvješćima iznosi cca 60 milijuna kuna.

6.6. Međunarodna suradnja Ureda: međunarodna razmjena podataka u 2015. godini

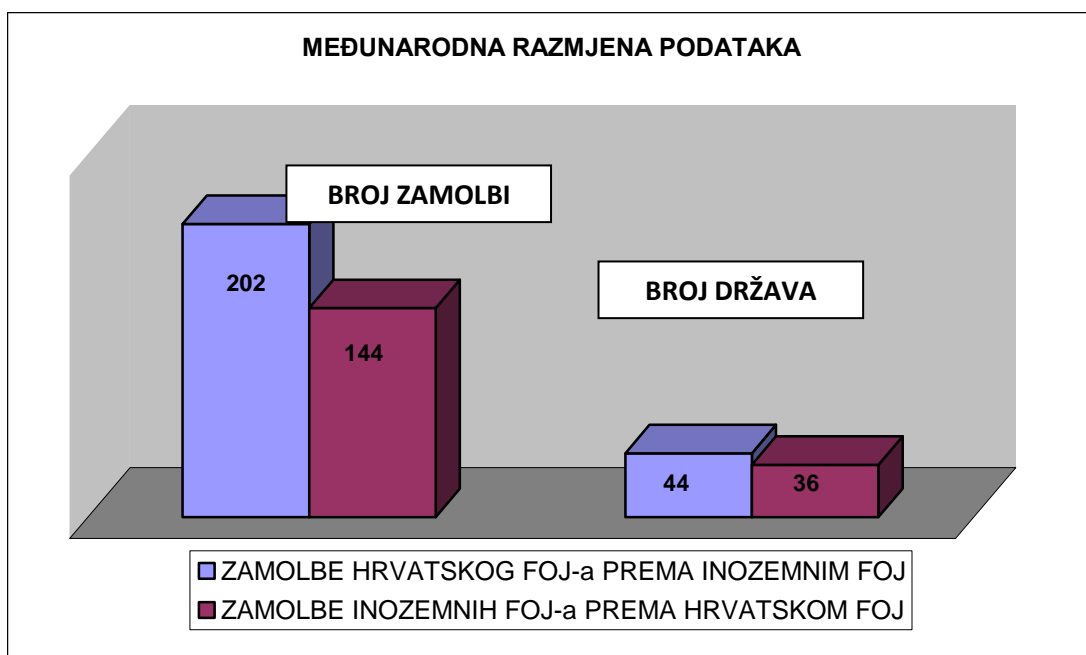
Međunarodna suradnja Ureda, odnosi se na suradnju između Ureda i stranih financijsko-obavještajnih jedinica vezano za razmjenu relevantnih podataka, informacija i dokumentacije na zamolbu Ureda stranoj financijsko-obavještajnoj jedinici, na zamolbu strane financijsko-obavještajne jedinice Uredu te na vlastitu inicijativu (spontano) stranoj financijsko-obavještajnoj jedinici, a u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (čl. 67 Zakona)

- Ured je tijekom 2015. godine poslao 202 upita u 44 države u svrhu pribavljanja podataka iz inozemstva potrebnih za otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, a zaprimio 144 upita iz 36 država, također u svrhu razmjene podataka vezanih za otkrivanje pranja novca i financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 12. i Grafikonu 4.

Tablica 12. Međunarodna razmjena podataka u 2015. godini

01.01.2015. – 31.12.2015.	BROJ ZAMOLBI	DRŽAVE
ZAMOLBE HRVATSKE FINACIJSKO OBAVJEŠTAJNE JEDINICE PREMA INOZEMNIM FINACIJSKO OBAVJEŠTAJNIM JEDINICAMA	202	44
ZAMOLBE INOZEMNIH FINACIJSKO OBAVJEŠTAJNIH JEDINICA PREMA HRVATSKO FINACIJSKOJ OBAVJEŠTAJNOJ JEDINICI	144	36

Grafikon 4. Međunarodna razmjena podataka u 2015. godini

6.6.1. Međunarodna suradnja Ureda: Međunarodna razmjena podataka po kontinentima

Međunarodna suradnja Ureda odvija se prije svega unutar međunarodne Egmont grupe financijsko obavještajnih jedinica (kako je prikazano u Tablici 13.)

Tablica 13. Prikaz međunarodne suradnje po kontinentima hrvatskog Ureda sa inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama (FOJ) u 2015. godini

FINANCIJSKO – OBAVJEŠTAJNE JEDINICE IZ EUROPE				
	ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM FOJ - UREDIMA		ZAMOLBE STRANIH FOJ – UREDA PREMA HRVATSKOM UREDU	
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU ALBANIA		1	1	2
FIU AUSTRIA	10	12	1	12
FIU AZERBAIJAN			1	1
FIU BELARUS	1	2	1	1
FIU BELGIUM	2	2		4
FIU BOSNA I HERCEGOVINA	4	33	19	34
FIU BULGARIA	3	7	2	5
FIU CYPRUS	7	8		10
FIU CZECH REPUBLIC	3	10	2	13
FIU DENMARK		1	1	1
FIU ESTONIA	2	2		2
FIU FRANCE	2	7	2	8
FIU GERMANY	9	21	7	29
FIU GIBRALTAR	2	2		1
FIU HUNGARY	2	10	3	14
FIU IRELAND	1	2		1
FIU ISLE OF MAN		2	2	3
FIU ITALY	27	108	3	136
FIU KAZAKHSTAN		1	1	1
FIU KOSOVO			1	1
FIU LATVIA				1
FIU LIECHTENSTEIN	6	6		9
FIU LITHUANIA			1	1
FIU LUXEMBOURG	2	10	5	9
FIU MACEDONIA		3	2	3
FIU MALTA	1	2	2	5
FIU MOLDOVA		1	1	1
FIU MONACO	2	2		2
FIU MONTENEGRO	1	4	1	3
FIU NETHERLANDS	8	20	14	30
FIU POLAND	1	1		3
FIU ROMANIA	3	6		6
FIU RUSSIA	5	19	3	26
FIU SAN MARINO				1
FIU SERBIA	5	12	8	18
FIU SLOVAKIA	3	7	2	8
FIU SLOVENIA	22	108	33	112
FIU SPAIN	6	8		9
FIU SWITZERLAND	13	23	4	25
FIU TURKEY	2	3		2

FIU UKRAINE	2	6	2	8
FIU UNITED KINGDOM	11	20	5	19

AMERIKA				
	ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM FOJ - UREDIMA		ZAMOLBE STRANIH FOJ – UREDA PREMA HRVATSKOM UREDU	
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU ANGUILLA				1
FIU ARGENTINA		1		
FIU BELIZE	5	12		
FIU BERMUDA		1		
FIU BRITISH VIRGIN ISLANDS	2	2		7
FIU CAYMAN ISLANDS	1	3	1	3
FIU GUATEMALA		1	2	2
FIU PANAMA	6	8		6
FIU ST.VINCENT I GRENADINI	1	2		1
FIU UNITED STATES	7	16	6	25
FIU VENEZUELA	2	2		3

AFRIKA				
	ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM FOJ - UREDIMA		ZAMOLBE STRANIH FOJ – UREDA PREMA HRVATSKOM UREDU	
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU EGYPT	1	1		
FIU SEYCHELLES	1	1		1

AZIJA				
	ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM FOJ - UREDIMA		ZAMOLBE STRANIH FOJ – UREDA PREMA HRVATSKOM UREDU	
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU HONG KONG	3	3		3
FIU KYRGYZ STAN		1		1
FIU LEBANON		1	1	1
FIU PHILIPPINES		1	1	2
FIU SAUDI ARABIA	1	1		3
FIU SINGAPORE	2	2		2
FIU TAIWAN		1	1	1
FIU UNITED ARAB EMIRATES	2	2		3

OCEANIJA				
	ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM FOJ - UREDIMA		ZAMOLBE STRANIH FOJ – UREDA PREMA HRVATSKOM UREDU	
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU AUSTRALIA		4		6
FIU NEW ZELAND		1	2	2

6.7. Aktivnosti Ureda u suzbijanju financiranja terorizma u 2015. godini

Ured je stalni član Nacionalnog Povjerenstva za prevenciju i suzbijanje terorizma. Ured je također tijekom 2015. aktivno sudjelovao u radu Nacionalnog povjerenstva za prevenciju i suzbijanje terorizma vezano za aktivnosti oko:

- izrade nove Nacionalne strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma;
- izrade novog Akcijskog plana uz Nacionalnu strategiju za prevenciju i suzbijanje terorizma.

Nastavno na terorističke događaje u SAD-u, 11. rujna 2001., Ured se aktivno uključio u međunarodnu suradnju, putem sudjelovanja na međunarodnim sastancima oko koordinacije borbe protiv financiranja terorističkih djelovanja, a na domaćem polju predstavnici Ureda djeluju u međuministarskom tijelu pri Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, kao koordinatoru aktivnosti RH u provođenju Rezolucije UN u borbi protiv financiranja terorizma.

Sukladno svojoj nadležnosti, a u cilju suzbijanja financiranja terorizma, Ured poduzima slijedeće aktivnosti:

- aktivnosti provjere po transakcijama evidentiranih u bazama Ureda i financijskom sustavu RH,
- aktivnosti unaprjeđenja međunarodne suradnje.

U 2015. godini Ured je u 10 slučajeva analitički-obavještajno obradio transakcije sa sumnjom na financiranje terorizma i o istome obavijestio nadležna državna tijela.

Vezano za postupanje banaka i drugih obveznika u odnosu na fizičke i pravne osobe koje se nalaze na listama osoba povezanih s terorizmom (liste terorista), a u svezi pravodobne i ujednačene primjene odredbi Zakona i obavješćivanja Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama povezanim s terorizmom (što ne isključuje i moguću sumnju na pranje novca) sukladno Zakonu i pravilnicima, Ured je 11. studenog 2011. godine izdao Smjernicu u svezi postupanja na području borbe u suzbijanju financiranja terorizma te je dostavio bankama i drugim obveznicima. Naime, bankama je naložena obveza trajnog praćenja svih promjena na Konsolidiranoj listi, što uključuje provjeru svih klijenata banke, odnosno usporedbu imena fizičkih osoba i naziva entiteta sa liste, sa onima iz registra komitenata pojedine banke. Na taj način mogućnost da neka od fizičkih/pravnih osoba sa Konsolidirane liste nesmetano posluje u bankarskom sustavu Republike Hrvatske svodi se na minimum. Banke su o navedenim provjerama obavezne kvartalno izvještavati Ured. Tijekom 2015. godine nastavljeno je praćenje postupanja po navedenoj uputi odnosno Smjernici.

6.8. Pregled i vođenje jedinstvene statistike sustava suzbijanja pn/ft u 2015. godini

Sukladno međunarodnim standardima i Zakonu, a zbog procjene djelotvornosti cjelovitog sustava u suzbijanju pranja novca i financiranja terorizma u RH, nadležna državna tijela moraju voditi sveobuhvatnu statistiku i Uredu dostavljati podatke o postupcima za kaznena djela pranja novca i financiranja terorizma (čl. 33. Treće Direktive 2005/60/EZ i čl. 82. Zakona).

Tablica 14. Statistika Ureda i pravosuđa u 2015. godini

PODACI O IZVORU INICIJALNIH PREDMETA			STATISTIKA UREDA				STATISTIKA PRAVOSUĐA					
2015	OBAVIJESTI O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA		ANALITIČKE OBRADJE		PROSLIJEĐEN I SLUČAJEVI		ISTRAGE		OPTUŽNICE		PRESUDE	
	PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN	FT
OBVEZNICI	763	7	253	6	273	10	10	0	23	0	3	0
DRŽAVNA TIJELA I DRUGI	81	1	84	1								
STRANI UREDI	115	5	115	5								
UKUPNO	959	13	452	12								
UKUPNO	972		464		283		10		23		3	

U Tablici 14. prikazani su:

Statistički podaci Ureda:

- ukupan broj zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama - 972,
- broj otvorenih analitičkih predmeta sa sumnjom na pn/ft – 464
- broj prosljeđenih slučajeva nadležnim tijelima sa sumnjom na pn/ft – 283 (napominjemo da su u okviru ovih slučajeva nadležnim tijelima dostavljena ukupno 389 analitičko obavještajna izvješća);

Statistički podaci pravosuđa:

Prema, do sada, dostavljenim podacima Uredu od strane DORH-a i nadležnih sudova u RH za kazneno djelo pranja novca, od strane nadležnih sudova tijekom 2015. godine je pokrenuto 10 istraga, podignute 23 optužnice i donesene 3 presude za kazneno djelo „Pranje novca“ kako je prikazano u Tablici 14.

Međutim, ovi podaci o pravosudnoj statistici nisu konačni, jer nadležni sudovi i državna odvjetništva u obvezi su dva puta godišnje Uredu dostaviti podatke o postupcima za kaznena djela pranja novca i financiranja terorizma.

Dakle, podaci prikazani u Tablici 14. prikazuju povezanu statistiku preventivnog sustava: od zaprimanja u Uredu inicijalnih obavijesti o sumnjivim transakcijama i statistiku pravosuđa: broj pokrenutih istraga, broj podignutih optužnica i broj presuda za kazneno djelo pranja novca.

U naprijed navedenim sudskim postupcima Ured je u većini slučajeva bio inicijator dostave nadležnim tijelima slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma, a na temelju podataka iz svojih baza koje je zaprimio od banaka i drugih obveznika, ili je putem interaktivne međuinstitucionalne suradnje sudjelovao kao potpora tijelima progona ili potpora nadzornim službama Ministarstva financija.

Ured je dio preventivnog sustava i predstavlja samo jednu kariku u sustavu, dok se djelotvornost cijelog sustava suzbijanja pranja novca uglavnom mjeri presudama za pranje novca i oduzimanjem nezakonitih sredstava.

Važno je napomenuti da Ured ne može utjecati na brzinu postupanja od strane drugih nadzornih tijela i tijela kaznenog progona, te sudova, odnosno ne može utjecati na broj okončanih izvoda i financijskih istraga, pokrenutih sudskih istraga, podignutih

optužnica ili donesenih presuda za kazneno djelo pranja novca jer su za te postupke nadležna druga tijela u sustavu suzbijanja pranja novca.

Rezultate rada Ureda potrebno je usporediti, odnosno prikazati zajedno s rezultatima rada drugih tijela u sustavu, prije svega policije, državnog odvjetništva i sudova, iz dva razloga. Prvo, Ured nije izolirani sustav sam za sebe, već samo njegov dio. Drugo, konačni rezultati sustava pokazuju djelotvornost cjelovitog sustava, a što predstavlja rezultat zajedničkog rada i međuinstitucionalne suradnje svih nadležnih tijela u sustavu.

Naime, transakcije koje su kao sumnjive Uredu prijavile banke i dr. obveznici i koje su predmet analitičkog rada Ureda, ne znači uvijek da su u te transakcije uključena nezakonita sredstva, već se radi o transakcijama sumnjivog kakraktera za koja tek treba dokazati da ta sredstva proizlaze iz nezakonitih aktivnosti.

Ove transakcije upućuju na sumnju o neobičnoj, nelogičnoj, te pravno i ekonomski neopravdanoj aktivnosti njenih sudionika, moguće u cilju prikrivanja pravog (nezakonitog) izvora novca. Analiza i utvrđivanje logičnosti, pravne i ekonomske opravdanosti tih transakcija i daljnje utvrđivanje njihovog zakonitog/nezakonitog izvora stavlja veliki izazov pred sva nadležna tijela u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma.

Također, važno je napomenuti da se u predmetima pranja novca i financiranja terorizma radi o složenim financijskim transakcijama koje se realiziraju za kratko vrijeme, a njihova analitička obrada ponekad traje mjesecima. Naime, „profesionalni perači“ novca vješto koriste mogućnosti prikrivanja pravog (nezakonitog) izvora novca koristeći određene proizvode i usluge kreditnih institucija, institucija tržišta kapitala i druge investicijske aktivnosti, uključujući i ulaganja u nekretnine, kako u zemlji tako i u inozemstvu.

Osim toga, većina slučajeva pranja novca povezana je s inozemstvom ili su povezani sa off shore destinacijama, a što otežava otkrivanje i dokazivanje slučajeva pranja novca od strane nadležnih tijela progona, te da se većina tih slučajeva mora rješavati uz pomoć stranih nadležnih tijela, putem međunarodne pravne pomoći, a što je samo po sebi dugotrajno i ishod tih postupaka većinom ovisi o kvaliteti podataka koji se dobiju iz inozemstva, a naročito je problem dobiti bankovne podatke iz nekih jurisdikcija kod kojih je „jaka“ bankovna tajna ili pak iz off shore destinacija.

VII. STRATEGIJSKE ANALIZE

VII. STRATEGIJSKE ANALIZE U SVRHU IDENTIFIKACIJE TRENDOVA I MODELA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

Međunarodni standardi preporučuju provođenje strategijskih analiza u okviru režima sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, a koji standardi su ugrađeni i u domaći zakonodavni okvir.

Sukladno Metodologiji za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF-a i učinkovitosti sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, preporuka broj 29. b) propisuje: Financijsko-obavještajne jedinice trebale bi provoditi strategijsku analizu:

- Strategijska analiza koristi dostupne informacije, kao i one koje se mogu dobiti, uključujući i podatke koje mogu dati ostala nadležna tijela, za identificiranje trendova i modela pranja novca i financiranja terorizma. Te informacije tada također koriste i financijsko-obavještajne jedinice ili druga državna tijela za određivanje prijetnji i ranjivosti povezanih s pranjem novca i financiranjem terorizma. Strategijska analiza može također pomoći uspostavljanju politika i ciljeva za financijsko-obavještajnu jedinicu, ili šire za ostale subjekte u okviru režima sprječavanja pranja novca i sprječavanja financiranja terorizma.

Strategijske analize primarno uključuju analize zaprimljenih obavijesti o sumnjivim i gotovinskim transakcijama, obavijesti o transakcijama prijenosa gotovine preko državne granice, te slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma koje Ured prosljeđuje nadležnim državnim tijelima. Temeljem takvih analiza izrađuju se pisana izvješća (proizvodi) koja daju pregled podataka i informacija s ciljem prepoznavanja i praćenja pojavnih oblika pranja novca i financiranja terorizma, tzv. tipologija i trendova pranja novca i financiranja terorizma. Korisnici izvješća (proizvoda) strategijskih analiza definirani su kao unutarnji i vanjski. Unutarnji korisnik je Ured za sprječavanje pranja novca, a vanjski korisnici su obveznici provedbe Zakona (banke i dr.), nadzorna tijela i tijela kaznenog progona u RH kao ključni korisnici.

Osnovna zadaća strategijskih analiza je izrada što kvalitetnijih izvješća (proizvoda) kako bi ključni dionici u sustavu za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma (zakonski obveznici – Ured – nadzorna tijela – tijela progona) dobili bolji uvid u pojavne oblike pranja novca i financiranja terorizma (tipologije i trendovi pranja novca i financiranja terorizma, trendovi u prijavljivanju sumnjivih transakcija), u svrhu stvaranja što učinkovitijeg sustava sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj.

7.1. Izvješća (proizvodi) strategijskih analiza u 2015. godini

7.1.1. Ključni tipovi izvješća (proizvoda)

U 2015. godini sastavljena su tri ključna tipa izvješća (proizvoda) strategijskih analiza kako je prikazano u Tablici 15.

Tablica 15. Pregled ključnih izvješća strategijskih analiza u 2015. godini

KLJUČNA IZVJEŠĆA	PLANIRANI ROKOVI IZRADE (tromjesječja)				CILJANI KORISNICI	NAČIN DOSTAVE
	I.	II.	III.	IV.		
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA					Ured	Pisano izvješće
					Zakonski obveznici, nadzorna tijela, tijela progona	Prilagođena verzija izvješća putem edukacija u prezentacijskom obliku
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TRANSAKCIJAMA					Ured	Pisano izvješće
					Zakonski obveznici, nadzorna tijela, tijela progona	Prilagođena verzija izvješća putem edukacija u prezentacijskom obliku

Periodično izvješće o gotovinskim transakcijama temeljem kriterija učestalosti				Ured – Odjel za sumnjive transakcije	Pisano izvješće
Tjedna/Mjesečna izvješća o gotovinskim transakcijama				Ured – Odjel za sumnjive transakcije	Pisano izvješće
POVRATNA INFORMACIJA O ZAPRIMLJENIM I ANALIZIRANIM OBAVIJESTIMA O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA				Svi zakonski obveznici koji su Ured obavijestili o sumnjivoj transakciji tijekom prethodne godine	Pisano izvješće

U 2015. godini izrađena su i distribuirana, u određenim slučajevima i evaluirana od strane korisnika, slijedeća izvješća (proizvodi) strategijskih analiza, koja izvješća su grupirana prema naprijed opisanim ključnim proizvodima kako je prikazano u Tablici 16.

Tablica 16. Pregled izvješća strategijskih analiza po ključnim proizvodima u 2015. godini

KLJUČNA IZVJEŠĆA	NAZIV IZVJEŠĆA (PROIZVODA)	NAPOMENA
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA	IZVJEŠĆE O ZAPRIMLJENIM SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA U 2014. GODINI	Izvješće je proslijeđeno predstojniku Ureda, te voditeljima službi i odjela. Izvješće je u prilagođenoj verziji predočeno zakonskim obveznicima putem održanih edukacija tijekom 2015. godine. Svrha takvog izvještavanja je upoznavanje s trendovima u obavješćivanju Ureda o sumnjivim transakcijama od strane obveznika.
POVRATNA INFORMACIJA O ZAPRIMLJENIM I ANALIZIRANIM OBAVIJESTIMA O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA	POVRATNA INFORMACIJA O ZAPRIMLJENIM I ANALIZIRANIM OBAVIJESTIMA O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA IZ 2014.	Povratna informacija odnosi se na sumnjive transakcije zaprimljene u Uredu tijekom 2014. godine. Sačinjene su pojedinačne povratne informacije koje su proslijeđene svakom obvezniku koji je tijekom 2014.g. Ured obavijestio o sumnjivoj transakciji.
	IZVJEŠĆE O PROVEDENOJ EVALUACIJI POVROTNE INFORMACIJE O ZAPRIMLJENIM I ANALIZIRANIM OBAVIJESTIMA O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA IZ 2014.G.	Izvješće je sačinjeno temeljem evaluacijskih obrazaca koji su uz povratnu informaciju o zaprimljenim i analiziranim obavijestima o sumnjivim transakcijama iz 2014.g. bili proslijeđeni na adrese 44 korisnika (banaka i drugih obveznika) povratne informacije za sumnjive transakcije iz 2014.g. Ured je povratno od istih korisnika zaprimio 84,78% potpunih i dostavljenih evaluacijskih obrazaca. Svrha ovog izvješća je utvrditi svrsishodnost i korisnost povratne informacije za njihove korisnike, te razmotriti mogućnost daljnjeg unaprjeđenja takvog budućeg izvješća.
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TRANSAKCIJAMA	IZVJEŠĆE O ZAPRIMLJENIM GOTOVINSKIM TRANSAKCIJAMA U 2014.G.	Izvješće je proslijeđeno predstojniku Ureda, te voditeljima službi i odjela. Izvješće je u prilagođenoj verziji predočeno zakonskim obveznicima putem održane edukacije tijekom 2014. godine. Svrha takvog izvještavanja je upoznavanje s trendovima u obavješćivanju Ureda o gotovinskim transakcijama od strane obveznika.

7.2. Ključni podaci strategijskih analiza zaprimljenih transakcija

U nastavku slijedi pregled ključnih podataka proizašlih iz analize sumnjivih i gotovinskih transakcija zaprimljenih u Uredu od strane zakonskih obveznika iz članka 4. stavka 2. Zakona, kao i transakcija prijenosa gotovine preko državne granice zaprimljenih u Uredu od strane Carinske uprave Republike Hrvatske sukladno odredbama članka 74. Zakona.

7.2.1. Ključni podaci o zaprimljenim obavijestima o sumnjivim transakcijama u 2015. godini

Obveznik je dužan suzdržati se od provođenja transakcije za koju zna ili sumnja da je povezana s pranjem novca ili s financiranjem terorizma. O takvoj transakciji obveznik je dužan bez odgode, prije izvršenja transakcije, obavijestiti Ured i u obavijesti navesti razloge za sumnju na pranje novca odnosno financiranje terorizma te također navesti rok u kojem se transakcija treba izvršiti. (čl. 42. Zakona)

U 2015. godini strategijska analiza zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama koje su zakonski obveznici (banke i drugi) sukladno odredbama čl. 42. Zakona dostavili Uredu putem obrazaca o obavješćivanju Ureda o sumnjivim transakcijama i osobama izvršena je po slijedećim ključnim obilježjima :

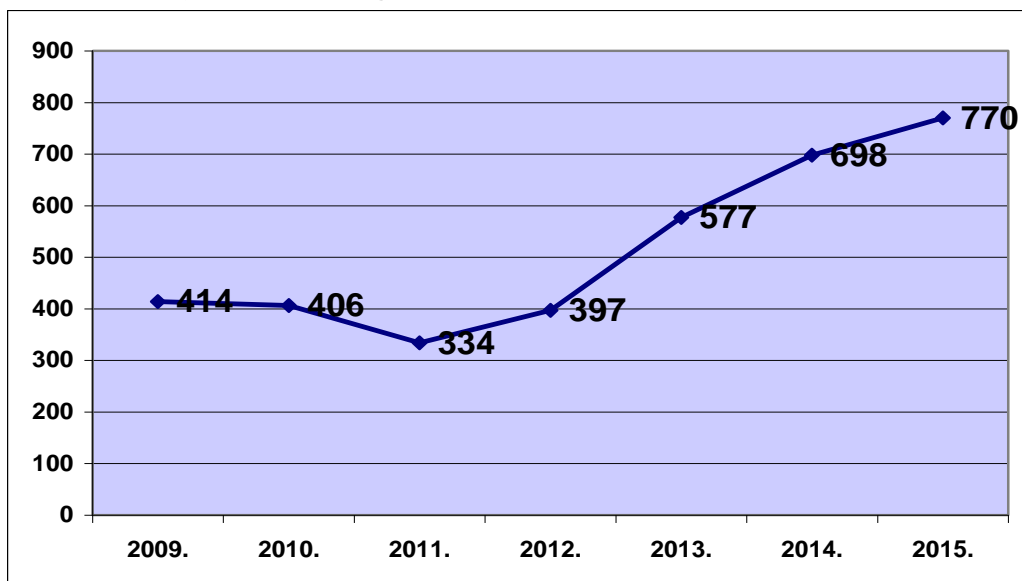
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija od svih obveznika i po pojedinim vrstama obveznika,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija prema obilježju «način provođenja»,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija prema obilježju «svrha transakcije»,
- indikatori za prepoznavanje sumnjivih transakcija,
- zakonski opis sumnjive transakcije od strane obveznika,

U nastavku su prikazani naprijed navedeni ključni podaci o zaprimljenim sumnjivim transakcijama koje je Ured u 2015. godini zaprimio od banaka i drugih obveznika iz čl. 4. Zakona i usporedba tih podataka s podacima za razdoblje 2009-2014. godine.

7.2.1.1. Podaci o broju zaprimljenih sumnjivih transakcija

U 2015. godini broj zaprimljenih obavijesti od svih obveznika (banke i dr.) o sumnjivim transakcijama iznosio je 770 što je za 10,32 % više u odnosu na 2014. godinu kada je zaprimljeno ukupno 698 obavijesti o sumnjivim transakcijama a kako je prikazano u Grafikonu 5.

Grafikon 5. Prikaz broja ukupno zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama u razdoblju 2009.-2015. godine

7.2.1.1.1. Podaci o ukupnom broju zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama po pojedinom obvezniku

U 2015. godini od ukupno prijavljenih 770 sumnjivih transakcija banke su prijavile 670 sumnjivih transakcija. U Tablici 17. dan je pregled podataka po pojedinim obveznicima koji su Uredu u 2015. godini dostavljali Obavijesti o sumnjivim transakcijama i postotak dostavljenih Obavijesti o sumnjivim transakcijama od strane pojedinih obveznika i usporedba s podacima za 2014. godinu, a u Grafikonu 6. prikaz strukture pojedinih obveznika u prijavljivanju sumnjivih transakcija u 2015. godini.

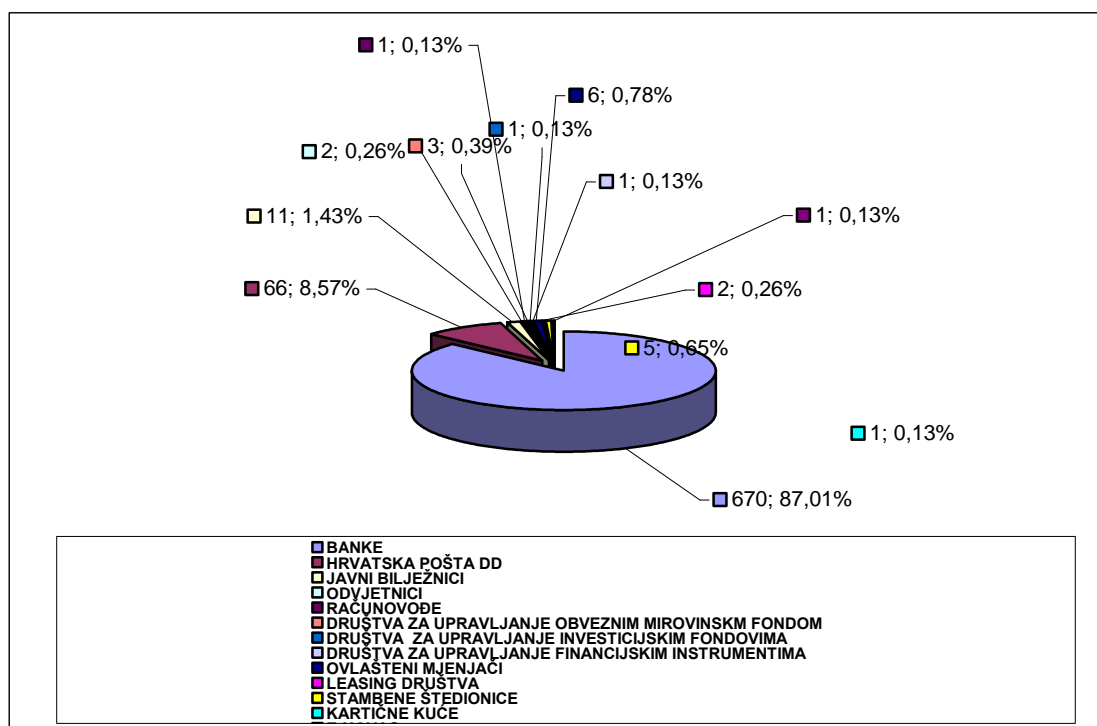
Tablica 17. Broj zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama po obveznicima (prijaviteljima) u 2014. i 2015. godini

OBVEZNICI	2014.		2015.	
	BROJ TRANSAKCIJA	%	BROJ TRANSAKCIJA	%
BANKE	606	86,82%	670	87,01%
HRVATSKA POŠTA DD ³	65	9,31%	66	8,57%
JAVNI BILJEŽNICI	15	2,15%	11	1,43%
ODVJETNICI	3	0,43%	2	0,26%
RAČUNOVOĐE	2	0,29%	1	0,13%
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM MIROVINSKM FONDOM	2	0,29%	3	0,39%
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM FONDOVIMA	1	0,14%	1	0,13%
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM INSTRUMENTIMA	1	0,14%	1	0,13%
DRUŠTVA ZA OSIGURANJE	1	0,14%	0	0,00%
OVLAŠTENI MJENJAČI	1	0,14%	6	0,78%
LEASING DRUŠTVA	1	0,14%	2	0,26%
STAMBENE ŠTEDIONICE	0	0,00%	5	0,65%
DRUŠTVA ZA IZDAVANJE PLATNIH INSTRUMENTATA	0	0,00%	1	0,13%
INSTITUCIJE ZA ELEKTRONIČKI NOVAC	0	0,00%	1	0,13%
UKUPNO	698	100,00%	770	100,00%

³ Hrvatska pošta je u 2015.g. obavijestila Ured i o 189 transakcija slanja/primanja novca putem poštanskih uputnica. Od ukupno 66 prijavljenih sumnjivih transakcija od strane Hrvatske pošte 65 sumnjivih transakcija odnosi se na Western Union transakcije.

U 2015.g. Western Union je izravno obavijestio Ured o 74 transakcije.

Grafikon 6. Zaprimljene obavijesti o sumnjivim transakcijama po obveznicima (prijaviteljima) u 2015. godini

Podaci iz Tablice 17. kao i iz Grafikona 6. pokazuju da je najveći broj sumnjivih transakcija u 2015. godini na temelju čl. 42. Zakona, prijavljen od strane banaka kao obveznika, te se nastavio dosadašnji trend najvećeg udjela bankovnog sektora u broju prijava sumnjivih transakcija. Udio bankarskog sektora u ukupno zaprimljenim sumnjivim transakcijama u 2015. godini iznosio je 87,01 % dok je u 2014. godini bio 86,82 %. U strukturi ostalih obveznika koji su prijavili sumnjive transakcije također su se nastavili dosadašnji trendovi pa je tako Hrvatska pošta kao obveznik odmah poslije banaka druga po broju prijava sumnjivih transakcija. Tako je u 2015.g. udio Hrvatske pošte u ukupno zaprimljenim sumnjivim transakcijama iznosio 8,57 % a u 2014.g. iznosio je 9,31 %.

Iako bankarski sektor najviše prijavljuje sumnjive transakcije, analiza podataka o broju banaka koje su u 2015. godini prijavile Uredu sumnjive transakcije u odnosu na ukupan broj banaka koje su u 2015. godini poslovale u Republici Hrvatskoj pokazuje da 4 banake u 2015. godini nisu obavijestile Ured niti o jednoj sumnjivoj transakciji (do kraja 2015. godine u Republici Hrvatskoj poslovalo je ukupno 27 banaka, 1 štedna banka i 5 stambenih štedionica).

U nastavku se navode podaci o analizi sumnjivih transakcija u 2015. godini u odnosu na obilježje "način provođenja" i obilježje "svrha transakcija".

7.2.1.2. Podaci o broju zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama prema obilježju "način provođenja"

Analizom je obuhvaćeno 756 sumnjivih transakcija od ukupno 770 sumnjivih transakcija, odnosno obuhvaćeni su podaci o sumnjivim transakcijama koji su na Obrascima za obavješćivanje o sumnjivim transakcijama i osobama (UZSPN-O-42) od strane banka i dr. obveznika u 2015. godini dostavljeni Uredu. Analizom nisu obuhvaćeni podaci o sumnjivim transakcijama (ukupno 14 sumnjivih transakcija) koji su na Obrascima za obavješćivanje o sumnjivim transakcijama i osobama od strane profesionalnih djelatnosti (javni bilježnici, odvjetnici, računovođe) dostavljeni Uredu (UZSPN-O-54).

Od ukupnog broja sumnjivih transakcija u 2015. godini koje su banke i dr. obveznici provedbe Zakona prijavili Uredu putem Obrasca (UZSPN-O-42) 40,61% prijavljenih sumnjivih transakcija odnosilo se na isplate u gotovini (ukupno 307 sumnjivih transakcija), 16,53 % sumnjivih transakcija odnosilo se na doznake iz inozemstva (ukupno 125 sumnjivih transakcija) a 10,19 % svih prijavljenih sumnjivih transakcija (ukupno 77 sumnjivih transakcija) a što je vidljivo iz Tablice 18.

Tablica 18. Struktura zaprimljenih sumnjivih transakcija prema obilježju "način provođenja" u 2014. i 2015. godini

OBILJEŽJE "NAČIN PROVOĐENJA"	2014.		2015.	
	BROJ TRANSAKCIJA	%	BROJ TRANSAKCIJA	%
ISPLATA U GOTOVINI	233	34,37%	307	40,61%
DOZNAKE IZ INOZEMSTVA	158	23,30%	125	16,53%
DOZNAKE U INOZEMSTVO	69	10,18%	73	9,66%
UPLATA	65	9,59%	66	8,73%
PRIJENOS NOVCA	63	9,29%	77	10,19%
TUZEMNA DOZNAKA	55	8,11%	58	7,67%
DRUGO (NAVESTI)	26	3,83%	39	5,16%
MJENJAČKI POSLOVI	9	1,33%	11	1,46%
UKUPNO:	678	100,00%	756	100,00%

7.2.1.3. Podaci o broju zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama prema obilježju "svrha transakcije"

Od 756 sumnjivih transakcija koliko ih je u 2015. godini prijavljeno Uredu putem Obrasca (UZSPN-O-42), za 481 (63,62 %) sumnjivih transakcija banke i drugi obveznici provedbe Zakona su kao svrhu provođenja transakcija označili "drugo" te obrazložili o kojoj drugoj svrsi transakcije se radi (materijalni troškovi, službeni put, plaćanje po ugovoru/računu, internet prijevara, western union transakcije i dr.), za 94 (12,43%) sumnjive transakcije navedeno je da je svrha provođenja štednja a za 52 (6,88%) sumnjive transakcije navedeno je da je svrha "roba", a što je vidljivo iz Tablice 19.

Tablica 19. Struktura zaprimljenih sumnjivih transakcija prema obilježju "svrsi (namjeni) provođenja" u 2014. i 2015. godini

SVRHA	2014.		2015.	
	BROJ TRANSAKCIJA	%	BROJ TRANSAKCIJA	%
DRUGO (NAVESTI)	413	60,91%	481	63,62%
ŠTEDNJA	89	13,13%	94	12,43%
POZAJMICA	54	7,96%	34	4,50%
ROBA	47	6,93%	52	6,88%
USLUGA	20	2,95%	21	2,78%
DOBIT	12	1,77%	8	1,06%
NEKRETNINE	9	1,33%	26	3,44%

KREDIT	8	1,18%	9	1,19%
AUTOMOBIL	6	0,88%	3	0,40%
UDJELI	5	0,74%	5	0,66%
VRIJEDNOSNI PAPIRI	4	0,59%	2	0,26%
PRODAJA STRANE GOTOVINE	3	0,44%	5	0,66%
KUPNJA STRANE GOTOVINE	3	0,44%	8	1,06%
PLOVILO	2	0,29%	2	0,26%
ČEK	1	0,15%	1	0,13%
IGRE NA SREĆU	1	0,15%	0	0,00%
ŽIVOTNO OSIGURANJE	1	0,15%	1	0,13%
AVANS	0	0,00%	4	0,53%
UKUPNO:	678	100,00%	756	100,00%

7.2.1.4. Lista indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

Sukladno odredbama članka 41. Zakona obveznici su dužni sastaviti listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma. Prilikom sastavljanja liste indikatora obveznici su dužni uzeti u obzir specifičnosti svog poslovanja i karakteristike sumnjivih transakcija iz čl. 42. st. 7 Zakona. Pri sastavljanju lista indikatora obveznici surađuju sa državnim tijelima (Ured, Financijski inspektorat, Porezna uprava, Hrvatska narodna banke, HANFA i strukovnim udruženjima (Hrvatska gospodarska komora Hrvatska, Hrvatska javnobilježnička komora, Hrvatska odvjetnička komora i Hrvatska komora poreznih savjetnika).

U Tablici 20. prikazana je učestalost korištenja i navođenja pojedinačnih indikatora od strane banaka i drugih obveznika (bilo samostalno bilo u kombinaciji) za prepoznavanje sumnjivih transakcija, a koje indikatore su banke i drugi obveznici iz čl. 4. Zakona koristili prilikom obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama u 2015. godini. Obveznici su prilikom obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama u 2015. godini, od postojećih 78 indikatora za bankarski sektor koristili 57 indikatora.

Tablica 20. Pregled indikatora koja su banke i drugi obveznici iz čl. 4. Zakona koristili pri prepoznavanju sumnjivih transakcija u 2015. godini

OZNAKA INDIKATORA	OPIS INDIKATORA	UČESTALOST KORIŠTENJA	%
1306	3.6. PRILJEV SREDSTAVA U ZNATNOM IZNOSU KOJI SE ODMAH TRANSFERIRA NA VIŠE RAZLIČITIH RAČUNA ILI PODIŽE U GOTOVINI.	220	18,30%
1206	2.6. ISPLATA VELIKIH IZNOSA GOTOVINE S RAČUNA, ODMAH PO PRILJEVU SREDSTAVA NA RAČUN.	206	17,14%
1308	3.8. ZNAČAJNO I NAGLO POVEĆANJE PROMETA RAČUNA BEZ PRIHVATLJIVOG RAZLOGA.	148	12,31%
1302	3.2. ODLJEV/PRILJEV SREDSTAVA U/IZ INOZEMSTVA KOJI NIJE U SKLADU S UOBIČAJENIM POSLOVIMA KLIJENTA I/ILI ODSUPAJU OD UOBIČAJENOG	76	6,32%
1303	3.3. PRILJEV SREDSTAVA IZ INOZEMSTVA U KORIST DOMAĆE/STRANE OSOBE KOJI DOLAZI IZ ZEMALJA VISOKOG RIZIKA .	65	5,41%
1211	2.11.UZASTOPNA ISPLATA/POLAGANJE GOTOVINE S/NA RAČUN TIJEKOM JEDNOG DANA ILI NEKOLIKO UZASTOPNIH DANA, A ČIJA JE UKUPNA	49	4,08%
1305	3.5. PRILJEV SREDSTAVA IZ INOZEMSTVA KOJI SE ODMAH TRANSFERIRA DALJE U INOZEMSTVO U KORIST ISTE STRANKE ILI U KORIST DRUGE STRANKE.	43	3,58%
1201	2.1. UPLATA GOTOVINE KOJA IZRAZITO ODSUPA OD UOBIČAJENOG POSLOVANJA KLIJENTA.	32	2,66%

1208	2.8. NALOZI ZA DOZNAKE U INOZEMSTVO BEZ PRIHVATLJIVOG RAZLOGA ZA PLAĆANJE.	29	2,41%
1104	1.4. KLIJENT USTRAJNO TRAŽI DA SE TRANSAKCIJA OBAVI BRZO I BEZ BIROKRACIJE VREMENSKI PRITISAK.	28	2,33%
1110	1.10. PUNOMOĆ ZA RASPOLAGANJE SREDSTVIMA NA RAČUNU DANA JE OSOBAMA KOJE NISU POSLOVNO ILI RODBINSKI U VEZI S KLIJENTOM.	27	2,25%
1202	2.2. UČESTALE UPLATE GOTOVINE.	24	2,00%
1109	1.9. KLIJENT JE NEREZIDENT KOJI ŽELI OTVORITI RAČUN IZ NEPRIHVATLJIVIH RAZLOGA (PRIMJER: OBAVLJANJE DJELATNOSTI NA PODRUČJU RH BEZ REGISTRACIJE PODUZEĆA ILI OSNIVANJA PODRUŽNICE).	21	1,75%
1304	3.4. ODLJEV SREDSTAVA U INOZEMSTVO U KORIST OFFSHORE DRUŠTAVA ILI DRUGIH KOMPANIJA IZ ZEMALJA VISOKOG RIZIKA ILI U KORIST FIZIČKIH OSOBA IZ ZEMALJA VISOKOG RIZIKA.	19	1,58%
1307	3.7. AKTIVIRANJE NEAKTIVNIH RAČUNA, OSOBITO AKO NJIHOVO AKTIVIRANJE CINE TRANSAKCIJE U ZNAČAJNIM IZNOSIMA.	19	1,58%
1108	1.8. KLIJENT SE POJAVLJUJE U DRUŠTVU OSOBE ZA KOJU SE ČINI DA MU NIJE BLISKA I KOJA OSTAVLJA DOJAM DA NADZIRE KLIJENTA I/ILI TRANSAKCIJU	16	1,33%
1210	2.10. INZISTIRANJE KLIJENTA NA OBAVLJANJU GOTOVINSKE TRANSAKCIJE KOJA SE UOBIČAJENO I LOGIČNO OBAVLJA KAO BEZGOTOVINSKA TRANSAKCIJA.	14	1,16%
1216	2.16. UČESTALO OBAVLJANJE GOTOVINSKIH TRANSAKCIJA JEDVA ISPOD PRAGA OD HRK 200.000 ILI ODGOVARAJUĆEG IZNOSA U DRUGOJ VALUTI.	12	1,00%
1601	6.1. PLAĆANJE TROŠKOVA.	12	1,00%
1506	5.6. ULAGANJA U NEKRETNINE FINANCIRANA SREDSTVIMA PRIMLJENIM IZ STRANIH IZVORA ILI GOTOVINSKIM UPLATAMA.	11	0,92%
1112	1.12. KLIJENT IMA NEOBIČNO PODROBNA SAZNAJNA O ZAKONU O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA.	10	0,83%
1209	2.9. NEAKTIVAN RAČUN ODJEDNOM SE AKTIVIRA BEZ PRIHVATLJIVOG RAZLOGA.	10	0,83%
1607	6.7. PLAĆANJE ZAJMA, KREDITA ILI DUGA.	10	0,83%
1218	2.18. UPLATA GOTOVINE U KOJU SU UKLJUČENI SVEŽNJEVI NOVČANICA KOJI SU OMOTANI NA NEUOBIČAJEN NAČIN.	8	0,67%
1301	3.1. UČESTALI ODLJEVI SREDSTVA U MANJIM IZNOSIMA KOJI ODSTUPAJU OD UOBIČAJENOG POSLOVANJA KLIJENTA.	8	0,67%
1101	1.1. KLIJENT SE POKUŠAVA IDENTIFICIRATI KRIVOTVORENIM, TUĐIM ILI LAŽNIM DOKUMENTIMA.	6	0,50%
1106	1.6. KLIJENT OTVARA VIŠE TRANSAKCIJSKIH RAČUNA ISTE VRSTE BEZ NAVOĐENJA PRIHVATLJIVOG RAZLOGA, ODNOSNO, ZATVARA RAČUNE KAKO BI OTVORIO NOVE RAČUNE.	6	0,50%
1204	2.4. UČESTALE MJENJAČKE TRANSAKCIJE.	6	0,50%
1402	4.2. PRILJEVI NASLOVLJENI KAO: KREDITNA LINIJA, ZAJAM ILI PREDUJAM POSEBICE AKO PRILJEVI STIŽU IZ INOZEMSTVA PRI ČEMU JE NAVEDENI ZAJMODAVAC FIKTIVNO/OFFSHORE DRUŠTVO (ZEMLJA VISOKOG RIZIKA) ILI	6	0,50%
1605	6.5. KONZULTACIJSKE USLUGE.	6	0,50%
1103	1.3. KLIJENT POKUŠAVA NAGOVORITI ZAPOSLENIKA BANKE DA NE ISPUNI POTREBNE OBRASCHE ILI ODSTUPI OD UOBIČAJENE PROCEDURE. PRI TOME SE PONAŠA NEPRIMJERENO, VIČE I PRIJETI, ILI OBRNUTO PRETJERANO LJUBAZNO	5	0,42%
1213	2.13. CESTE DISLOCIRANE UPLATE KOJE VRŠI TREĆA STRANA U POSLOVNICAMA KOJE NISU POSLOVNICA VLASNIKA RAČUNA.	5	0,42%
1609	6.9. PLAĆANJE PREMA UPUTAMA....	5	0,42%
1203	2.3. VELIKI IZNOSI KOJI SE POLAŽU U NOVČANICAMA MALIH APOENA.	4	0,33%
1608	6.8. PLAĆANJE PREMA SPORAZUMU/DOGOVORU OD.	4	0,33%
1105	1.5. KLIJENT IZBJEGAVA OSOBNI KONTAKT S BANKOM. NAJAVLJUJE KOMUNIKACIJU SAMO PUTEM TELEFAKSA I/ILI MAILA. NAVODI TREĆE OSOBE ZA KONTAKT I OVLAŠĆUJE IH ZA RASPOLAGANJE KAKO BI IZBJEGAO OSOBNI KONTAKT. NE ŽELI DA MU SE ŠALJU IZVACI O RAČUNU...	3	0,25%
1401	4.1. OTVARA SE RAČUN NA KOJI SE UPLAĆUJU IZNOSI (GOTOVINSKI ILI BEZGOTOVINSKI) KOJE KLIJENT DAJE KAO JAMSTVO ODNOSNO DEPOZIT KOJI JE OSIGURANJE ZA ZADUŽIVANJE U BANCIMA.	3	0,25%
1602	6.2. PLAĆANJE PROVIZIJE.	3	0,25%
1214	2.14. VELIKI BROJ POJEDINACA KOJI VRŠE UPLATE NA ISTI RAČUN BEZ VALJANOG RAZLOGA.	2	0,17%

1111	1.11.KLIJENT OTVARA RAČUNE ZA VIŠE PRAVNIH OSOBA REGISTRIRANIH NA ISTOJ ADRESI I ZASTUPANIH OD ISTIH OSOBA BEZ OČITIH PRAVNIH ILI EKONOMSKIH RAZLOGA.	2	0,17%
1603	6.3. PLAĆANJE NAKNADE, KOMISIONE NAKNADE, NAKNADE ZA SAVJETOVANJE I SL.	2	0,17%
1904	9.4. KLIJENT PODNOSI NACRTE UGOVORA ILI SPORAZUMA U OBLIKU FOTOKOPIJA ILI DOKUMENATA POSLANIH TELEFAKSOM, KOJI SU ČESTO NELOGIČNI, KONTRADIKTORNI, NERAZUMLJIVI I NISU U SKLADU SA	2	0,17%
1102	1.2. KLIJENT ODBIJA POKAZATI OSOBNE IDENTIFIKACIJSKE DOKUMENTE.	1	0,08%
1107	1.7. KLIJENT SE RASPITUJE O KAKO IZBJEĆI DA SE TRANSAKCIJA PRIJAVI I BESPOTREBNO JE POJAŠNJAVA.	1	0,08%
1113	1.13.KLIJENT NE ŽELI IZVRŠITI TRANSAKCIJU ILI MIJENJA INFORMACIJE I/ILI IZNOS NAKON ŠTO JE ČUO DA ĆE TRANSAKCIJA BITI EVIDENTIRANA I PRIJAVLJENA.	1	0,08%
1114	1.14.KLIJENT POKUŠAVA USPOSTAVITI BLISKE ODNOSI S OSOBLJEM, TE NUDI NOVAC, POKLONE ILI DRUGE NEUOBIČAJENE POGODNOSTI KAO PROTUUSLUGU ZA IZVOĐENJE VIDLJIVO NEUOBIČAJENOG ILI SUMNJIVOG POSLA.	1	0,08%
1207	2.7. ČESTO UNOVČAVANJE ČEKOVA ILI PUTNICKIH ČEKOVA VELIKIH IZNOSA.	1	0,08%
1212	2.12.KUPOVINA VRIJEDNOSNIH PAPIRA ZA VELIKE IZNOSE GOTOVINE.	1	0,08%
1215	2.15.NEOČEKIVANE PRIJEVREMENE OTPLATE KREDITA.	1	0,08%
1219	2.19.KLIJENT UPLAĆUJE GOTOVINU I PRI TOME NE ZNA O KOJEM IZNOSU GOTOVINE SE RADI.	1	0,08%
1403	4.3. NEOČEKIVANA OTPLATA PROBLEMATIČNOG KREDITA BEZ PRIHVATLJIVOG OBJAŠNJENJA.	1	0,08%
1405	4.5. ODMAH PO ISPLATI KREDITA/ZAJMA SREDSTVA SE TRANSFERIRAJU NA RAČUN BANKE IZ ZEMLJE VISOKOG RIZIKA (OFFSHORE BANKA) ILI TREĆE OSOBE U INOZEMSTVU.	1	0,08%
1406	4.6. SVE VRSTE DOKUMENTARNIH POSLOVA I JAMSTAVA PO NALOGU I U KORIST DOMAĆIH I STRANIH OSOBA KOJE SU POVEZANE SA ZEMLJAMA VISOKOG RIZIKA.	1	0,08%
1606	6.6. AVANS.	1	0,08%
1701	7.1. VISOK IZNOS I NEJASNA UPOTREBA SREDSTAVA ZA TROŠKOVE KOJI NISU POVEZANI S DJELATNOŠĆU NEPROFITNE ORGANIZACIJE	1	0,08%
1801	8.1. ZAPOSLENIK POMAŽE KLIJENTU U PROVODENJU VIŠESTRUKIH TRANSAKCIJA U IZNOSU KOJI NE PODLIJEŽE PRIJAVLJIVANJU	1	0,08%
1803	8.3. ZAPOSLENIK RADI NAMJERNE GREŠKE U PROCEDURI	1	0,08%
57		1202	100,00%

Tablica 21. Pregled indikatora koje su banke i dr. obveznici najučestalije koristili za prepoznavanje sumnjivih transakcija u 2014. i 2015. godini

OZNAKA INDIKATORA	OPIS INDIKATORA	2014.		2015.	
		učestalost korištenja	%	učestalost korištenja	%
1306	3.6. PRILJEV SREDSTAVA U ZNATNOM IZNOSU KOJI SE ODMAH TRANSFERIRA NA VIŠE RAZLIČITIH RAČUNA ILI PODIŽE U GOTOVINI.	224	20,78%	220	18,30%
1206	2.6. ISPLATA VELIKIH IZNOSA GOTOVINE S RAČUNA, ODMAH PO PRILJEVU SREDSTAVA NA RAČUN.	209	19,39%	206	17,14%
1308	3.8. ZNAČAJNO I NAGLO POVEĆANJE PROMETA RAČUNA BEZ PRIHVATLJIVOG RAZLOGA.	136	12,62%	148	12,31%
1302	3.2. ODLJEV/PRILJEV SREDSTAVA U/IZ INOZEMSTVA KOJI NIJE U SKLADU S UOBIČAJENIM POSLOVIMA KLIJENTA I/ILI ODSTUPAJU OD UOBIČAJENOG PROMETA PO RAČUNU KLIJENTA.	85	7,88%	76	6,32%
1303	3.3. PRILJEV SREDSTAVA IZ INOZEMSTVA U KORIST DOMAĆE/STRANE OSOBE KOJI DOLAZI IZ ZEMLJA VISOKOG RIZIKA .	45	4,17%	65	5,41%

1211	2.11. UZASTOPNA ISPLATA/POLAGANJE GOTOVINE S/NA RAČUN TIJEKOM JEDNOG DANA ILI NEKOLIKO UZASTOPNIH DANA, A ČIJA JE UKUPNA VRIJEDNOST ZNATNA.	38	3,53%	49	4,08%
------	---	----	-------	----	-------

Iz Tablice 21, razvidno je da su banke i drugi obveznici u 2015. godini kao i u 2014.g. najučestalije koristili istih šest indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija (kako je prikazano u Tablici 21).

7.2.1.5. Zakonski opis sumnjive transakcije od strane obveznika

U Tablici 22. nalazi se pregled učestalosti korištenja pojedinih obilježja sumnjive transakcije (bilo samostalno bilo u kombinaciji) iz članka 42. stavka 7. Zakona, a koja obilježja predstavljaju zakonski opis sumnjive transakcije, te koja obilježja su banke i drugi obveznici obvezni koristiti prilikom obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama navodeći u obrascu obrazloženje razloga za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma.

Tablica 22. Pregled razloga iz čl. 42. st. 7. točaka 1., 2., 3. i 4. Zakona koja su obveznici najučestalije navodili pri prijavi sumnjivih transakcija u 2015. godini

BROJ OBILJEŽJA	OPIS	UČESTALOST POJAVLJIVANJA	%
1	TRANSAKCIJA UKLJUČUJE SREDSTVA PROIZAŠLA IZ NEZAKONITIH AKTIVNOSTI ILI POVEZANA S FINANCIRANJEM TERORIZMA S OBZIROM NA VLASNIŠTVO, PRIRODU, IZVOR, LOKACIJU ILI KONTROLU TAK VIH SREDSTAVA	140	10,33%
2	TRANSAKCIJA PO SVOJIM ZNAČAJKAMA POVEZANIM SA STATUSOM STRANKE ILI DRUGIM ZNAČAJKAMA STRANKE ILI SREDSTAVA ILI DRUGIM OSOBITOSTIMA OČITO ODSUPA OD UOBIČAJENIH TRANSAKCIJA ISTE STRANKE, TE DA ODGOVARA POTREBNOM BROJU I VRSTI INDIKATORA KOJI UPUĆUJU NA TO DA POSTOJE RAZLOZI ZA SUMNJU NA PRANJE NOVCA ILI FINANCIRANJE TERORIZMA	473	34,91%
3	TRANSAKCIJA JE USMJERENA NA IZBJEGAVANJE PROPISA KOJI REGULIRAJU MJERE SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA	123	9,08%
4	UVIJEK KADA OBVEZNIK PROCIJENI DA U VEZI S TRANSAKCIJOM ILI STRANKOM POSTOJE RAZLOZI ZA SUMNJU NA PRANJE NOVCA I FINANCIRANJE TERORIZMA	619	45,68%
UKUPNO:		1355	100,00%

Slijedom podataka navedenih u Tablici 22. vidljivo je da je u definiranju sumnjive transakcije od strane obveznika (banka i drugih obveznika) najčešće korišteno obilježje pod brojem 4 (toč. 4.), kako je opisano u Tablici 22. Ovo obilježje je korišteno u 619 navrata prilikom prijave sumnjivih transakcija.

7.2.2. Ključna obilježja "povratne informacije" obveznicima o zaprimljenim i analiziranim obavijestima o sumnjivim transakcijama zaprimljenih u 2015. godini

Sukladno odredbama članka 66. Zakona, o zaprimljenim i analiziranim podacima za transakciju ili neku osobu u vezi s kojima su utvrđeni razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, Ured će obavijestiti obveznike iz članka 4. stavka 2. Zakona koji su prijavili transakciju, osim ako ocijeni da bi to moglo štetiti daljnjem tijeku i ishodu postupka, i to, između ostalog, i na način da najmanje jednom godišnje dostavi ili objavi statističke podatke o zaprimljenim obavijestima o transakcijama i rezultatima postupanja.

Slijedom navedenog, u Tablici 23. prikazano je postupanje Ureda po sumnjivim transakcijama zaprimljenim u 2015. godini, i to temeljem slijedećih podataka:

- ukupni broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2015. godini razvrstanih prema kategorijama obveznika,

- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2015. godini koje su inicirale do zaključno s 31.12.2015. godine novu analitičko obavještajnu obradu sumnjivih transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma sukladno odredbama članka 59. Zakona,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2015. godini koje su do zaključno s 31.12.2015. godine analitički obavještajno analizirane u okviru već ranije otvorenih analitičkih obrada,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2015. godini koje su do zaključno s 31.12.2015. godine nalaze u fazi predanalitičke obrade.

Tablica 23. Pregled podataka o postupanju Ureda po zaprimljenim sumnjivim transakcijama od banaka i dr. obveznika iz čl. 4. st. 2. Zakona u 2015. godini

OBVEZNICI	BROJ UKUPNO ZAPRIMLJENIH SUMNJIVIH TRANSAKCIJA U 2015.		SUMNJIVE TRANSAKCIJE KOJE SU INICIRALE NOVU ANALITIČKU OBRADU U 2015.		SUMNJIVE TRANSAKCIJE KOJE SU PROCESUIRANE U OKVIRU POSTOJEĆIH ANALITIČKIH OBRADA		SUMNJIVE TRANSAKCIJE KOJE SU U PREDANALITIČKOJ OBRADI U 2015.	
	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%
BANKE	670	87,01%	206	92,38%	389	97,98%	75	50,00%
HRVATSKA POŠTA D.D.	66	8,57%	0	0,00%	0	0,00%	66	44,00%
STAMBENE ŠTEDIONICE	5	0,65%	4	1,79%	1	0,25%	0	0,00%
MIROVINSKA DRUŠTVA	3	0,39%	0	0,00%	1	0,25%	2	1,33%
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM FONDovima	1	0,13%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,67%
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE FINACIJSKIM INSTRUMENTIMA	1	0,13%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,67%
OVLAŠTENI MJENJAČI	6	0,78%	4	1,79%	1	0,25%	1	0,67%
KARTIČNE KUĆE	1	0,13%	0	0,00%	1	0,25%	0	0,00%
LEASING DRUŠTVA	2	0,26%	2	0,90%	0	0,00%	0	0,00%
E NOVAC	1	0,13%	1	0,45%	0	0,00%	0	0,00%
JAVNI BILJEŽNICI	11	1,43%	6	2,69%	4	1,01%	1	0,67%
ODVJETNICI	2	0,26%	0	0,00%	0	0,00%	2	1,33%
RAČUNOVOĐE	1	0,13%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,67%
SVEUKUPNO	770	100,00%	223	100,00%	397	100,00%	150	100,00%

Slijedom podataka iz Tablice 23. proizlazi da od ukupnog broja (770) svih zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2015. godini, do zaključno s 31.12.2015. godine 223 sumnjive transakcije, odnosno 28,96% iniciralo je novu analitičku obradu, 397 (51,56%) sumnjivih transakcija analitički obavještajno je obrađeno u okviru već ranije otvorenih analitičkih obrada, a 150 (19,48%) sumnjivih transakcija je zaključno s 31.12.2015. godine u predanalitičkoj obradi.

Dakle, do zaključno s 31.12.2015. godine Ured je analitički obavještajno obradio ukupno 620 ili 80,52 % svih sumnjivih transakcija zaprimljenih u 2015. godini, dok se 150 (19,48%) sumnjivih transakcija do zaključno s 31.12.2015. godine nalazi u predanalitičkoj obradi koje se provode radi prikupljanja dodatnih podataka u cilju potvrđivanja razloga za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma tj. u cilju ispunjavanja uvjeta iz članka 42. stavak 7. točka 1., 2. i 3. Zakona.

Važno je napomenuti da svakom obvezniku koji je tijekom 2015. godine dostavio obavijest o sumnjivoj transakciji Ured dostavlja pojedinačnu povratnu informaciju o zaprimljenim i

analiziranim obavijestima o sumnjivim transakcijama, a koja povratna informacija sadrži osvrt na postupanje po sumnjivim transakcijama konkretnog obveznika i na rezultate takvog postupanja, osvrt na obilježja sumnjivih transakcija konkretnog obveznika i osvrt na sudjelovanje konkretnog obveznika u cjelokupnom postupku obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama. Ured također u prilogu svake pojedinačne povratne informacije svakom obvezniku dostavlja i tzv. evaluacijski obrazac (engl. Feedback form), a slijedom čega se utvrđuje svrsishodnost i korisnost povratne informacije za svakog korisnika, te se razmatra mogućnost daljnjeg unaprjeđenja iste.

7.2.3. Ključni podaci o zaprimljenim obavijestima o gotovinskim transakcijama u 2015. godini

Analize zaprimljenih gotovinskih transakcija u 2015. godini temelje se na analizama određenih obilježja gotovinskih transakcija, a koja obilježja proizlaze iz podataka koje zakonski obveznici (banke i drugi) dostavljaju Uredu sukladno odredbama članka 40. Zakona putem obrasca o obavješćivanju Ureda o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kn i većoj (Obrazac UZSPN-O-40) koji obrazac je sastavni dio Pravilnika o obavješćivanju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kn i većoj te o uvjetima pod kojima obveznici za određene stranke nisu dužni obavješćivati Ured o gotovinskoj transakciji.

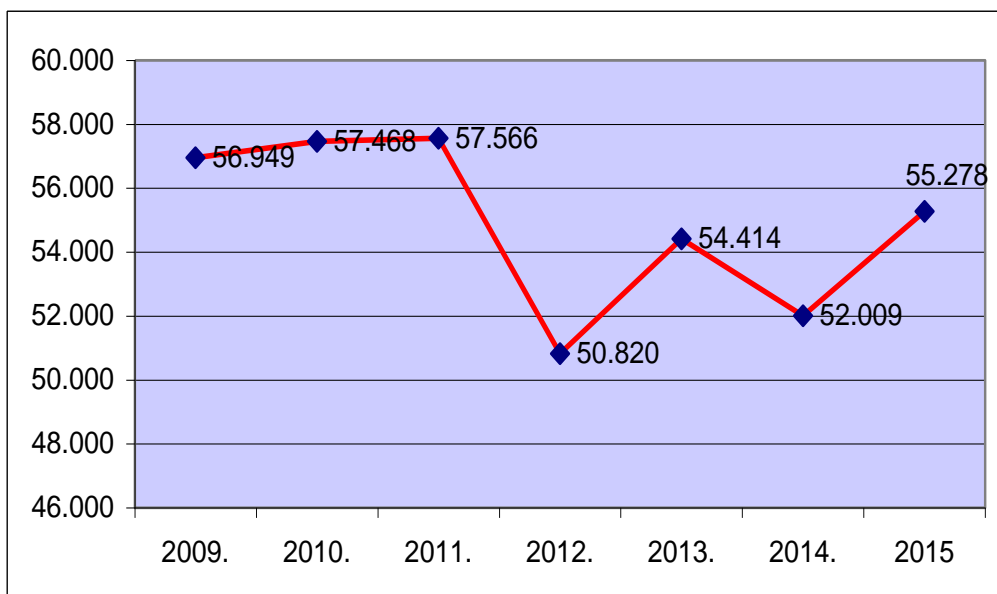
Ured u svojim evidencijama raspolaže isključivo sa podacima o gotovinskim transakcijama u vrijednosti od 200.000,00 kn i većoj koje Uredu prijave banke i drugi obveznici. Dakle, Ured u svojim bazama ima statističku evidenciju o onim gotovinskim transakcijama (200.000,00 kn i većoj) koje su Uredu banke i dr. obveznici prijavili temeljem Zakona. Statističke podatke o svim gotovinskim platnim transakcijama neovisno o vrijednosti transakcije prikuplja, statistički obrađuje i objavljuje Hrvatska narodna banka.

U nastavku se navode osnovni (ključni) podaci o gotovinskim transakcijama koje su u 2015. godini zaprimljene od banaka i drugih obveznika iz čl. 4. Zakona i usporedba ukupnih podataka s prethodnom kalendarskom godinom, te usporedba ukupnih podataka za razdoblje 2009.-2015. godine.

7.2.3.1. Podaci o ukupnom broju zaprimljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama

U 2015. godini zaprimljeno je ukupno 55278 gotovinskih transakcija što je za 6,28% više u odnosu na 2014. godinu kada je zaprimljeno 52009 gotovinskih transakcija a što je vidljivo iz Grafikona 7.

Grafikon 7. Broj ukupno zaprimljenih gotovinskih transakcija u razdoblju 2009.-2014. godine

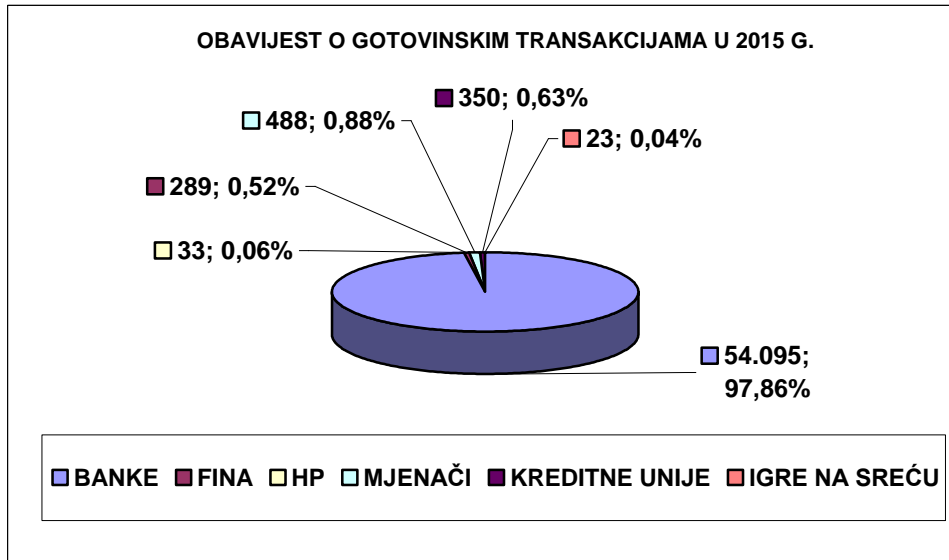
7.2.3.2. Podaci o ukupnom broju zaprimljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama po pojedinim obveznicima

U 2015. godini od ukupno prijavljenih 55278 gotovinskih transakcija banke su prijavile 54095 (97,86%) gotovinskih transakcija. U Tablici 24. dan je pregled obveznika koji su Uredu u 2015. godini dostavljali Obavijesti o gotovinskim transakcijama i postotak njihovih Obavijesti u ukupnom broju dostavljenih Obavijesti i usporedba sa podacima iz 2014. godine, a u Grafikonu 8. prikaz sudjelovanja u postocima pojedinih obveznika u prijavljivanju gotovinskih transakcija u 2015. godini.

Tablica 24. Broj zaprimljenih obavijest o gotovinskim transakcijama po obveznicima u 2014. i 2015. godini

OBVEZNICI	2014.g.		2015.g.	
	BROJ TRANSAKCIJA	%	BROJ TRANSAKCIJA	%
BANKE	51.042	98,14%	54.095	97,86%
OVLAŠTENI MJENAČI	394	0,76%	488	0,88%
KREDITNE UNIJE	282	0,54%	350	0,63%
FINA	228	0,44%	289	0,52%
PRIREĐIVAČI IGARA NA SREĆU	29	0,06%	23	0,04%
HP	26	0,05%	33	0,06%
POSREDNICI U SKLAPANJU KREDITA	8	0,02%	0	0,00%
UKUPNO:	52.009	100,00%	55278	100,00%

Grafikon 8. Zaprimljene obavijesti o gotovinskim transakcijama po obveznicima u 2015. godini

Broj prijavljenih gotovinskih transakcija u 2015. godini povećao se za 3.269 odnosno 6,28% u odnosu na 2014. godinu. U 2014. godini ukupno je prijavljeno 52.009 gotovinskih transakcija. Ukupna vrijednost gotovinskih transakcija prijavljenih Uredu u 2015. godini povećala se za 6,29% u odnosu na 2014. godinu. U 2015. godini ukupna vrijednost svih gotovinskih transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i većoj iznosila je 23.372.410.751,87 kn. Najveći broj gotovinskih transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i većoj prijavljen je od strane banaka te se nastavio dosadašnji trend konstantnog udjela tog sektora u broju prijave gotovinskih transakcija. Tako su banke u 2015. godini prijavile 54.095 gotovinskih transakcija što čini 97,86 % od ukupnog broja prijavljenih svih gotovinskih transakcija.

U nastavku su iskazani podaci o ukupnom broju zaprimljenih i ukupnoj vrijednosti gotovinskih transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i većoj u odnosu na obilježje "način provođenja" i obilježje "svrhu provođenja".

7.2.3.3. Podaci o broju zaprimljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama prema obilježju "načinu provođenja"

Od ukupnog broja gotovinskih transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i većoj koje su banke i dr. obveznici provedbe Zakona u 2015.godini putem Obrasca (UZSPN-0-40) prijavili Uredu ukupno 32.958 transakcija ili 59,62 % transakcija odnosile su se na "isplatu u gotovini", ukupno 20.864 transakcije ili 37,74% transakcija odnosile su se na "uplatu u gotovini" dok ukupno 1.313 transakcija ili 2,38 % transakcija se odnosilo na "mjenjačke poslove", a što je vidljivo iz Tablice 25.

Tablica 25. Struktura zaprimljenih gotovinskih transakcija prema obilježju "način provođenja" u 2014. i 2015. godini

NAČIN PROVOĐENJA	2014.				2015.			
	broj transakcija	%	iznos (kn)	%	broj transakcija	%	iznos (kn)	%
ISPLATA U GOTOVINI	31.221	60,03%	12.864.226.678,69	60,94%	32.958	59,62%	14.279.114.225,81	61,09%
UPLATA U GOTOVINI	19.593	37,67%	7.788.931.463,58	36,90%	20.864	37,74%	8.508.427.697,49	36,40%
MJENJAČKI POSLOVI	1.057	2,03%	403.832.923,82	1,91%	1.313	2,38%	528.655.726,31	2,26%
DRUGO	138	0,27%	54.004.897,25	0,26%	143	0,26%	56.213.102,26	0,24%
UKUPNO	52.009	100,00%	21.110.995.963,34	100,00%	55278	100,00%	23.372.410.751,87	100,00%

7.2.3.4. Podaci o broju zaprimljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama prema obilježju "svrha provođenja"

Od 55.278 gotovinskih transakcija koliko ih je u 2015. godini prijavljeno Uredu od strane banaka i drugih obveznika, za 28.592 gotovinske transakcije (što čini 51,72% svih prijavljenih gotovinskih transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i većoj) prijavljeno je da je svrha provođenja istih "štednja" iz čega proizlazi da se polovica svih prijavljenih gotovinskih transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i većoj odnosila na uplate /isplate štednje u gotovini a što je vidljivo iz Tablice 26. Ukupna vrijednost transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i višoj koje su obavljene u gotovini u svrhu štednje u 2015. godini iznosila je 12.148.569.891,51 kn, a koje su prijavljene Uredu temeljem Zakona.

Tablica 26. Struktura zaprimljenih gotovinskih transakcija prema obilježju "svrha provođenja" u 2014. i 2015. godini

SVRHA	2014.				2015.			
	broj transakcija	%	iznos (hrk)	%	broj transakcija	%	iznos (hrk)	%
ŠTEDNJA	26.450	50,86%	10.677.440.134,82	50,58%	28592	51,72%	12.148.569.891,51	51,98%
DRUGO (NAVESTI)	12.234	23,52%	5.070.040.266,03	24,02%	10729	19,41%	4.475.201.858,26	19,15%
NEKRETNINE	5.351	10,29%	2.260.714.372,10	10,71%	6512	11,78%	2.794.247.858,03	11,96%
PRODAJA STRANE GOTOVINE	2500	4,81%	955.027.174,02	4,52%	3070	5,55%	1.333.952.742,14	5,71%
POZAJMICA	1.619	3,11%	591.233.984,44	2,80%	1808	3,27%	677.598.026,07	2,90%
ROBA	1010	1,94%	488.416.339,63	2,31%	1245	2,25%	645.151.593,24	2,76%
KREDIT	892	1,72%	309.434.496,73	1,47%	1006	1,82%	353.381.886,23	1,51%
KUPNJA STRANE GOTOVINE	520	1,00%	210.055.700,04	1,00%	616	1,11%	254.965.173,50	1,09%
DOBIT	428	0,82%	184.658.777,42	0,87%	462	0,84%	203.494.373,95	0,87%
USLUGA	269	0,52%	100.610.642,72	0,48%	372	0,67%	157.087.428,19	0,67%
AUTOMOBIL	192	0,37%	54.007.914,07	0,26%	273	0,49%	76.034.241,74	0,33%
UDJELI	153	0,29%	58.796.715,53	0,28%	210	0,38%	98.372.831,78	0,42%
IGRE NA SREĆU	146	0,28%	53.938.432,61	0,26%	136	0,25%	56.838.791,62	0,24%
VRIJEDNOSNI PAPIRI	69	0,13%	27.794.790,27	0,13%	76	0,14%	30.422.355,95	0,13%
AVANS	58	0,11%	23.446.585,03	0,11%	13	0,02%	4.714.681,64	0,02%
PLOVILO	41	0,08%	15.627.394,51	0,07%	71	0,13%	30.827.820,24	0,13%
ŽIVOTNO OSIGURANJE	39	0,07%	12.057.626,29	0,06%	60	0,11%	21.992.726,20	0,09%
ČEK	30	0,06%	14.094.106,35	0,07%	16	0,03%	4.971.605,28	0,02%
UMJETNINE	8	0,02%	3.600.510,73	0,02%	11	0,02%	4.584.866,30	0,02%
UKUPNO:	52.009	100,00%	21.110.995.963,34	100,00%	55.278	100,00%	23.372.410.751,87	100,00%

7.2.4. Ključni podaci iz obrazaca o obavješćivanju Ureda o prijenosu gotovine preko državne granice

Carinska uprava RH je u 2015. godine obavijestila Ured o 268 prijenosa gotovine preko državne granice kod kojih prijenosa su vlasnici gotovine koja se prenosi fizičke osobe, kako je prikazano u Tablici 27.

- 259 Obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice odnosno 96,64% odnosi se na prijavljene prijenose gotovine preko državne granice, dok se 9 obavijesti o prijenosu gotovine odnosno 3,36% odnosi se na neprijavljene prijenose preko državne granice,
- 216 Obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice odnosno 99,25% odnosi se na unos gotovine u Republiku Hrvatsku, dok se 52 obavijesti o prijenosu gotovine odnosno 19,40% odnosi se na iznošenje gotovine iz Republike Hrvatske;
- **2 Obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice odnosno 0,75% odnosi se na prijenos gotovine preko državne granice sa sumnjom na pranje novca.**
 - Ovi prijenosi evidentirani su kao neprijavljeni unosi gotovine u Republiku Hrvatsku iz BiH

Tablica 27. Obavijest Carinske uprave o prijenosima gotovine preko državne granice i obavijesti o sumnji na pranje novca u 2015.

OBAVIJEST CARINSKE UPRAVE O PRIJENOSIMA GOTOVINE PREKO DRŽAVNE GRANICE I OBAVIJESTI O SUMNJOM NA PRANJE NOVCA U 2015. GODINI					
		PRANJE NOVCA		PRANJE NOVCA	
ULAZ U RH	214	2	PRIJAVLJENO	259	0
IZLAZ IZ RH	52	0	NEPRIJAVLJENO	7	2
UKUPNO	266	2	UKUPNO	266	2
SVEUKUPNO		268	SVEUKUPNO		268

VIII. PREVENCIJA I NADZOR OBVEZNIKA

VIII. PREVENCIJA I NADZOR OBVEZNIKA

U okviru Službe za prevenciju i nadzor obveznika ustrojena su dva odjela: Odjel za financijske i nefinancijske institucije i Odjel za međuinstitucionalnu i međunarodnu suradnju. U nastavku dajemo pregled glavnih aktivnosti koje su navedeni Odjeli provodili tijekom 2015. godine.

U okviru Službe za prevenciju i nadzor obveznika u 2015. godini provedene su sljedeće aktivnosti:

- pripreme pisanih mišljenja vezanih za jedinstveni primjenu odredbi Zakona i na temelju njega donesenih propisa od strane obveznika;
- nadzorne aktivnosti u primjeni Zakona kod obveznika iz čl. 4. Zakona;
- sudjelovanje na edukacijama, seminarima, stručnim radnim sastancima sa obveznicima samostalno i u suradnji sa strukovnim udruženjima;
- Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma (MIRS)
- Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma – Podskupina za nadzor
- Nacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma
- Nacionalno povjerenstvo za prevenciju i suzbijanja terorizma
- Stalna koordinacijska skupina za praćenje provedbe međunarodnih mjera ograničavanja
- Radna skupina za proliferaciju
- AFCOS mreža
- Aktivnosti Ureda u provedbi Akcijskog plana uz Strategiju suzbijanja korupcije
- Međunarodna suradnja Ureda: Međunarodna razmjena podataka po kontinentima
- Bilateralna suradnja: potpisani sporazumi o razumjevanju
- FIU.Net
- EU FIU Platforma
- 4. Direktiva EU o sprječavanju korištenja financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma
- Odbor Vijeća Europe: MONEYVAL
- Konferencija stranaka Varšavske konvencije

8.1. Aktivnosti Ureda u području prevencije

8.1.1. Pisana mišljenja vezana uz jedinstvenu primjenu odredbi Zakona i na temelju njega donesenih propisa

Sukladno odredbi čl. 88. Zakona Ured je u suradnji s drugim nadzornim tijelima (Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Financijski inspektorat) u 2014. godini izdao obveznicima ukupno 34 pisanih mišljenja vezanih za primjenu odredbi Zakona, a sa svrhom omogućavanja jedinstvene primjene odredbi Zakona i na temelju njega donesenih propisa.

Tijekom 2015. godine mišljenja vezana uz praktičnu primjenu odredbi Zakona i na temelju njega donesenih propisa zatražila su osiguravajuća društva, kreditne institucije, leasing društvo i odvjetnici. Najučestaliji upiti obveznika odnosili su se na tumačenje odredbi Zakona kojima je regulirano provođenje mjera dubinske analize te prijavljivanja gotovinskih transakcija u iznosu od 200.000,00 kuna i većoj kao i sumnjivim transakcijama i osobama.

Većinu pisanih mišljenja Ured je objavio na internetskim stranicama Ministarstva financija na koji način su ista dostupna svim obveznicima i zainteresiranoj javnosti

8.1.2. Provođenje nadzora primjene i provedbe Zakona od strane Ureda i nadležnih nadzornih tijela

8.1.2.1. Neizravni nadzori Ureda

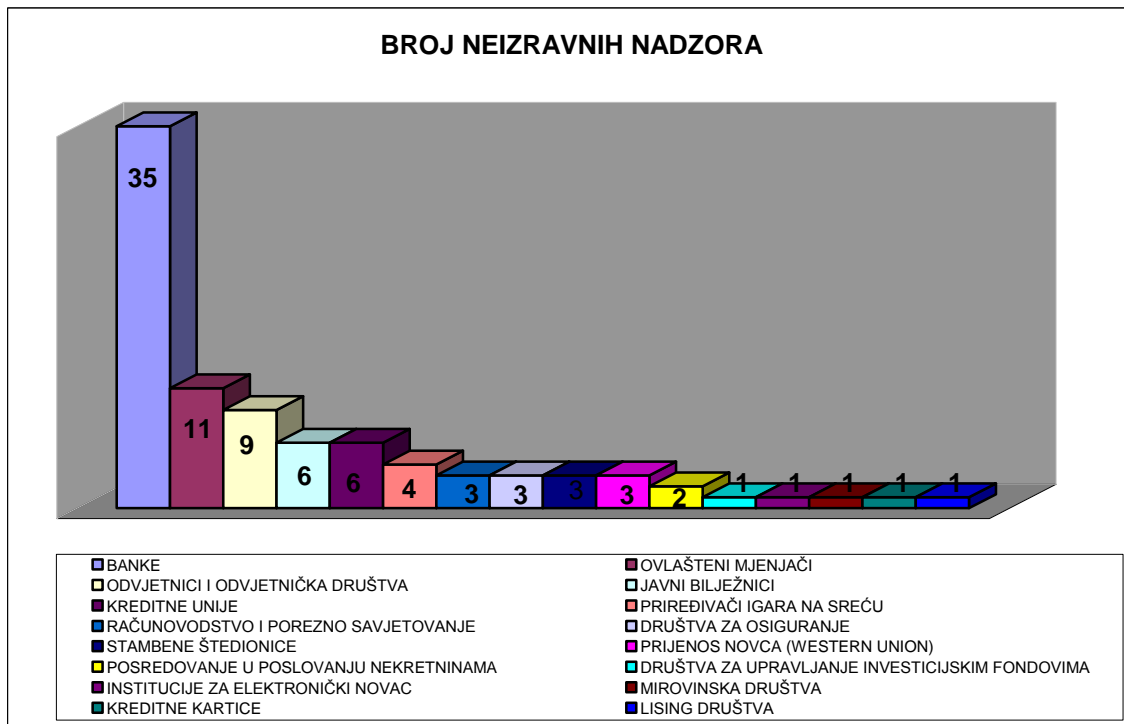
Sukladno relevantnim odredbama Zakona Ured obavlja neizravni nadzor primjene i provedbe Zakona kod svih obveznika iz čl. 4. Zakona kako je prikazano u Tablici 28.

Najučestaliji razlozi obavljanja neizravnih nadzora od strane Ureda su nepravilnosti u načinu popunjavanja obavijesti o sumnjivim i gotovinskim transakcijama koje su banke i drugi obveznici dostavljali Uredu tijekom 2015. godine.

Tablica 28. Broj neizravnih nadzora u 2015. godini po vrstama obveznika

OBVEZNIK NADZORA	BROJ NEIZRAVNIH NADZORA
BANKE	35
OVLAŠTENI MJENJAČI	11
ODVJETNICI I ODVJETNIČKA DRUŠTVA	9
JAVNI BILJEŽNICI	6
KREDITNE UNIJE	6
PRIREĐIVAČI IGARA NA SREĆU	4
DRUŠTVA ZA OSIGURANJE	3
RAČUNOVODSTVO I POREZNO SAVJETOVANJE	3
STAMBENE ŠTEDIONICE	3
DRUŠTVA KOJA OBAVLJAJU ODREĐENE USLUGE PLATNOG PROMETA UKLJUČUJUĆI I PRIJENOS NOVCA	3
POSREDOVANJE U PROMETU NEKRETNINAMA	2
MIROVINSKA DRUŠTVA	1
LEASING DRUŠTVA	1
INSTITUCIJE ZA ELEKTRONIČKI NOVAC	1
KREDITNE KARTICE	1
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM FONDOVIMA	1
UKUPNO	90

Grafikon 8. Broj provedenih neizravnih nadzora od strane Ureda

Ured je tijekom 2015. godine sukladno odredbi čl. 84. st. 4. Zakona zatražio od Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (HANFA) provođenje ciljanog nadzora kod dva osiguravajuća društva, i to radi provjere primjene svih relevantnih odredbi Zakona, kao i primjene odredbe čl. 39. Zakona, vezano z ograničenja u poslovanju s gotovinom.

Ciljani nadzor rezultirali su donošenjem rješenja o otklanjanju nepravilnosti i nezakonitosti kojima su se obveznicima naložilo usklađivanje poslovanja u dijelu režima sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma s odredbama čl. 39. Zakona

8.1.2.2. Nadzorna tijela i njihovo postupanje po Zakonu: dostavljanje podataka Uredu o obavljenim nadzorima i pokrenutim prekršajnim postupcima

Sukladno relevantnim odredbama Zakona Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Financijski inspektorat i Porezna uprava **provode izravne nadzore** primjene i provedbe Zakona od strane pojedinih obveznika.

Nadzorna tijela u obvezi su dostaviti podatke Uredu o obavljenim nadzorima i utvrđenim nepravilnostima i poduzetim mjerama u obavljanju nadzora ili ako su na drugi način utvrdili postojanje osnove sumnje da je počinjen prekršaj propisan Zakonom. U tim slučajevima nadzorno tijelo dužno je putem ovlaštene osobe Financijskom inspektoratu podnijeti optužni prijedlog i poduzeti ostale mjere i radnje na koje je Zakonom ovlašteno (čl. 83. i 86. Zakona).

HNB je u 2015. godini obavila 33 neizravna nadzora i 6 izravnih nadzor kod kreditnih institucija, kao i 1 izravni nadzor i 5 neizravnih nadzora kod institucija za elektronički novac.

HANFA je tijekom 2015. godine obavila 5 nadzora kod leasing društva, društava za osiguranje, investicijskim društvima te investicijskim i mirovinskim fondovima, temeljem kojih nadzora je donijela 4 rješenja kojima su naložene mjere za otklanjanje nepravilnosti i nezakonitosti. Za navedeno razdoblje HANFA nije podnosila optužne prijedloge.

FINANCIJSKI INSPEKTORAT je u 2015. godini proveo ukupno 353 nadzora kod institucija za platni promet, ovlaštenih mjenjača, davatelja kredita i zajmova, kreditnih posrednika, kod profesionalnih djelatnosti odnosno kod odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, računovođa te u nefinancijskom sektoru kod posrednika u prometu nekretnina, trgovaca umjetninama i antikvitetima, trgovaca plemenitim metalima i dragim kamenjem. Temeljem tako prevedenih nadzora Financijski inspektorat izdao je 190 mjera upozorenja i podnio 11 optužnih prijedloga.

8.1.3. Stručno osposobljavanje i izobrazba obveznika

Edukacije, stručni radni sastanci i seminari

Predstavnici Ureda predavači su kod stručnog osposobljavanja i izobrazbe koji su namjenjeni ovlaštenim osobama banka i dr. obveznika, te predstavnicima drugih državnih tijela na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Ured je nositelj izobrazbe kroz organizaciju pojedinih seminara i drugih aktivnosti ili upućuje svoje predavače na seminare i druge aktivnosti koje organiziraju druga domaća i inozemna tijela.

8.1.3.1. Strukovne edukacije, radni sastanci i seminari Ureda

Ured je tijekom 2015. godine u organizaciji s Hrvatskom gospodarskom komorom, Hrvatskom narodnom bankom, Zagrebačkom burzom i RRIF održao specijalističke, strukovne edukacije i seminare za obveznike, kako je prikazano u Tablici 29.

Ured je i tijekom 2015. godine nastavio s održavanjem stručnih radnih sastanaka s bankama odnosno s ovlaštenom osobom i njezinim zamjenikom, a teme o kojima se raspravljalo odnosile su se u većem dijelu na primjenu čl. 42. Zakona odnosno na način prijavljivanja sumnjivih transakcija kroz obavijest o sumnjivim transakcijama i osobama, s posebnim osvrtom na obrazloženje razloga za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma (vidi Tablicu 29).

Obzirom da se održavanje radnih sastanaka s obveznicima pokazalo korisno kako za obveznike tako i za Ured, tijekom prve polovice 2015. godine organizirani su stručni radni sastanci s javnim bilježnicima, na kojima se raspravljalo o primjeni mjera, radnji i postupaka iz Zakona kao i u odnosu na prijavljivanje sumnjivih transakcija. Ured je organizirao i jednodnevnu edukaciju za osiguravajuća društva na kojoj edukaciji je ovaj sektor obveznika bio detaljnije upoznat s primjenom pojedinačnih odredbi Zakona.

Obveznici odnosno ovlaštene osobe i njihovi zamjenici dali su vrlo dobru ocjenu na sadržaj i kvalitetu održanih stručnih radnih sastanaka, te je planirano da će se s održavanje istih redovito i u sljedećem razdoblju.

Tablica 29. Edukacije, stručni sastanci i seminari

RE D.B	2015. GODINA	DATUM	BROJ SUDIONIKA
1.	Sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u financijskom sektoru - Zagrebačka burza, Zagreb	29.01.2015.	20
2.	Projekt Nacionalne procjene rizike od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj – Završna radionica, Zagreb	06.-08.05.2015.	50
3.	Radni sastanci s javnim bilježnicima, Zagreb	11.-22.05.2015.	21
4.	WEB2010, edukacija za BANKE, HP, FINA, HBOR, Zagreb	27. i 28. 05.2015.	53
5.	Radni sastanci s bankama, Zagreb	17.-24.09. 13.-16.10. 17.11.- 01.12.2015.	49
6.	Seminar o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma za ostale financijske institucije, HGK, Zagreb	09.06.2015.	112

7.	Regionalna aktivnost u okviru projekta «Partnerstvo za obrazovanje» - MUP RH i Veleposlanstvo SAD, Zagreb	12.06.2015.	30
8.	Edukacija o sustavu SPNFT za osiguravajuća društva, UZSPN, Zagreb	28.09.2015.	24
9.	Godišnja konferencija o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma, HGK, Zagreb	30.10.2015.	100
10.	Seminar o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma za banke, stambene štedionice, kartične kuće i institucije za elektronički novac, HGK, Zagreb	30.11.2015.	70
11.	Provedba Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma – RRIF, Zagreb	09.12.2015.	30

8.1.4. Godišnja konferencija o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

Slijedeći dobru praksu i zajedničku suradnju Ureda i Hrvatske gospodarske komore 30. listopada 2015. godine održana je četvrta po redu Godišnja konferencija, na kojoj su sudjelovali predstavnici banka i drugih obveznika (ovlaštene osobe) iz financijskog i nefinancijskog sektora, predstavnici nadzornih tijela (Financijski inspektorat, HNB, HANFA, Porezna uprava), predstavnici Sektora za financijski i proračunski nadzor Ministarstva financija, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ureda.

Predstavnici Ureda su zajedno sa predstavnicima Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, opisujući svaki postupanje iz svog djelokruga rada, prezentirali slučajeve vezane uz prijavljivanje sumnjivih transakcija povezanih s nezakonito stečenim sredstvima u inozemstvu. Sudionici konferencije također su upoznati s Projektom Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj i s Direktivom Europskog parlamenta i Vijeća o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma. Kao jedna od tema Godišnje konferencije bilo je i predstavljanje trendova i tipologija pranja novca i financiranja terorizma, dok su predstavnici Ministarstva financija Sektora za financijski i proračunski nadzor prezentirali nadzor kod neprofitnih organizacija.

Godišnja konferencija je prepoznata kao uspješan način edukacije svih sudionika sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj, i sudionici su dali vrlo dobru ocjenu na sadržaj i kvalitetu same konferencije, te je planirano da se ista nastavi redovito održavati svake godine.

8.2. Međuinstitucionalna i međunarodna suradnja Ureda

8.2.1. Međuinstitucionalna suradnja Ureda

8.2.1.1. Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma (MIRS)

U cilju jačanja daljnje međuinstitucionalne suradnje potpisan je Protokol o suradnji i uspostavi međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, koju čine predstavnici 11 institucija i agencija nadležnih za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma. (Protokol stupio na snagu 1. ožujka 2007. godine)

U radu skupine sudjeluju predstavnici 11 institucija: Ured, DORH, Financijski inspektorat, Porezna uprava, Carinska uprava, HNB, HANFA, MUP, SOA, Ministarstvo pravosuđa i MVEP.

Predstavnik Ureda voditelj je Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma (MIRS) koja je održala od 2007. do 2014. godine petnaest redovnih i osam izvanrednih sastanka. **U 2015. godini održana su dva redovna sastanka (02.06.2015. i 16.12.2015.).**

U okviru MIRS osnovane su i dvije podskupine: osnovana je Podskupina MIRS (osnovana 12. svibnja 2011.) i Operativna podskupina MIRS (osnovana 08. rujna 2011.).

Podskupina MIRS za nadzor osnovana je s ciljem jačanja koordinacije i razmjene iskustava i najboljih praksi postupanja tijela zaduženih za nadzor provedbe mjera i radnji sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Operativna podskupina MIRS sastaje se s ciljem davanja uzajamne povratne informacije u konkretnim predmetima povezanim sa pranjem novca ili financiranjem terorizma te rada na konkretnim predmetima i koordinacije postupanja.

Također na redovnom sastanku MIRS-a održanog 16.12.2015. donesen je zaključak o osnivanju Ad-hoc radne podskupine MIRS za Registar stvarnih vlasnika s ciljem davanja prijedloga za uspostavljanje Registar stvarnih vlasnika. Dana 22. prosinca 2015. godine održan je 1. redovni sastanak Ad-hoc radne podskupine na kojoj su sudjelovali predstavnici Ureda za sprječavanje pranja novca, Ministarstva financija – Financijskog inspektorata, Ministarstva financija – Porezna uprava, Ministarstva financija – Državne riznice, Ministarstva uprave, Ministarstva pravosuđa, HANFA-e, HNB, Središnje klirinško depozitarnog društva.

Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma – Podskupina za nadzor

Sukladno relevantnim odredbama Zakona Ured surađuje, između ostalih, i sa Hrvatskom narodnom bankom, Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga, te Poreznom upravom i Financijskim inspektoratom kao nadzornim službama Ministarstva financija.

Zadaće Podskupine MIRS-a za nadzor su razmjena statističkih podataka o provedenim nadzorima, razmjena iskustava iz nadzora («best practices»), razmjena informacija o uočenim nepravilnostima u primjeni Zakona, jačanje i koordinacija nadzornih aktivnosti, razmjene podataka o planovima nadzora, te poticanje nadzornih tijela da izrade sektorsku matricu rizika za obveznike iz svoje nadležnosti.

Tijekom 2015. godine Podskupina MIRS-a za nadzor održala je 3 sastanka (24.02, 15.06. i 16.12.2015.), na kojim sastancima je usuglašen Akcijski plan za nadležna nadzorna tijela za 2015.godinu. Slijedom usvojenog Akcijskog plana nadzorna tijela dostavila su planove nadzornih aktivnosti iz svojih djelokruga nadležnosti, te su dostavljena izvješća o provedenim supervizijskim i nadzornim aktivnostima.

8.2.1.2. Nacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma

Sukladno međunarodnim standardima (nove preporuke Skupine zemalja za financijsku akciju (FATF); 4. Direktiva o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma), svaka država je dužna identificirati, procijeniti i razumjeti rizik pranja novca i financiranja terorizma koji postoji u toj državi, te poduzeti odgovarajuće mjere kako bi učinkovito smanjila identificirane rizike. Ovakav pristup je temelj za jačanje cjelokupnog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj s naglaskom na:

- učinkovito korištenje raspoloživih resursa u sustavu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma;
- sprječavanje zloupotrebe financijskog i nefinancijskog sustava RH za prikrivanje nezakonito stečenih sredstava;
- uspješno otkrivanje počinitelja kaznenog djela Pranja novca, te oduzimanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom.

Direktiva EU 2015/849 Europskog Parlamenta i Vijeća o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma od 20. svibnja 2015. u članku 6. propisuje da Europska Komisija (dalje u tekstu: Komisija) provodi procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na unutarnje tržište i koji su povezani s prekograničnim

aktivnostima i u tu svrhu Komisija će do 26. lipnja 2017. sastaviti izvješće u kojemu će se utvrditi, analizirati i ocijeniti rizici od PNFT na razini Unije.

Prilikom provođenja procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma, Komisija će uzeti u obzir zajednička mišljenja europskih nadzornih tijela i uključiti će stručnjake iz država članica u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, predstavnike financijsko obavještajnih jedinica te prema potrebi druga tijela na razini Unije.

Na 13. redovnom sastanku Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma (MIRS) održanom 23. siječnja 2013. članovi MIRS su jednoglasno donijeli odluku o provođenju projekta Nacionalne procjene rizika za Republiku Hrvatske te da se navedeni projekt provede po metodologiji Svjetske banke i uz sudjelovanje stručnjaka Svjetske banke.

U izradi nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj sudjelovali su predstavnici javnog i privatnog sektora (obveznici primjene mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma), a tehničku i stručnu pomoć pružila je Svjetska banka. U izradi nacionalne procjene rizika korištena je metodologija Svjetske banke koja predviđa rad na 7 različitih modula:

- Modul 1 – identificiranje prijetnji i imovinske koristi stečene počinjenjem kaznenih djela;
- Modul 2 – nacionalna ranjivost;
- Modul 3 – ranjivost bankarskog sektora;
- Modul 4 - ranjivost sektora vrijednosnih papira;
- Modul 5 - ranjivost sektora osiguranja;
- Modul 6 - ranjivost ostalih financijskih institucija;
- Modul 7 - ranjivost sektora nefinancijskih institucija.

Projekt nacionalne procjene rizika se odvijao u tri faze:

- inicijalna radionica održana je od 19. – 21. ožujak 2014. - upoznavanje sudionika projekta Nacionalne procjene rizika sa alatom i metodologijom Svjetske banke, te analiza preliminarno prikupljenih podataka.
- daljnje prikupljanje i analiza podataka (od 21. ožujka 2014. do 15. travnja 2015.) – analizirani su podaci za razdoblje od 2011. – 2013. uz određene iznimke (analiza kaznenih predmeta pranja novca, navođenje zakonski propisi) u kojima su korišteni podaci iz šireg vremenskog razdoblja.
- završna radionica održana od 6. – 8. svibnja 2015. završna analiza i rasprava o nacionalnoj procjeni rizika, uključujući i analizu i daljnje aktivnosti vezane za donošenje i provođenje Akcijskog plana za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj.

8.2.1.3. Nacionalno povjerenstvo za prevenciju i suzbijanja terorizma

Predstavnici Ureda članovi su te trajno sudjeluju u redovitom radu Nacionalnog povjerenstva za prevenciju i suzbijanja terorizma.

8.2.1.4. Stalna koordinacijska skupina za praćenje provedbe međunarodnih mjera ograničavanja

Predstavnici Ureda članovi su te trajno sudjeluju u redovitom radu Stalne koordinacijske skupine za praćenje provedbe međunarodnih mjera ograničavanja.

Temeljem odredbi članka 11. stavak 4. Zakona o međunarodnim mjerama ograničavanja („Narodne novine“ br. 139/2008 i 41/2014), ministar financija je 1. lipnja 2014. donio „Uputu o postupanju po zahtjevima za davanje odobrenja za izvršenje financijskih transakcija vezano za međunarodne mjere ograničavanja protiv Irana“.

8.2.1.5. Radna skupina za proliferaciju

Predstavnici Ureda članovi su te trajno sudjeluju u redovitom radu Radne skupine Vlade RH za suzbijanje širenja oružja za masovno uništavanje.

8.2.1.6. AFCOS (anti-fraud coordination service) mreža

Predstavnici Ureda su članovi AFCOS (anti-fraud coordination service) mreže te trajno sudjeluju u njezinom radu. Navedena mreža osnovana je u cilju postizanja pune operativnosti AFCOS sustava u svrhu zaštite financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj, te izravne suradnje s Europskim uredom za borbu protiv prijevара (OLAF). AFCOS mrežu čine Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija - Porezna uprava, Carinska uprava, Sektor za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole, Ured za sprječavanje pranja novca, Sektor za financijski i proračunski nadzor, Ministarstvo gospodarstva - Uprava za sustav javne nabave, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske te Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije.

Kroz AFCOS mrežu predstavnici Ureda sudjeluju i u izradi Strategije za sprječavanje prijevара na štetu EU fondova.

8.2.1.7. Aktivnosti Ureda u provedbi Akcijskog plana uz Strategiju suzbijanja korupcije

Ured sudjeluje u Akcijskom planu uz Strategiju suzbijanja korupcije kroz mjeru broj 78. (Nabava tehničke opreme (programskih alata i računala)) čiji je pokazatelj provedbe povećanje broja analitičko obavještajnih obrada sumnjivih transakcija i osoba i mjeru broj 79. (Uspostava sustava za nabavu usluga korištenja, održavanja i razvoja novih funkcionalnosti informacijskog sustava Ministarstva financija) čiji je pokazatelj provedbe uspostavljen sustav automatizirane obrade transakcija i osoba vezanih za otkrivanje konkretnih slučajeva pranja novca i financiranja terorizma povezanim s koruptivnim kaznenim djelima.

8.2.2. Međunarodna suradnja

8.2.1. Bilateralna suradnja Ureda

Ured može sa stranim financijsko-obavještajnim jedinicama potpisati sporazume (memorandume) o razumijevanju radi unaprjeđenja suradnje vezano za razmjenu podataka, informacija i dokumentacije u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (kako je prikazano u Tablici 30.).

Tablica 30. Potpisani bilateralni sporazumi o razumijevanju od 1998. - 2015. godine

POTPISANI BILATERALNI SPORAZUMI O SURADNJI		
	GODINA	DRŽAVA
1.	1999.	BELGIJA
2.		SLOVENIJA
3.		ČEŠKA
4.	2000.	ITALIJA
5.	2001.	LITVA
6.		PANAMA
7.	2002.	BUGARSKA
8.		RUMUNJSKA
9.		IZRAEL
10.		MAKEDONIJA
11.		LIBANON
12.	2003.	AUSTRALIJA

13.		LIHTENŠTAJN
14.	2004.	ALBANIJA
15.		BOSNA I HERCEGOVINA
16.	2005.	CRNA GORA
17.		POLJSKA
18.		SRBIJA
19.	2006.	GRUZIJA
20.		UKRAJINA
21.	2007.	MOLDOVA
22.		NIZOZEMSKI ANTILI
23.		ARUBA
24.	2008.	SAD
25.		PARAGVAJ
26.		INDONEZIJA
27.	2009.	KANADA
28.		RUSKA FEDERACIJA
29.		UJEDINJENI ARAPSKI EMIRATI
30.		TURSKA
31.	2010.	KOSOVO
32.		SAN MARINO
33.	2012.	SINT MAARTEN
34.		BAHAMI
35.		ARMENIJA
36.		GUERNSEY
37.	2015.	KAZAKHSTAN
38.		ARMENIJA

Tijekom 2014. godine Ured je započeo pregovore s financijsko-obavještajnim jedinicama Tunisa i Vatikana u cilju potpisivanja sporazuma (memoranduma) o razumijevanju, a radi unaprjeđenja suradnje vezano za razmjenu podataka, informacija i dokumentacije u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Tijekom 2015. godine također su započeti pregovori sa Republikom Mauricijusa.

8.2.2. Multilateralna suradnja Ureda

Radi što učinkovitije međunarodne suradnje u borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma hrvatski Ured postao je u lipnju 1998. godine punopravni član Egmont grupe. Egmont grupa je globalna organizacija nacionalnih ureda za sprječavanje pranja novca koja obuhvaća 151 nacionalnu financijsko-obavještajnu jedinicu (FIU – Financial Intelligence Unit).

8.2.3. FIU.NET

FIU.NET je zaštićena decentralizirana računalna mreža za međunarodnu razmjenu obavještajnih podataka između financijsko-obavještajnih jedinica (dalje u tekstu: FOJ) kojom su povezane sve države članice Europske unije (dalje u tekstu: DČ EU).

Decentralizirana znači da ne postoji središnja baza podataka u jednoj određenoj državi članici gdje su pohranjeni svi razmijenjeni podaci, već se prilikom slanja podataka od jedne FOJ drugoj FOJ, razmjenjuju podaci koji su sigurno pohranjeni samo na FIU.NET bazi podataka u prostorijama FOJ koje su uključene u razmjenu. To je važan uvjet koji jamči da je samo FOJ ta koja «posjeduje» informacije za koje je zadužena.

FIU.NET je dizajniran korištenjem praktičnih informacija analitičara FOJ te kombinira najmoderniju tehnologiju kako bi rad FIU.NET-a korisniku bio što jednostavniji i bliži u

svakodnevnom radu. FIU.NET omogućava sigurnu, brzu i jednostavnu razmjenu informacija između kolega koji rade u različitim FOJ DČ na poslovima pranja novca i financiranja terorizma. Također omogućuje usporedbu podataka, kao i statistike na brži i efikasniji način koristeći MATCH3 tehnologiju komparacije podataka.

U završnom FIU.NET Projektu od 2014. – 2016. godine, cilj je da se suradnja FOJ DČ kroz FIU.NET podigne na još višu razinu koristeći Match3 (Ma3tch) tehnologiju čija funkcionalnost ovlašćuje FOJ u prekograničnoj suradnji.

Operativna suradnja s Europolom i dalje je prioritet za FOJ i stoga će FIU.NET nastaviti podupirati i pomagati aranžman oko kojega će se FOJ i Europol dogovoriti.

Republika Hrvatska imala je mogućnost ulaskom u EU pristupiti mreži FIU.NET, te su odmah po ulasku RH u EU započete radnje kako bi se Ured za sprječavanje pranja novca kao hrvatska financijsko obavještajna jedinica spojila na mrežu FIU.NET i time povezala sa svim FOJ DČ.

FIU.NET mreža koristi najmoderniju informatičku opremu koja je ustupljena hrvatskoj FOJ na korištenje. Nakon instalacije svih potrebnim sigurnosnih elemenata te provjera funkcioniranja same mreže moglo se pristupiti spajanju RH na FIU.NET. Kako bi se mogli koristiti samom mrežom bilo je potrebno educirati djelatnike za rad na mreži, te za prijenos znanja svim zaposlenicima Ureda koji će se susretati sa mrežom. Tako su tijekom 2014. godine održane tri radionice (Budimpešta, Ljubljana, Haag) na kojima su djelatnici Ureda prošli kroz intenzivan trening kako bi mogli započeti sa radom na FIU.NET mreži.

U 2015. godini putem FIU.NET sustava razmjene podataka Ured je razmijenio ukupno 3327 različitih vrsta podataka s financijsko obavještajnim jedinicama država članica. Od toga je Ured poslao FOJ DČ 1512 različitih vrsta podataka, a primio je 1815 različitih vrsta podataka. Tijekom 2015. godine kroz FIU NETsustav razmijenjeno je 157 slučaja sa 21 DČ. Poslano je 73 odlazna slučaja prema 15 DČ te je zaprimljeno 84 dolazna slučaja od 16 DČ. Ukupno je u dolaznim i odlaznim slučajevima uključeno 505 subjekata, odnosno 166 pravnih i 339 fizičkih osoba. U 2015. godini strane financijsko-obavještajne jedinice prijavile su 8 sumnjivih transakcija koje su se odvijale korištenjem usluga plaćanja putem interneta.

Na prijedlog FIU.NET-a u Zagrebu je 18. i 19. veljače 2015. godine održana radionica na kojoj su sudjelovali i predstavnici Slovenske FOJ te je veći broj zaposlenika hrvatske FOJ imao prilike proći kroz trening i vidjeti kako funkcionira sama FIU.NET mreža. Slovenska FOJ prezentirala je svoja iskustva u radu sa FIU.NET mrežom te pokazala prednosti korištenje mreže kao i rezultate do kojih su došli koristeći se FIU.NET mrežom.

Koristeći FIU.NET mrežu hrvatska FOJ imati će mogućnost saznati u kojoj se FOJ DČ nalaze relevantne informacije bez da otkrije povjerljive podatke o predmetnim osobama. Time će se izbjeći nepotrebno izlaganje informacija drugima FOJ, a ubrzati prikupljanje potrebnih informacija od FOJ koje informacije posjeduju.

8.2.4. EU FIU Platforma

EU FIU Platforma je neformalno tijelo koje je osnovano 2006. godine od strane Europske komisije, koja sudjeluje u njenim aktivnostima i pruža podršku.

Glavna misija EU FIU Platforme je pružiti savjete i stručnost Komisiji o operativnim pitanjima u kontekstu obaveze koje obavljaju FOJ. Olakšati suradnju između nacionalnih FOJ i razmjenu mišljenja o pitanjima suradnje, kao što je učinkovita međunarodna suradnje FOJ, identifikacija sumnjivih transakcija s prekograničnom dimenzijom, standardizaciju formata izvješćivanja putem FIU.NET mreže ili njegovog nasljednika i zajednička analiza prekograničnih

slučajeva, kao i trendova i čimbenika relevantnih za procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma kako na nacionalnoj tako i na nadnacionalnoj razini.

Također EU FIU platforma imati će veliku ulogu o olakšavanju implementacije četvrte Direktive EU AML / CFT dajući savjete i primjere dobre prakse svim FOJ DČ kako bi što lakše prenijele preporuke i savjete svim obveznicima Zakona o SPNFT.

Tijekom 2015. godine predstavnici Ureda prisustvovali su sastancima EU FIU Platforme koji su održani 03.03.2015. , 01.06.2015. te 16.10.2015. godine.

8.2.5. 4. Direktiva EU o sprječavanju korištenja financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma

Direktiva je donesena 20. svibnja 2015. te je objavljena u Službenom listu EU i stupila je na snagu 25. lipnja 2015. godine. Države članice za harmonizaciju i prilagodbu zakonodavstva novoj Direktivi imaju rok od dvije godine, do 25. lipnja 2017. U razdoblju koje je prethodilo donošenju Direktive, predstavnici Ureda aktivno su sudjelovali u postupku donošenja Direktive. Aktivnosti Ureda sastojale su se u sudjelovanju na radnim sastancima, te kroz koordinaciju rada Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, u pripremi stajališta za sastanke COREPER-a i ECOFIN-a.

8.2.6. Odbor Vijeća Europe: MONEYVAL

Sukladno odluci Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, RH je u Odboru Vijeća Europe MONEYVAL (Odbor stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma) zastupljena kroz stalnu tročlanu delegaciju koja se po potrebi proširuje dodatnim predstavnicima. Stalnu delegaciju čine predstavnici Ureda, MUP-a, i DORH-a. Predstavnik Ureda voditelj je hrvatske delegacije pri Odboru MONEYVAL.

Četvrti krug evaluacije Republike Hrvatske započeo je u mjesecu rujnu 2012. kada je Republika Hrvatska dostavila Odboru MONEYVAL odgovore na opsežni Upitnik za 4. krug evaluacije. Posjet evaluatora Odbora MONEYVAL održan je u mjesecu studenom 2012. Evaluatori su bili zaduženi ocijeniti usklađenost hrvatskog sustava SPNFT s međunarodnim standardima sadržanima u Preporukama FATF-a sukladno FATF-ovoj Metodologiji za procjenu usklađenosti. Tijekom posjeta evaluatori su održali sastanke s predstavnicima svih državnih tijela iz sustava SPNFT te s predstavnicima obveznika primjene mjera i radnji sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Nakon posjeta, evaluatori su dostavili nacrt Izvješća o 4. krugu evaluacije koje je Ured prosljedio nadležnim državnim tijelima te je u lipnju 2013. održan pred-sastanak predstavnika nadležnih državnih tijela s evaluatorima radi rasprave o nacrtu Izvješća, a Izvješće o 4. krugu evaluacije Republike Hrvatske od strane Odbora MONEYVAL usvojeno je na 42. plenarnoj sjednici Odbora MONEYVAL održanoj u Strasbourgu od 16. do 20. rujna 2013. godine.

Tijekom 2015. u Strasbourgu održana su tri plenarne sjednice Odbora MONEYVAL na kojima su sudjelovali predstavnici Ureda. U nastavku navodimo pregled događanja na navedenim plenarnim sjednicama.

47. plenarna sjednica Odbora MONEYVAL (14.– 17. travnja 2015.).

Tijekom sjednice je između ostalog raspravljeno i usvojeno izvješće o 4. krugu evaluacije Crne gore te Follow-up izvješća o napretku Andore, Češke, Gruzije, Malte, Poljske, San Marina, Slovenije te Makedonije. Nadalje, usvojeno je i izvješće Litve u okviru Postupka jačanja usklađenosti (Compliance Enhancing Procedure-CEP). Nadalje, usvojene su i izmjene i dopune Poslovnika MONEYVAL-a kojima je detaljnije razrađen rad posebne radne skupine za pregled izvješća o uzajamnoj evaluaciji država članica kako bi se osigurala horizontalna ujednačenost izvješća.

Izaslanstvo Republike Hrvatske, u okviru Seminara o novoj Metodologiji FATF-a za procjenu učinkovitosti, bilo je zaduženo pripremiti i održati prezentaciju o informacijama koje bi bilo potrebno dostaviti evaluatorima kako bi pokazali učinkovitost državnih tijela prije samog evaluacijskog posjeta u odnosu na Neposredni cilj 9 – Istrage i kazneni progon financiranja terorizma. Prezentacija je održana 15. travnja 2015.

48. plenarna sjednica Odbora MONEYVAL (14. – 18. rujna 2015.)

Tijekom sjednice je između ostalog provedena rasprava o Follow-up izvješću (Izvješće o napretku) u odnosu na Izvješće o 4. krugu evaluacije Republike Hrvatske od strane Odbora MONEYVAL. Republika Hrvatska je pripremila i pravodobno dostavila Odboru MONEYVAL izvješće o poduzetim aktivnostima slijedom utvrđenih nedostataka iz 4. kruga evaluacije i preporuka za otklanjanje istih. Nakon predstavljanja analize Follow-up izvješća koju je sačinilo Tajništvo Odbora MONEYVAL, Izaslanstvo Republike Hrvatske predstavilo je postignuti napredak te je na Plenarnoj sjednici zaključeno da će Republika Hrvatska biti pozvana predstaviti sljedeće Follow-up izvješće na 50. Plenarnom sastanku u travnju 2016. Kada će se razmotriti postignuti napredak i vjerojatni datum za izlaz iz 4. kruga Follow-up-a.

Nadalje, na sjednici je raspravljeno i usvojeno Izvješće o 4. krugu evaluacije Guerneseya te Izvješće o 4. krugu evaluacije Bosne i Hercegovine, kao i Follow-up izvješća o napretku Andore, Albanije (koja je tom prilikom izašla iz Follow-up-a), Latvije Slovačke, Gruzije, Češke, Bugarske i Ukrajine.

49. plenarna sjednica Odbora MONEYVAL (8. – 11. prosinca 2015.)

Tijekom sjednice je između ostalog raspravljeno i usvojeno Izvješće o 4. krugu evaluacije Jerseyja i Izvješće o 5. krugu evaluacije Armenije sukladno novoj Metodologiji FATF-a, te Follow-up izvješća o napretku Svete Stolice, Malte, Gruzije, Izraela.

**IX. PRIKAZ SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA
DOSTAVLJENIH OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA**

IX. PRIKAZ SLUČAJEVA PREDANIH OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA NA DALJNJE POSTUPANJE

U nastavku prikazujemo sažetak samo nekih slučajeva sa sumnjom na pranje novca dostavljenih od strane Ureda nadležnim tijelima u RH i inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama na daljnje postupanje i procesuiranje.

Sukladno Zakonu (čl. 75. i 77.) i međunarodnim standardima prikaz ovih slučajeva je pročišćen i anoniman jer su u ovim slučajevima aktivnosti drugih nadležnih tijela u tijeku.

SLUČAJ 1.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE PO RAČUNIMA DOMAĆE PRAVNE I FIZIČKE OSOBE

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu **temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji** o doznaci iz inozemstva u ukupnom iznosu od 500.000,00 EUR izvršenoj u korist računa domaće pravne osobe, kako je prikazano na **Slici 1.**

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom je utvrđeno da su u korist deviznog računa domaće pravne osobe po nalogu strane pravne osobe izvršene doznake iz inozemstva u ukupnom iznosu od cca 3,2 milijuna EUR. Nakon priljeva doznaka iz inozemstva sa računa domaće tvrtke dio sredstava se vraća natrag u inozemstvo odakle su i doznačena sredstva u korist računa strane fizičke osobe (cca. 1,9 milijuna EUR), dio se prebacuje u korist kunskog računa domaće pravne osobe (cca. 680.000,00 EUR) a dio se podiže u gotovini (cca. 600.000,00 EUR). Podignutu gotovinu direktor domaće pravne osobe polaže na svoj osobni račun sa kojeg istog dana sredstva prebacuje nazad na račun domaće pravne osobe. Nakon navedenog dio sredstava se ponovno sa računa domaće pravne osobe prebacuje na račun direktora domaće pravne osobe (cca. 655.000,00 EUR).

Nadalje, u okviru međunarodne razmjene podataka s inozemnom stranom financijskom obavještajnom jedinicom utvrđeno je da se u inozemstvu protiv strane pravne osobe po čijem nalogu su sredstva doznačena u korist domaće pravne osobe vodi sudska istraga zbog sumnje na pranje novca a direktor strane pravne osobe je strana fizička osoba kojoj je domaća pravna osoba doznačavala sredstva i nalazi se u pritvoru zbog sumnje na zloupotrebu povjerenja.

Obzirom da je domaća fizička osoba na svom računu raspolagala s novčanim sredstvima u iznosu od 516.000,00 EUR za koja je operativnom analizom utvrđeno da potječu od doznaka izvršenih po nalogu strane pravne osobe protiv koje se u inozemstvu vodi sudski postupak zbog sumnje na pranje novca Ured je izdao nalog za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjivih transakcija u ukupnom iznosu od 516.000,00 EUR po računu domaće fizičke osobe, direktora domaće pravne osobe.

Rezultati aktivnosti Ureda:

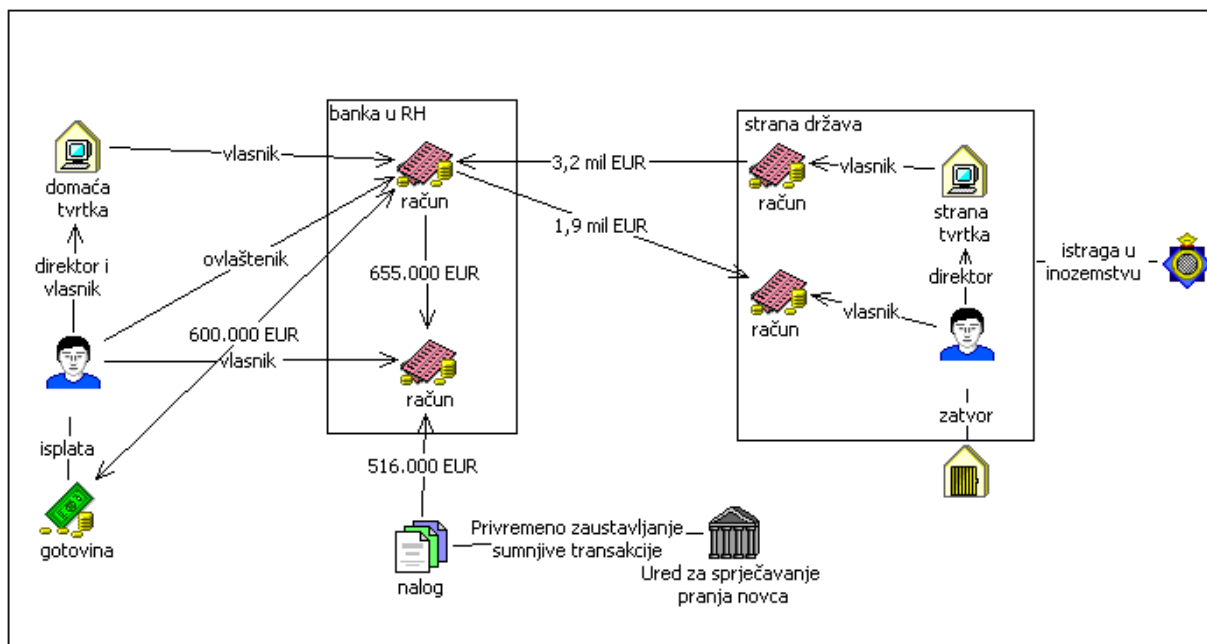
Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja da su računi domaće pravne osobe i domaće fizičke osobe poslužili za prikrivanje nezakonito stečenih sredstava u inozemstvu obzirom da su po njihovim računima evidentirane isključivo transakcije koja uključuju sredstva iz inozemstva za koja postoji sumnja da potječu iz počinjenja kaznenih djela u inozemstvu odnosno da sredstva koja se nalaze na računu domaće fizičke osobe predstavljaju dio imovinske koristi stečene kaznenim djelom. Dakle, postoji sumnja

da je naprijed opisanim transakcijama doznakama iz inozemstva, ponovnim transferom sredstava u inozemstvo, gotovinskim isplatama u RH, ponovnim gotovinskim uplatama istog novca izvršeno prikrivanje pravog odnosno nezakonitog izvora novca. Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje Državnom odvjetništvu i PNUŠKOK-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca u RH.

Karakteristike slučaja:

- transferi značajnih novčanih sredstava iz inozemstva u RH, a po nalogu strane pravne osobe u korist domaće pravne osobe,
- ponovni transferi novčanih sredstva iz RH u inozemstvo, po nalogu domaće pravne osobe u korist računa strane fizičke osobe koja obnaša funkciju direktora strane pravne osobe,
- podizanje gotovog novca u EUR-ima s računa domaće pravne osobe u RH,
- ponovne uplate gotovog novca u korist osobnog računa direktora domaće pravne osobe,
- ponovni transferi novčanih sredstva prvo u korist računa domaće pravne osobe a potom u korist domaće fizičke osobe,
- strana pravna osoba i strana fizička osoba počinitelji kriminalnih aktivnosti u inozemstvu,
- međunarodna suradnja Ureda sa stranom financijsko obavještajnom jedinicom

Slika 1.

SLUČAJ 2: SUMNJIVE TRANSAKCIJE PO RAČUNU NEREZIDENTA

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti o sumnjivoj transakciji o gotovinskoj uplati u ukupnom iznosu od 510.000,00 EUR izvršenoj u korist računa strane fizičke osobe, kako je prikazano na Slici 2..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da je strani državljanin na svoj nerezidentni račun otvoren u banci u RH izvršio ukupno dvije gotovinske uplate (cca. 775.000,00 EUR) a

većina novčanica koje je položio bile su u malim apoenima. Pri obavljanju transakcija bio je uvijek u pratnji strane državljanke koja je ujedno i ovlaštenik po svim njegovim nerezidentnim računima koji se vode kod iste banke u RH. Veći dio uplaćenih sredstava predmetni strani državljanin je oročio dok je manji dio transferirao u inozemstvo u korist off shore tvrtke na njen račun otvoren u banci u off shore zoni (cca. 61.000,00 EUR). Za tri novčanice koje je položio na račun banka je prilikom provjere istih utvrdila da su krivotvorene.

Ured je sukladno svojim ovlastima (čl. 62. Zakona), izdao banci nalog za stalno praćenje financijskog poslovanja predmetne strane fizičke osobe. Tijekom trajanja naloga Ured je od iste banke zaprimo obavijest da je od nadležnog Županijskog suda zaprimila rješenje o blokadi sredstava koja su se nalazila na računima predmetne strane fizičke osobe.

Nadalje, u okviru operativne analize utvrđeno je da je predmetni strani državljanin udjeličar u dvjema stranim tvrtkama u stranoj državi 1, direktor u tri strane tvrtke u stranoj državi 2 te direktor off shore tvrtke kojoj je iz RH doznačavao novac. Protiv istog u inozemstvu se provodi istraga zbog sumnje na pranje novca povezano s ilegalnom trgovinom droge i u rodbinskoj je vezi sa stranom fizičkom osobom koja se sumnjiči za korupciju i primanje mita.

Rezultati aktivnosti Ureda:

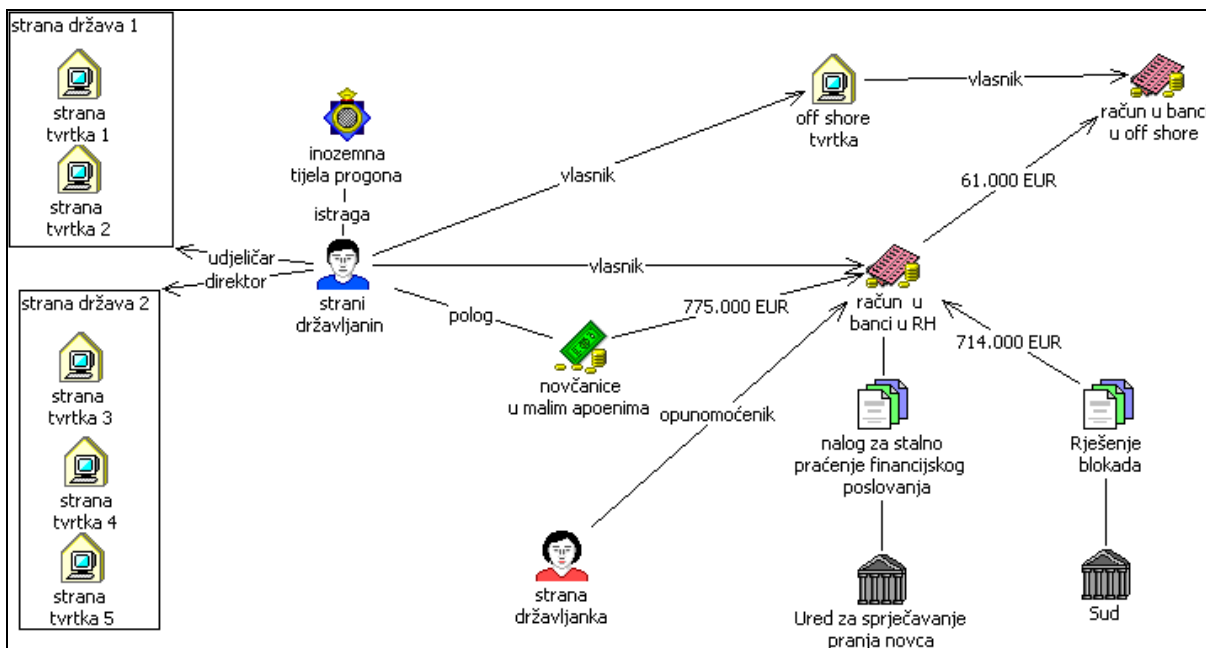
Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja da je predmetni strani državljanin otvaranjem nerezidentnog računa u RH te polaganjem značajnih gotovinskih sredstava (novčanica u malim apoenima od kojih je određen broj bio i krivotvoren) te transferom djela položenih sredstava u off shore destinaciju pokušao prikriti pravi (nezakoniti) izvor obzirom da se protiv predmetne osobe u inozemstvu vodi istraga zbog sumnje na pranje novca povezano s ilegalnom trgovinom droge a ista istovremeno u RH gdje inače nema nikakvu poslovnu aktivnost otvara račun na koji polaže znatnu gotovinu (uplata velikih iznosa novčanica u malim apoenima što je uobičajeno za nezakonite aktivnosti vezane za ilegalnu prodaju droge).

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje PNUSKOK-u i Državnom odvjetništvu, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca u RH.

Karakteristike slučaja:

- polaganje većeg iznosa strane gotovine na nerezidentni račun,
- novčanice u malim apoenima ,
- krivotvorene novčanice,
- transfer sredstava u off shore destinaciju,
- strana fizička osoba predmet istrage inozemnih tijela zbog sumnje na pranje novca povezano s ilegalnom trgovinom,
- strana fizička osoba u rodbinskoj vezi s stranom fizičkom osobom koja se sumnjiči za korupciju i primanje mita,
- međunarodna suradnja Ureda sa stranim financijsko obavještajnim jedinicama

Slika 2.

SLUČAJ 3.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE POVEZANE S KUPOVINOM UDJELA U INVESTICIJSKIM FONDOVIMA

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija temeljem **obavijesti strane financijsko obavještajne jedinice** da je njihov državljanin preko svojih računa i računa s njim povezanih osoba provodio transakcije koje se povezuju sa kaznenim djelom zlorabom prostitucije i trgovine ljudima te da je vjerojatno dio nezakonito stečenih sredstava prebacio i u inozemstvo tj. u R. Hrvatsku, kako je prikazano na **Slici 3.**

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da predmetni strani državljanin u RH imao otvorene račune kod dviju banka s kojih računa je prije njihovih zatvaranja dio sredstva uložio u kupnju udjela u investicijskim fondovima u RH, dio prebacio na račun u vlasništvu njegove supruge a dio na račun domaće pravne osobe osnivač koje je njegova supruga. Prije zatvaranja računa otvorenog na ime njegove supruge dio sredstava je podignut u gotovini a dio je uloženo u kupnju udjela u investicijskim fondovima. Sredstva s računa domaće pravne osobe su uložena u kupnju udjela u investicijskom fondu. Ovlaštenici po računu pravne osobe su predmetni strani državljanin i njegova supruga koji ujedno imaju pravo pristupa sefu koji pravna osoba koristi u jednoj od banka u RH.

Ured je sukladno svojim ovlastima a slijedom obrazloženog prijedloga strane financijsko obavještajne jedinice (čl. 62. i 71. Zakona) naložio društvima koji upravljaju investicijskim fondovima u kojima predmetne osobe imaju udjele odgodu izvršenja sumnjivih transakcija ukupne vrijednosti cca. 4,4 milijuna kuna –otkupe udjela/isplate –prodaje udjela koje bi mogli zahtijevati ulagatelji /imatelji udjela u fondovima (predmetni strani državljanin i pravna osoba u vlasništvu njegove supruge).

Rezultati aktivnosti Ureda:

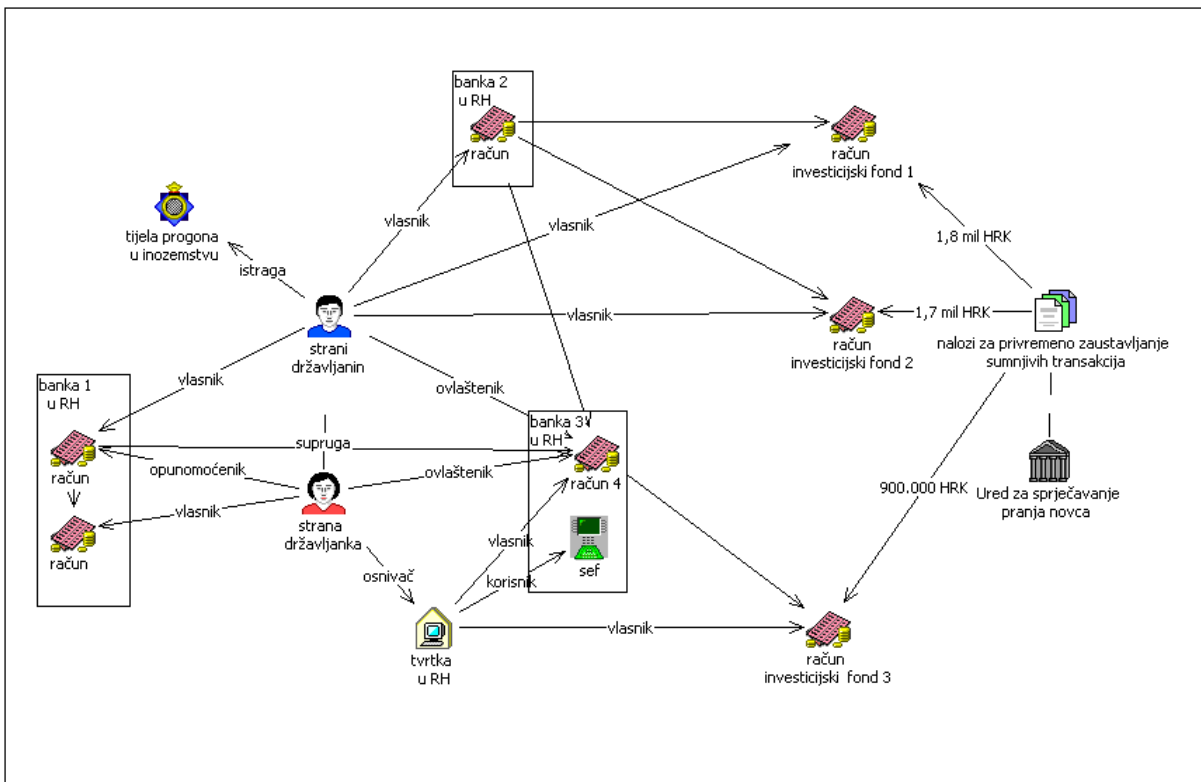
Slijedom prikupljenih podataka u operativno analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja da su udjeli u investicijskim fondovima koje predmetni strani državljanin i pravna osoba u vlasništvu njegove supruge imaju u RH stečeni na nezakoniti način odnosno da novčana sredstva koja su uložena za kupnju istih potječu od kaznenog djela zlouporabe prostitucije i trgovina ljudima u inozemstvu te da se polaganjem novca za koji postoji sumnja da potječe od kaznenog djela trgovine ljudima i zlouporabe prostitucije u inozemstvu te potom ulaganjem istog u kupnju udjela u investicijskim fondovima u RH pokušao prikriti njegov nezakoniti izvor odnosno da je počinjeno i kazneno djelo pranje novca u RH.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje Državnom odvjetništvu i MUP-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca u RH.

Karakteristike slučaja:

- otvaranje nerezidentnih računa u vlasništvu stranih fizičkih osoba;
- nerezident je osnivač/direktor domaće pravne osobe koja je korisnik sefa u banci u RH,
- zatvaranje bankovnih računa te ulaganje novca od strane nerezidenata u kupnju udjela u više investicijskih fondova u RH;
- nerezident je predmet istrage radi počinjenja određenih kaznenih djela u inozemstvu,
- međunarodna suradnja Ureda sa stranim financijsko obavještajnim jedinicama.

Slika 3.

SLUČAJ 4.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE PO NEREZIDENTNIM RAČUNIMA STRANIH FIZIČKIH OSOBA I STRANE PRAVNE OSOBE

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba **temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji** u iznosu od 80.000,00 EUR koja se odnosila na doznaku iz inozemstva po nalogu inozemne tvrtke u korist nerezidentnog računa strane fizičke osobe te isplata u gotovini, kako je prikazano na **Slici 4.**

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da su četvorica stranih državljana i jedna s njima povezana strana pravna osoba otvorili nerezidentne račune u više banka u RH u korist kojih su iz inozemstva po nalogu istih stranih pravnih osoba iz strane države 1 (sa računa otvorenih u stranoj državi 1 i u stranoj državi 2) primili značajna novčana sredstva (cca. 14 milijuna EUR). Odmah po primitku doznaka sredstva sa nerezidentnih računa su podizali u gotovini. Osnova djelatnost stranih pravnih osobe po čijim nalogima su izvršene doznake u RH u korist nerezidentnih računa predmetnih osoba je otkup sekundarnih sirovina. Nadalje, u okviru analitičke obrade utvrđeno je da su predmetni strani državljanin u inozemstvu evidentirani kao višestruki počinitelji različitih kaznenih djela (pranje novca, trgovina opojnim drogama, kaznena djela iz porezne domene, kriminalno udruživanje, izdavanje fiktivnih računa, uništavanje računovodstvenih spisa).

Ured je sukladno svojim ovlastima (čl. 62 Zakona), izdao bankama naloge (ukupno sedam) za stalno praćenje financijskog poslovanja predmetnih stranih fizičkih osoba i predmetne strane pravne osobe te naloge (ukupno šest) za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjivih transakcija (čl. 60 Zakona) po nerezidentnim računima predmetnih stranih državljana i nerezidentnom računu predmetne strane pravne osobe u ukupnom iznosu od cca. 714.000,00 EUR.

Rezultati aktivnosti Ureda:

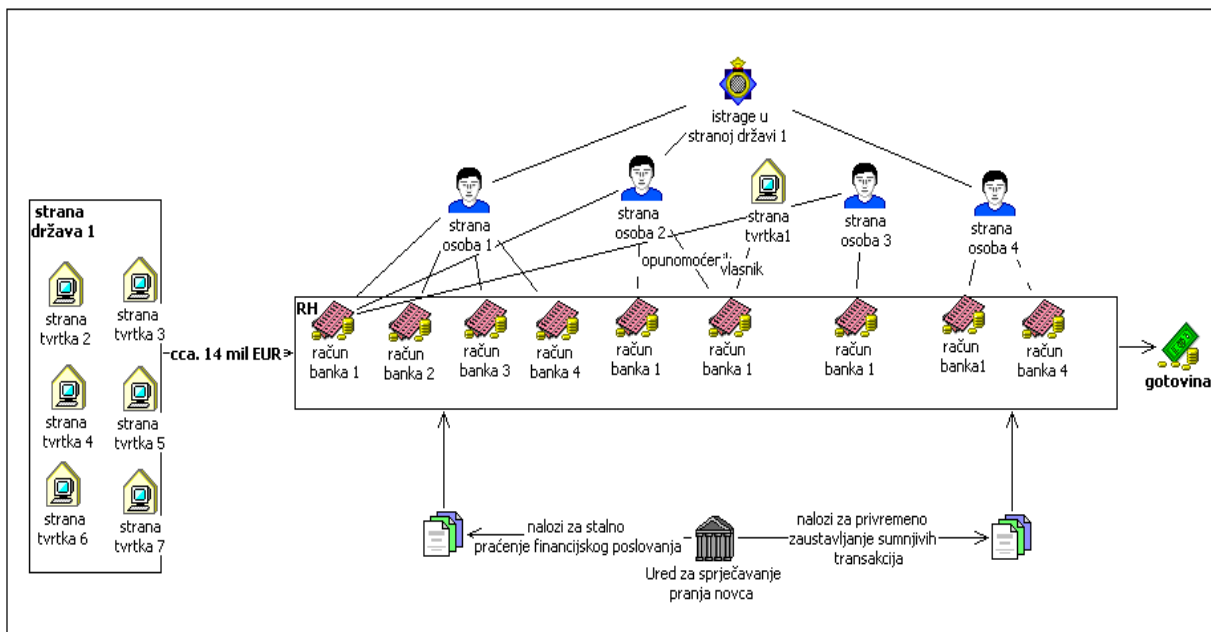
Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja u ekonomsku odnosno poslovnu opravdanost izvršenih transakcija po nerezidentnim računima predmetnih stranih osoba odnosno postoji sumnja da su predmetne osobe u RH otvorile nerezidentne račune isključivo za izvlačenje gotovine a za koju postoji sumnja da potječe od počinjenja kaznih djela u inozemstvu.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje Državnom odvjetništvu i PNUSKOK-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca u RH.

Karakteristike slučaja:

- transferi značajnih novčanih sredstava iz inozemstva u RH, a po nalogu inozemnih tvrtki u korist nerezidentnih računa stranih fizičkih osoba i strane pravne osobe,
- podizanje gotovog novca s računa nerezidenata u RH,
- inozemne tvrtke registrirane su za obavljanje djelatnosti iz sektora otkupa sekundarnih sirovina,
- strane fizičke osobe počinitelji kriminalnih aktivnosti u inozemstvu,
- međunarodna suradnja Ureda sa stranim financijsko obavještajnim jedinicama.

Slika 4.

SLUČAJ 5.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE BEZGOTOVINSKIH TRANSFERA PO RAČUNIMA DOMAĆIH PRAVNIH OSOBA

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba **temeljem obavijesti banke o sumnjivim transakcijama** u ukupnom iznosu od 6,6 milijuna kuna koje su se odnosile na prijenos sredstva sa računa domaće pravne osobe na račun druge domaće pravne osobe te potom transfer sredstava u inozemstvo, kako je prikazano na **Slici 5.**

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da su u korist računa domaće pravne osobe (tvrtka 1) čiji račun je otvoren u banci u RH u kratkom vremenskom razdoblju izvršeni bezgotovinski transferi novčanih sredstava u ukupnom iznosu od cca. 84 milijuna kuna i to sa računa i po nalogu tri domaće pravne osobe (tvrtka 2., 3., 4.). Najveći dio novčanih sredstava (cca. 52 milijuna kuna) koje je tvrtka 2 uplatila u korist računa tvrtke 1 potječe od uplata izvršenih od strane domaće tvrtke (tvrtka 5) koja je registrirana za proizvodnju i trgovinu prehrambenim proizvodima.

Nakon izvršenih uplata sa računa tvrtke 1 izvršavane su isplate u korist računa više novoregistriranih domaćih pravnih osoba (tvrtka 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 i 14) od kojih neke sredstva dalje prosleđuju u korist računa drugih također novo registriranih domaćih pravnih osoba (tvrtka 15, 16, 17, 18, 19, 20 i 21) sa čijih računa se dio sredstava podiže u gotovini a dio transferira u inozemstvo. Direktori predmetnih tvrtki su većinom strani državljani (Mađarska) tvrtke su registrirane kao j.d.o.o. (jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću), više njih imaju registrirana sjedišta na istim adresama, nemaju zaposlenike, nemaju poslovnih prostorija niti poslovnu imovinu a pojedini osnivači istih su već ranije bili predmet analitičkih obrada Ureda koje su rezultirale sa izdavanjem naloga za privremenu obustavu izvršenja sumnjivih transakcija i podizanjem optužnice za kazneno djelo pranje novca i predikatna kaznena djela Krivotvorenje isprave i Zloupotreba povjerenja u gospodarskom poslovanju.

Rezultati aktivnosti Ureda:

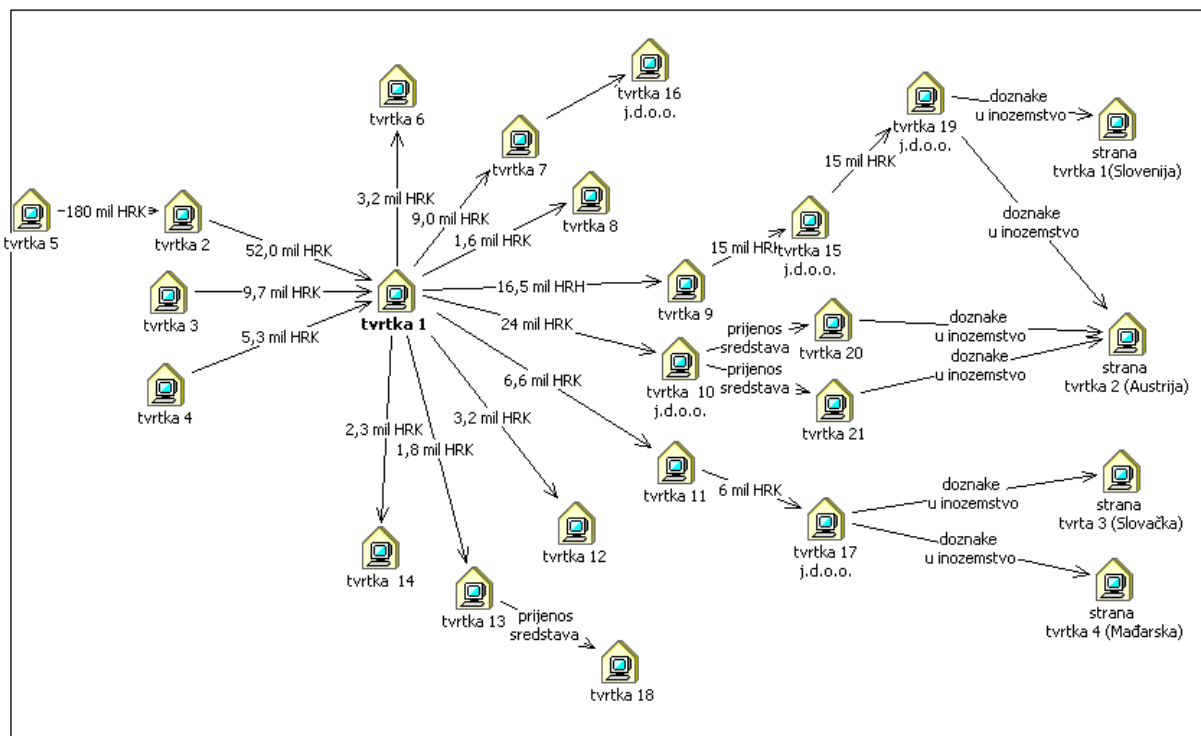
Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja u poslovnu i ekonomsku opravdanost transakcija izvršenih po računima predmetnih domaćih pravnih osoba odnosno postoji sumnja da su se uključivanjem velikog broja tvrtki preko čijih računa je u kratkom vremenskom razdoblju evidentiran veliki broj transakcija značajnih iznosa pokušalo prikriti praćenje traga novca i prikazivanje istih transakcija istinitim i pravim poslovnim događajem kako bi se u konačnici prikrile prijevare. Za određeni broj tvrtki u spomenutom lancu postoji sumnja da se radi o fiktivnim tvrtkama odnosno tvrtkama koje su iskorištene kao privid stvarnih transakcija, a svrha je bila stjecanje imovinske koristi iz prijevare na porezima.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje Državnom odvijetništvu i MUP-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca u RH.

Karakteristike slučaja:

- bezgotovinski transferi značajnih novčanih sredstava u korist računa domaće tvrtke u kratkom vremenskom razdoblju, a sa računa i po nalogu nekoliko drugih domaćih tvrtki,
- gotovinske isplate sa računa domaćih tvrtki,
- novoregistrirane tvrtke bez zaposlenika i poslovne imovine,
- direktori domaćih tvrtki većinom su strani državljani,
- sjedišta tvrtki registrirana na istim adresama,
- jednostavno društvo sa ograničenom odgovornošću je najčešći pravni oblik domaćih tvrtki sa čijih računa su se sredstva iz RH transferirala u inozemstvo,
- pojedine tvrtke i osnivači istih su već ranije bili predmet analitičkih obrada u Uredu i protiv istih su podignute optužnice u RH za kazneno djelo Pranje novca,
- međunarodna suradnja Ureda sa stranim financijsko obavještajnim jedinicama.

Slika:5.

SLUČAJ 6.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE DOZNAKA IZ OFF SHORE ZONE U RH U KORIST TVRTKE KOJA KUPUJE NEKRETNINE

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba **temeljem obavijesti MUP-a** u kojoj se navodi da je strana fizička osoba koja je nekad bila na istaknutoj javnoj funkciji u matičnoj državi, novac za koji postoji sumnja da je stekla primanjem mita posredstvom računa off shore tvrtke uložila i u nekretnine na području RH kako je prikazano na **Slici 6..**

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativno analizom utvrđeno je da je u R. Hrvatskoj registrirana domaća tvrtka koja je iz inozemstva po nalogu predmetne off shore tvrtke primila pet inozemnih doznaka u ukupnom iznosu od cca. 300.000,00 EUR. Sredstva koja je off shore tvrtka doznačila u RH potječu od doznaka izvršenih po nalogu predmetne strane fizičke osobe s njenog računa otvorenog u banci u matičnoj državi. Član uprave i prokurist predmetne domaće tvrtke su strani državljani iz matične države predmetne strane fizičke osobe. Primljena novčana sredstva domaća tvrtka uložila je u kupnju nekretnine na području RH.

Rezultati aktivnosti Ureda:

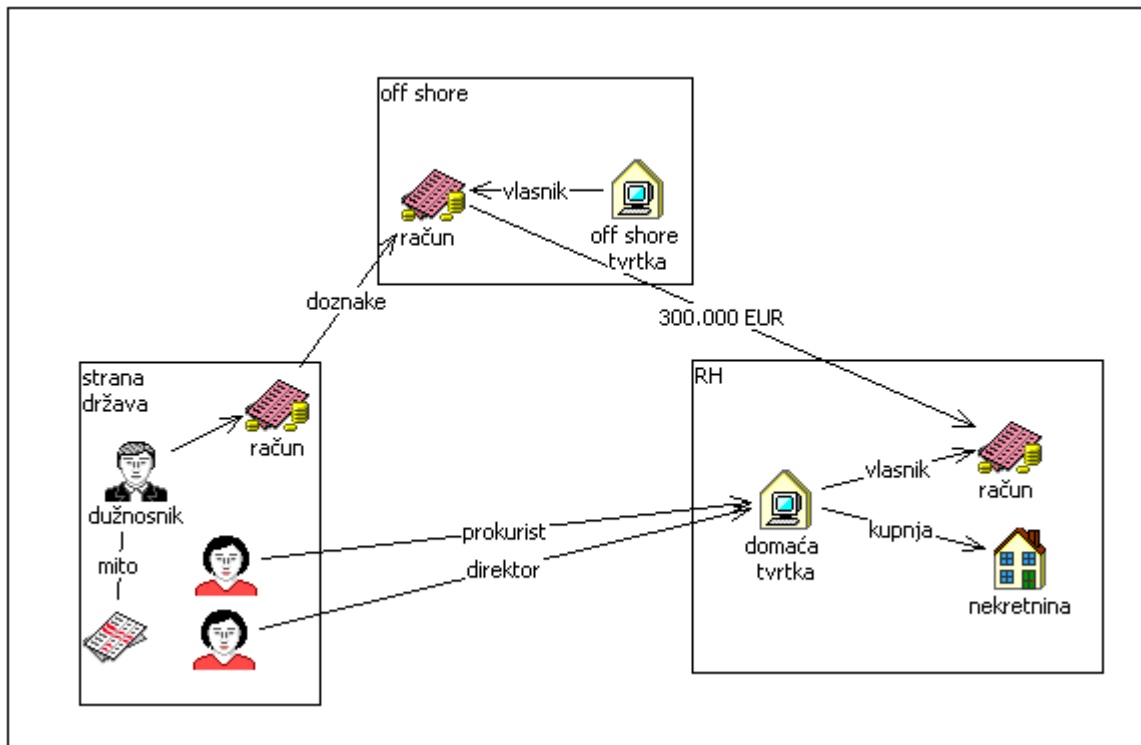
Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja da novčana sredstva koja su iz inozemstva doznačena u RH i kojim novčanim sredstvima je u konačnici kupljena nekretnina proizlaze iz kriminalne aktivnosti strane fizičke osobe počinjene u inozemstvu. Dakle, postoji sumnja da je naprijed opisanim transakcijama, prebacivanjem novca (za koji postoji sumnja da potječe od počinjenja kaznenog djela) sa računa otvorenog u matičnoj državi na račun off shore tvrtke otvorenog u banci u off shore zoni te potom prebacivanje istog RH u korist računa domaće tvrtke te u konačnici ulaganjem istog novca u kupnju nekretnine u RH izvršeno prikrivanje pravog (nezakonitog) izvora novca.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje PNUSKOK-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca.

Karakteristike slučaja:

- doznake iz inozemstva sa računa off shore tvrtke,
- osnivanje domaće tvrtke od strane stranih fizičkih osoba,
- stjecanje nekretnina u RH,
- strana fizička osoba koja financira off shore tvrtku je pod sumnjom da je počinila kazneno djelo (primanje mita i dr.),
- međunarodna suradnja u razmjeni podataka

Slika 6.

SLUČAJ 7.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE DOZNAKE U INOZEMSTVO/DOZNAKE IZ INOZEMSTVA TE PODIZANJE GOTOVINE

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti banke o sumnjivim transakcijama u ukupnom iznosu od 417.000,00 EUR koje su se odnosile na doznake iz inozemstva izvršene na račun domaće pravne osobe te podizanje sredstava u gotovini, kako je prikazano na Slici 7..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da je predmetna domaća pravna osoba (tvrtka 1) dio lanca koji čine više pravnih osoba iz RH i iz susjedne države članice EU (strana država 1) preko čijih računa su se evidentirale transakcije koje upućuju na moguće nezakonite aktivnosti vezane za porezne prijevare. Tako je analiza pokazala da je u kratkom vremenskom razdoblju inozemna pravna osoba (strana tvrtka 2) od hrvatskih tvrtki (tvrtka 3, 4, 5 i 6) primila doznake u ukupnom iznosu od cca. 1,6 milijuna EUR i tvrtki iz strane države 1 (strana tvrtka 7, 8, 9 i 10) u ukupnom iznosu od cca. milijuna 1,5 EUR koje je odmah po primitku transferirala na račune većeg broja hrvatskih tvrtki (tvrtka 1, 11, 12,13,14,15,16). Osnivač i direktor inozemne pravne osobe čiji račun je korišten za retransferiranje novca iz R. Hrvatske u R. Hrvatsku je hrvatski državljanin a većina hrvatski tvrtki koje su plaćale /primale novac su novoosnovane i registrirane kao jednostavna društva (j.d.o.o.) a kao svrha provođenja najvećeg broja transakcija navedeno je plaćanje poljoprivrednih proizvoda. Najveći dio primljenih sredstava predmetna domaća pravna osoba (tvrtka 1) je konvertirala u kune koje su podignute u gotovini, na šalteru banke ili na bankomatu.

Rezultati aktivnosti Ureda:

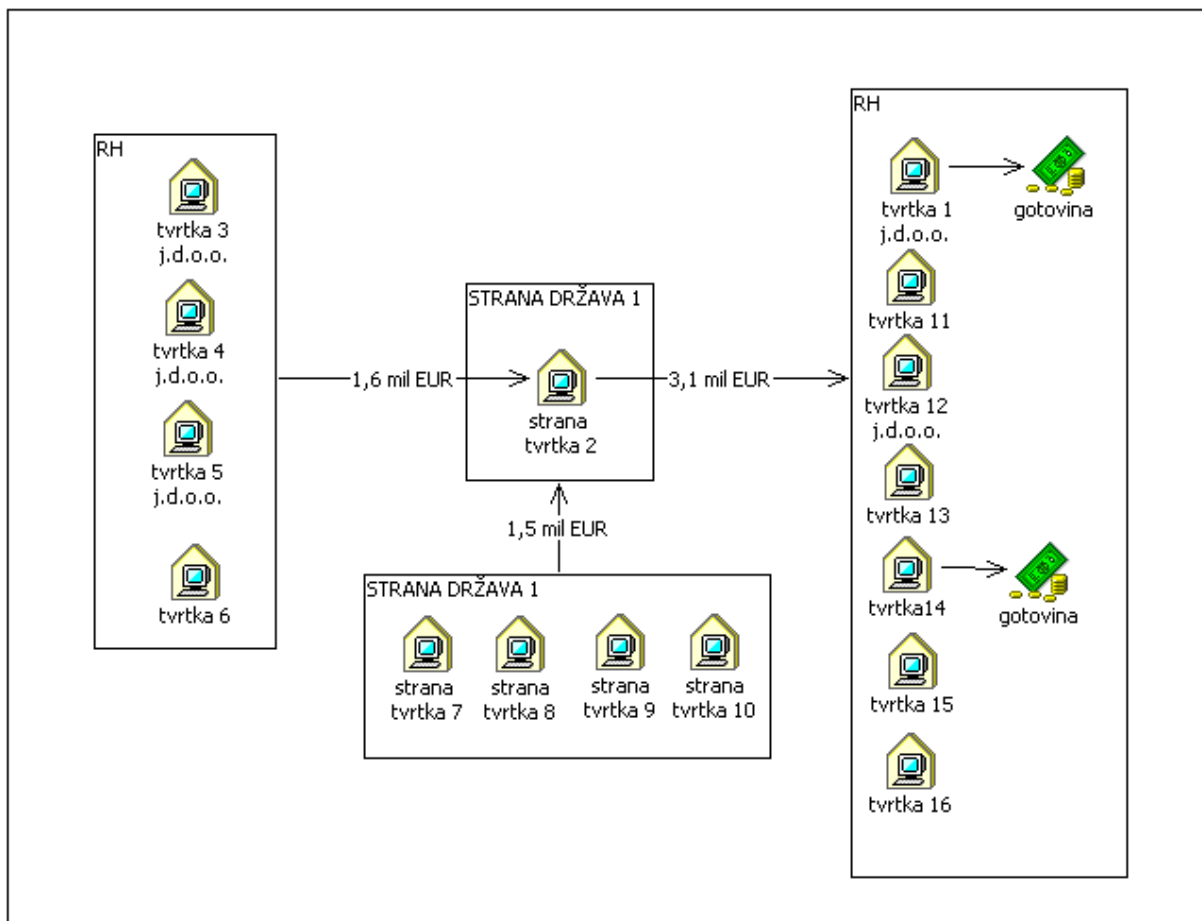
Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja u istinitost i ekonomsku opravdanost transakcija izvršenih po računima predmetnih tvrtki odnosno postoji sumnja da su se uključivanjem velikog broja tvrtki preko čijih računa je u kratkom vremenskom razdoblju evidentiran veliki broj transakcija značajnih iznosa pokušalo prikriti praćenje traga novca i prikazivanje istih transakcija istinitim i pravim poslovnim događajem kako bi se opravdalo podizanje gotovine te prikrile porezne prijevare.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje Poreznoj upravi i DORH-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca u RH i s njim povezanog predikatnog kaznenog djela porezne naravi.

Karakteristike slučaja:

- transfer sredstava iz RH po nalogu više domaćih tvrtki u inozemstvo u korist računa iste strane tvrtke koja se isti ili slijedeći dan retransferiraju u RH,
- direktor strane tvrtke je hrvatski državljanin,
- novoosnovane domaće tvrtke,
- jednostavno društvo sa ograničenom odgovornošću je najčešći pravni oblik novosnovanih domaćih tvrtki,
- podizanje gotovine sa računa domaćih tvrtki,
- svrha plaćanja je plaćanje poljoprivrednih proizvoda,
- međunarodna suradnja Ureda sa stranom financijsko obavještajnom jedinicom.

Slika 7.

X. TIPOLOGIJE/TRENDOVI PRANJA NOVCA I PROCJENE TEKUĆIH I BUDUĆIH OPASNOSTI OD PRANJA NOVCA U RH

X. TIPOLOGIJE/TRENDVI PRANJA NOVCA I PROCJENE TEKUĆIH I BUDUĆIH OPASNOSTI OD PRANJA NOVCA U RH

U poglavlju X. ovoga izvješća opisani su pojedinačni slučajevi sa sumnjom na pranje novca, koje slučajeve je Ured prosljedio nadležnim državnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje, a ovi slučajevi ukazuju na tipologije i trendove pranja novca u RH koje se ponavljaju kroz veći broj slučajeva sa sumnjom na pranje novca.

10.1. Tipologije pranja novca

Karakteristike slučajeva koje je Ured tijekom 2015. godine, zbog sumnje na pranje novca prosljedio nadležnim tijelima (DORH, MUP, Porezna uprava i Financijski inspektorat) na daljnje postupanje i procesuiranje ukazuju na istu tipologiju pranja novca kao i u ranijim godinama. U nastavku se navode uočene određene karakteristike koje su zajedničke većem broju slučajeva u 2015.g. i koje su identificirane kao tipologije pranja novca, kako slijedi:

10.1.1. Uporaba nerezidentnih računa stranih fizičkih osoba za provođenje transakcija koje uključuju sredstva za koja postoji sumnja da su nezakonito stečena u inozemstvu

Korištenje financijskog sektora RH za prikrivanje novca nezakonito stečenog u inozemstvu od strane stranih državljana na način da isti u više banka u RH otvaraju nerezidentne račune u korist kojih iz inozemstva primaju značajna novčana sredstva za koja postoji sumnja da potječu od počinjenja kaznenih djela u inozemstvu (porezne prijevare, ispostavljanje fiktivnih računa, organizirani kriminal). Odmah po zaprimanju deviznih doznaka strani državljani primljena sredstva podižu u gotovini.

10.1.2. Uporaba računa jednostavnih društava s ograničenim odgovornošću (j.d.o.o.) za provođenje transakcija povezanih s prijevarama

Osnivanje jednostavnih društava s ograničenim odgovornošću koja se uključuju u lanac tvrtki (domaćih i stranih) za počinjenje prijevare. Transakcije koje su evidentirane preko računa određenog broja j.d.o.o.-a u lancu ne predstavljaju istiniti i pravi poslovni događaj već su provedene u cilju stvaranja prividnog posla kako bi se stekli uvjeti za povrat poreza što je za posljedicu imalo oštećenje državnog proračuna i stjecanje protupravne imovinske koristi. Određeni broj j.d.o.o.-ova su uključeni u lanac isključivo radi izvlačenja gotovine. Često su njihovi osnivači strani državljani iz susjednih država, osobe čiji su identiteti temeljem otuđenih identifikacijskih dokumenata zloupotrijebljeni ili poslovno nesposobne osobe. U najvećem broju takvih slučajeva predmetne tvrtke su registrirane za trgovinu poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima.

10.1.3. Uporaba računa domaćih pravnih subjekata za provođenje transakcija koje uključuju sredstva za koja postoji sumnja da su stečena na nezakoniti način

Uključivanje domaćih tvrtki bez zaposlenih i bez poslovne imovine u mrežu tvrtki preko čijih se računa evidentiraju višestruki ekonomski odnosno poslovno nelogični i neosnovani transferi novčanih sredstava u višemilijunskim iznosima a koja sredstva se u konačnici podižu u gotovini kako bi se dobio privid legalnog poslovanja i tako prikrivao pravi izvor novca koji je pribavljen na nezakonit način (zluporaba u gospodarskom poslovanju, prijevare, krijumčarenje droge). U najvećem broju takvih slučajeva predmetne tvrtke su registrirane za otkup i prodaju sekundarnih sirovina i trgovinu plemenitim metalima.

10.1.4. Uporaba računa domaćih pravnih subjekata čiji osnivači su strani državljani za provođenje transakcija povezane sa ulaganjem nezakonito stečenog novca u nekretnine

Pranje novca kroz sektor nekretnina - strani državljani novac za koji postoji sumnja da je stečen na nezakoniti način u inozemstvu (korupcija, primanje mita) ulažu u kupnju nekretnina u RH. U većini slučajeva nekretnine ne kupuju u svoje ime već u ime pravnih subjekata koje oni ili s njima povezane strane osobe osnivaju u RH a novac kojima kupuju nekretnine na račun poslovnih subjekata doznačen je iz inozemstva, često s računa off shore tvrtki otvorenih u državama sa jakom bankovnom tajnom.

10.1.5. Uporaba računa domaćih fizičkih osoba za provođenje transakcija povezanih s računalnim prijevarama

Domaće fizičke osobe slijedom uputa stranih državljana – organizatora prijevera otvaraju bankovne račune u bankama u RH na koje primaju novac koji je neovlašteno korištenjem malicioznih računalnih programa prenesen sa računa oštećenih fizičkih i pravnih osoba. Manji dio primljenog novca domaće fizičke osobe uzimaju za sebe (njihova provizija) a veći dio po uputama organizatora prijevera transferiraju u inozemstvo (najčešće putem Western Uniona i Moneygrama). Postupajući na naprijed navedeni način domaće fizičke osobe postale su „money mules“ i uvučene su u kriminalne lance pranja novca.

10.2. Trendovi pranja novca

Slijedom konkretnih slučajeva sa sumnjom na pranje novca koje je Ured obrađivao u 2015.g. te uzimajući u obzir i druge faktore koji utječu na trendove pranja novca (kretanja u gospodarstvu, vrsta kriminaliteta i njegovi pojavni oblici, zakonski okvir u području sprječavanja pranja novca,..) za pretpostaviti je da će se nastaviti dosadašnji trendovi pranja novca i to kako slijedi:

- Osobe (fizičke i pravne) koriste gotovinu kao instrument prikrivanja prihoda ili imovine ostvarene kaznenim djelima obzirom da je utvrđivane pravog (nezakonitog) porijekla znatno otežano ukoliko se radi o gotovinskim plaćanjima.
- U lancu tvrtki za porezne prijevere u najvećem broju uključene su novoosnovane tvrtke koje nemaju ni zaposlene niti poslovne prostore (vlastite niti unajmljene) obzirom da su iste odnosno njihovi osnivači/direktori često nedostupni nadzornim tijelima. Analizom je utvrđeno da su naizgled uobičajene kupoprodajne transakcije evidentirane preko njihovih računa u najvećem broju slučajeva povezane s poreznim prijevarama i gubicima za proračun odnosno da su iste provedene isključivo radi stjecanja protupravne imovinske koristi.
- U kriminalne lance pranja novca kako bi se onemogućilo traganje za novcem koji potječe iz kaznenih djela (organizirani kriminal, zlouporaba opojnih droga) uključena je mreža novoosnovanih tvrtki u RH preko čijih računa se evidentiraju plaćanja koja nisu utemeljena na stvarnim isporukama roba/usluga već se radi o fiktivnom prometu roba/usluga kako bi se novac stečen na nezakoniti način ubacio u legalne financijske tokove.
- Korištenje off shore tvrtki za prikrivanje stvarnih vlasnika koji preko računa otvorenih u ime off shore tvrtki (u državama u kojima je „jaka“ bankarska tajna) novac koji je stečen na nezakoniti način ubacuju u legalne poslove (stjecanje poslovnih udjela u pravnim subjektima, kupnja nekretnina, kupnja udjela u investicijskim fondovima, kupnja vrijednosnih papira, i dr.).
- Korištenje informacijskih tehnologija, interneta, e-poslovanja za nezakonite aktivnosti (krađe, utaje, pronevjere, pranje novca,...).

10.3. Procjena tekućih i budućih opasnosti od pranja novca u RH

Polazeći od navedenih zajedničkih karakteristika pojedinih slučajeva te opisanih transakcija proizilaze i procjene tekućih i budućih opasnosti od pranja novca u Republici Hrvatskoj:

- ❖ Ubacivanje gotovine stečene na nezakoniti način u legalne financijske tokove u RH;
- ❖ Zloupotreba Internet i Mobilnog bankarstva za nezakonite aktivnosti u cilju pribavljanja protupravne imovinske koristi (krađa sredstva sa bankovnih računa oštećenih fizičkih /pravnih osoba);
- ❖ Zloupotreba pravnih subjekata registriranih u off shore zonama i nekooperativnim jurisdikcijama u prikrivanju novca stečenog na nezakoniti način te ulaganje istog u legalne poslove u RH.

XI. OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA

XI. OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA

Rad Ureda, kao i rad drugih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u RH je pod kontinuiranim i periodičnim procjenama od strane licenciranih međunarodnih eksperata Vijeća Europe, Odbora stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma (MONEYVAL): u četiri navrata (1999., 2002., 2006. i 2013. godine), kao i stručnjaka Međunarodnog monetarnog fonda, Grupe za financijsku akciju (FATF), Svjetske banke, GRECO (Grupa država protiv korupcije), Europske komisije.

11.1. Četvrti krug evaluacije Republike Hrvatske u odnosu na provedbu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma od strane Odbora Vijeća Europe MONEYVAL, 19.-23. studenog 2012. godine.

11.1.1. Ocjena odbora Vijeća Europe MONEYVAL o radu Ureda

Da Ured uspješno obavlja svoje zadaće potvrđuju i međunarodni procjenitelji kao i ključni pokazatelji o radu Ureda. Odbor Vijeća Europe (MONEYVAL) u svojem konačnom izvješću Četvrtog kruga evaluacije mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma u RH iz rujna 2013. godine zaključuje da je Ured za sprječavanje pranja novca, kako u zakonodavnom pogledu tako i u pogledu učinkovitosti, u potpunosti usklađen s međunarodnim standardima (preporuke FATF (Financial Action Task Force)). U izvješću o evaluaciji sustava sprječavanja pranja novca u RH, a vezano za rad Ureda kao hrvatske financijsko obavještajne jedinice evaluatori su konstatirali i sljedeće:

- ❖ Sva nacionalna tijela i institucije potvrđuju središnju ulogu Ureda za sprječavanje pranja novca u sustavu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u RH;
- ❖ Zaposlenici Ureda su profesionalni, dobro obučeni, motivirani i redovito educirani putem unutarnjih i vanjskih oblika edukacije. Ured ima izravan pristup različitim bazama tijela za provedbu zakona te drugim javno dostupnim bazama podataka. Ovo omogućava Uredu da brzo i učinkovito djeluje u provedbi svojih analitičkih funkcija. Ured je aktivan u izgradnji odnosa s obveznicima i u povećanju njihove razine svijesti kroz edukacije i publikacije. Učinkovitost Ureda je povećana u odnosu na situaciju prezentiranu tijekom trećeg kruga evaluacije;
- ❖ Visoki broj dostavljenih slučajeva sa sumnjom na pranje novca od strane Ureda nadležnim tijelima na daljnje postupanje, u usporedbi sa brojem otvorenih analitičkih predmeta Ureda, ukazuje na visoku kvalitetu analitičko-obavještajnog rada Ureda;
- ❖ Predstavnici DORH-a i MUP-a istaknuli se da su analitički izvještaji Ureda visoke kvalitete i pružaju osnovu za pokretanje istraga;
- ❖ Ured ima zadovoljavajuću administrativnu i operativnu neovisnost u svome radu koje su ključne za učinkovito ispunjavanje zadaća propisanih Zakonom i međunarodnim standardima;
- ❖ Ured je aktivni član Egmont grupe te se čini da općenito pruža pravodobnu i korisnu pomoć drugim inozemnim uredima i u stanju je razmjenjivati podatke sa svim vrstama financijsko-obavještajnih tijela.

Naprijed navedeni ključni nalazi potvrđuju, da Ured kao hrvatska financijsko obavještajna jedinica i dalje nastavlja uspješno obavljati svoje zadaće u odnosu na zaključke MONEYVAL iz 3. kruga evaluacije (2008. god.). (vidjeti prilog 3.)

11.1.2. Ocjena o zaštiti podataka dostavljenih financijsko-obavještajnoj jedinici

Tijekom evaluacijskog posjeta održanog 19.-23. studenog 2012. godine, međunarodni stručnjaci MONEYVAL-a zaključili su da je hrvatski Ured za sprječavanje pranja novca, zakonodavno i u praktičnoj primjeni, osigurao usklađenost sa esencijalnim kriterijem FATF Preporuka koji propisuje Zaštitu podataka dostavljenih financijsko-obavještajnoj jedinici.

U nastavku slijedi izvod iz Izvješća evaluatora MONEYVAL-a za Republiku Hrvatsku, rujan 2013., a vezano za zaštitu podataka dostavljenih financijsko-obavještajnoj jedinici.

1. *Podaci koje dobije USPN su zaštićeni (označeni kao klasificirani podaci). Sukladno članku 4. stavku 2. ZSPNFT-a, Ured smije koristiti podatke, informacije i dokumentaciju koju je prikupio u skladu sa Zakonom samo u svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma, osim ako nije drugačije propisano.*
2. **U cilju zaštite podataka i informacija, USPN je uveo mjere tehničke zaštite (protuprovalni alarm, protupožarni alarm, kamere) i fizičke zaštite (stražari). Pristup svim informacijskim sustavima je zaštićen lozinkom. Evaluatori su tijekom posjeta na licu mjesta pregledali sigurne lokacije za pohranu podataka kako u tiskanom tako i u elektroničkom obliku.**
3. *Određeni zaposlenici USPN-a su ovlašteni za pristup klasificiranim podacima stupnja tajnosti „OGRANIČENO“, „POVJERLJIVO“, „TAJNO“ i „VRLO TAJNO“ te „OGRANIČENO“, „POVJERLJIVO“ i „TAJNO“ za dokumente koje je klasificirala EU i NATO. Stupanj klasifikacije određuje tko ima pristup određenoj kategoriji dokumenata.*
4. *USPN razmjenjuje podatke s drugim državnim tijelima samo na temelju ZSPNFT-a (članak 58., članak 65., itd.).*
5. *Propisi koji uređuju zaštitu podataka USPN-a su:*
 - *Interni pravilnik o povjerljivosti Zakona o sprječavanju pranja novca (na snazi od 14. listopada 2008. do 3. listopada 2012. godine) – predviđa postupke za klasifikaciju podataka, itd.*
 - *Pravilnik o zaštiti povjerljivih informacija, postupanju s dokumentima, zaštitnim mjerama za radno mjesto i dokumente te održavanju reda u USPN-u (na snazi od 18. prosinca 1998. do 1. listopada 2012. godine);*
 - *Pravilnik o korištenju i obvezne mjere zaštite obavještajno-informacijskog sustava USPN-a (na snazi od 19. siječnja 2001. do 1. listopada 2012. godine);*
 - *Pravilnik o povjerljivosti podataka USPN-a, na snazi od 1. listopada 2012. godine;*
 - *Pravilnik o mjerama i postupcima za pristup, rukovanje i spremanje povjerljivih nepovjerljivih podataka USPN-a, na snazi od 1. listopada 2012. godine;*
 - *Poslovnik USPN-a, na snazi od 1. listopada 2012. godine*
6. **Nadalje, članak 75. stavak 2. ZSPNFT-a navodi: „Ured ne smije o prikupljenim podacima, informacijama i dokumentaciji niti o postupanju na temelju ovoga Zakona obavijestiti osobe na koje se podaci, informacije i dokumentacija ili postupak odnose, ili treće osobe“.**
7. **Financijsko-obavještajna jedinica je smještena u Ured koji je fizički odvojen od ostatka ministarstva. Pristup uredu USPN-a je moguć samo sa personaliziranom karticom.**

Tijekom posjeta na licu mjesta evaluatori su dobili opći uvid u funkcioniranje programske opreme (software) koju koristi USPN. Analitičko-obavještajni rad Ureda je razvijen u cilju učinkovitijeg operativnog rada u prevenciji organiziranog kriminala, pranja novca i financiranja terorizma. Tehnička osnova za razvoj analitičkog sustava je najmodernija programska oprema eminentnih američkih i svjetski poznatih proizvođača takve tehnologije (Oracle, Microsoft, i2, Computhink, Quest, Dell i ostali). **Prema riječima hrvatskih vlasti, tehnološka nadogradnja analitičkog sustava osigurava veću sigurnost u prikupljanju, veći stupanj automatizma u isporuci i obradi povjerljivih podataka te objedinjavanju podataka iz različitih izvora – baza podataka kako bi se povećao stupanj kvalitete i učinkovitosti analitičkog rada u cilju sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.**

11.1.3. Preporuke i komentari

Preporuka 26

8. ZSPNFT definira USPN kao nacionalnu jedinicu za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma. Vrijedi istaknuti da su sva tijela potvrdila vodeću ulogu USPN-a u nacionalnom sustavu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.
9. Prema mišljenju evaluatora, USPN ima dovoljno strukturne i operativne nezavisnosti te dovoljno financijskih sredstava što potvrđuje njegovu sposobnost za učinkovito obavljanje brojnih zadaća financijsko-obavještajne jedinice.

Preporuka 30

10. **Hrvatske bi vlasti trebale razmisliti o dodjeli više sredstava objema službama USPN-a kako bi potpomogle boljem obavljanju njihovih zadaća na svim područjima sukladno ZSPNFT-u.**
11. Hrvatske bi vlasti trebale razmisliti o poduzimanju mjera za smanjenje fluktuacije zaposlenika u USPN-u.

11.2. Izvješće neovisnog stručnjaka Europske komisije (Peer Based Mission) o ulozi Ureda kao hrvatske financijsko obavještajne jedinice u borbi protiv korupcije (Poglavlje 23)

Vežano za misiju EK (Peer Based Mission od 22. do 25. siječnja 2013) u vezi poglavlja 23 (suzbijanje korupcije) neovisni stručnjak Europske komisije o ulozi Ureda za sprječavanje pranja novca u suzbijanju korupcije, kao hrvatske financijsko obavještajne jedinice, iznio je sljedeće mišljenje:

- ❖ **Ured za sprječavanje pranja novca kao hrvatska financijsko-obavještajna jedinica nema dovoljno osoblja pa su tako od 34 radnih mjesta predviđenim sistematizacijom popunjena samo 22 dok je 12 radnih mjesta još uvijek nepopunjeno.**
- ❖ **Unatoč tome, Ured kvalitetno obavlja poslove, pokazuje se da su zaposlenici rade vrlo profesionalno, kako u tehničkom, tako i operativnom smislu, da su motivirani, redovito se odazivaju obuci i općenito su vrlo dobro osposobljeni, a rukovodeće osoblje je izvanredno kvalitetno. Neovisni stručnjak Europske komisije bezrezervno zaključuje da RH na ovom području bilježi izvanredan napredak iako je potrebno uložiti još malo napora u usklađivanju s preporukama FATF objavljenima početkom 2012.godine. (vidjeti Prilog 4.)**

**XII. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE RADA UREDA I
AKTIVNOSTI DRUGIH SUDIONIKA U
SUSTAVU SUZBIJANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA
TERORIZMA U RH**

XII. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE RADA UREDA I AKTIVNOSTI DRUGIH SUDIONIKA U SUSTAVU SUZBIJANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH

Obzirom na navedene tipologije/trendove pranja novca u 2015. godini, odnosno obzirom na procjenu tekućih i budućih opasnosti od pranja novca i financiranja terorizma u RH, te sukladno i preporukama međunarodnih relevantnih tijela, potrebno je:

12.1. Za Ured kao hrvatsku financijsko-obavještajnu jedinicu:

1. osigurati informatičku potporu Uredu uvođenjem u IT sustav Ureda novih računalnih programa te osiguranjem nove informatičke opreme, obzirom na prijetnje koje proizlaze iz korištenja novih tehnologija,
2. osigurati kadrovsko ekipiranje Ureda popunjavanjem slobodnih radnih mjesta inspektora – analitičara,
3. osigurati izobrazbu i specijalizaciju djelatnika Ureda kroz unutarnje i vanjske (uključujući i međunarodne) oblike edukacije,
4. osigurati sredstva za sudjelovanje predstavnika Ureda na plenarnim i regionalnim sastancima Egmont grupe financijsko-obavještajnih jedinica.

12.2. Za druge sudionike iz sustava SPNFT:

1. Provođenje financijskih istraga u predmetima kod kojih postoji sumnja da je ostvarena nezakonita imovinska korist većeg opsega,
2. Jačanje administrativnih i tehničkih kapaciteta tijela nadležnih za otkrivanje i sprječavanje kaznenih djela, tijela kaznenog progona te nadzornih tijela Ministarstva financija,
3. Unaprjeđenje suradnje između nadzornih tijela u razmjeni podataka i podizanju kvalitete provođenja nadzora usklađenosti sa SPNFT,
4. Vođenje sveobuhvatne statistike o privremeno i trajno oduzetoj imovinskoj koristi stečenoj kaznenim djelom i međunarodnoj suradnji u predmetima pranja novca,
5. Uspostavljanje odgovarajućeg regulatornog sustava vezano za poslovanje s gotovinom kako bi se smanjio rizik koji proizlazi iz poslovanja s gotovinom,
6. Uspostavljanje odgovarajućeg regulatornog sustava vezano za poslovanje s virtualnim valutama kako bi se smanjio rizik pri uporabi virtualnih valuta (financijski kriminal, pranje novca),

Navedeno je potrebno osigurati od strane svih nadležnih tijela iz sustava sprječavanja i suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u RH radi iznalaženja rješenja za identificirane slabosti u sustavu, a sve u cilju što učinkovitijeg odgovora na prepoznate tipologije/trendove pranja novca odnosno obzirom na tekuće i buduće opasnosti od pranja novca /financiranja terorizma u RH.

ZAKLJUČAK

Polazeći od ocjena u Izvješćima Vijeća Europe (MONEYVAL) o procjeni preventivnog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma u RH, a u okviru toga imajući u vidu i ocjene o učinkovitosti rada Ureda, kao hrvatske financijsko-obavještajne jedinice, proizlazi sljedeći zaključak:

- ❖ RH je uspostavila preventivni model, s vodećom ulogom Ureda, kojim se sprječava zlouporaba korištenja financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma,
- ❖ hrvatski Ured, kao financijsko-obavještajna jedinica, na učinkovit način obavlja svoje zadaće, sukladno Zakonu i međunarodnim standardima, što potvrđuje da je Ured u potpunosti operativan i funkcionalan u svom radu,
- ❖ RH upotrebljava jednake preventivne standarde kao i ostale države članice EU, Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma usklađen je s međunarodnim standardima (stupio je na snagu 01.01.2009.),

U cilju daljnjeg unapređenja rada Ureda, Ured planira, u određenom vremenskom razdoblju realizirati sljedeće projekte:

Naziv projekta	Ciljevi projekta	Status projekta
Projekt izrade Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u RH u suradnji sa Svjetskom bankom i pripadajućeg Akcijskog plana	Provedba mjera s ciljem učinkovitog smanjenja identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u RH	Nacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma u RH i pripadajući Akcijski plan dostavljen je nadležnim tijelima na očitovanje nakon čega će isti biti podneseni na usvajanje Vladi RH.
Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma	Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva sa odredbama 4. Direktive EU 2015/849 EP i Vijeća i preporukama FATF-a	Provedba je u pripremi. Rok za usklađenje je do 01.01.2017.
Ustrojavanje registra stvarnih vlasnika	Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva sa odredbama 4. Direktive EU 2015/849 EP i Vijeća i preporukama FATF-a	Provedba je u pripremi. Rok za usklađenje je do 01.01.2017.
Uvođenje u IT sustav Ureda novih programskih alata (i2 Analyst Notebook, i2 iBridge Designer, i2 iBridge Connectors), te završavanje zastarjele informatičke opreme	Brža i učinkovitija analitičko obavještajna obrada sumnjivih transakcija Jačanje provedbe mjera i standarda informacijske sigurnosti	Provedba je u planu i pripremi. Rok provedbe do kraja 2016.
Uspostava on line komunikacije Ureda sa nadležnim nadzornim tijelima Ministarstva financija (Carinska uprava, Porezna uprava, Financijski inspektorat)	Brža razmjena podataka i dokumentacije	Provedba je u planu. Rok provedbe do kraja 2016.
Popunjavanje sistematiziranih nepopunjenih radnih mjesta inspektorima (analitičarima – 2, putem internog natječaja)	Administrativno i institucionalno jačanje Ureda	Provedba je u planu i pripremi.
Akcijski plan uz Strategiju suzbijanja korupcije vezano za nadležnosti Ureda	Jačanje administrativnih kapaciteta i tehničke opremljenosti Ureda	Provedba je u pripremi. Rok za provedbu je IV kvartal 2016.
Akcijski plan uz Nacionalnu strategiju za prevenciju i suzbijanje terorizma vezano za nadležnosti Ureda	Jačanje sustava sprječavanja financiranja terorizma	Pripreme za provedbu iste su u tijeku.

PREDSTOJNIK UREDA

Ivica Maros

KLASA: 470-00/16-005/1
URBROJ: 513-08-02-1/001-16-1

Dostavljeno:

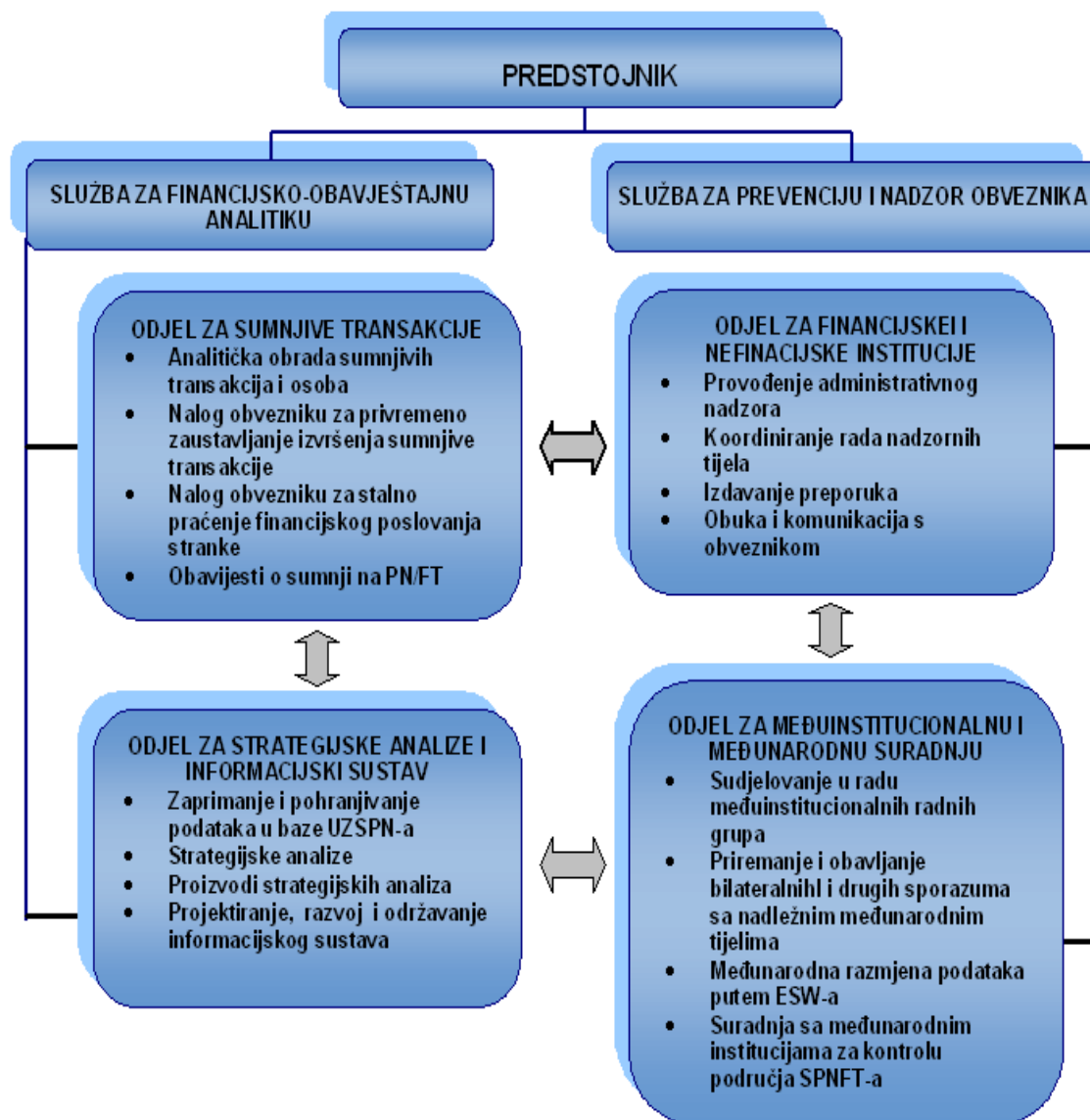
- Vladi RH (1)
- ministru financija (1)
- pismohrana (2)

PRILOZI

PRILOZI

- 1. ORGANIZACIJSKA SHEMA UREDA**
- 2. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA**
- 3. ČETVRTI KRUG EVALUACIJE RH U ODNOSU NA PROVEDBU MJERA PROTIV PN/FT OD STRANE ODBORA VIJEĆA EUROPE: OCJENE MONEYVAL-A O RADU UREDA**
- 4. IZVJEŠĆE NEOVISNOG STRUČNJAKA EUROPSKE KOMISIJE (PEER BASED MISSION) O ULOZI UREDA KAO HRVATSKE FINANCIJSKO OBAVJEŠTAJNE JEDINICE U BORBI PROTIV KORUPCIJE (POGLAVLJE 23)**

ORGANIZACIJSKA SHEMA UREDA

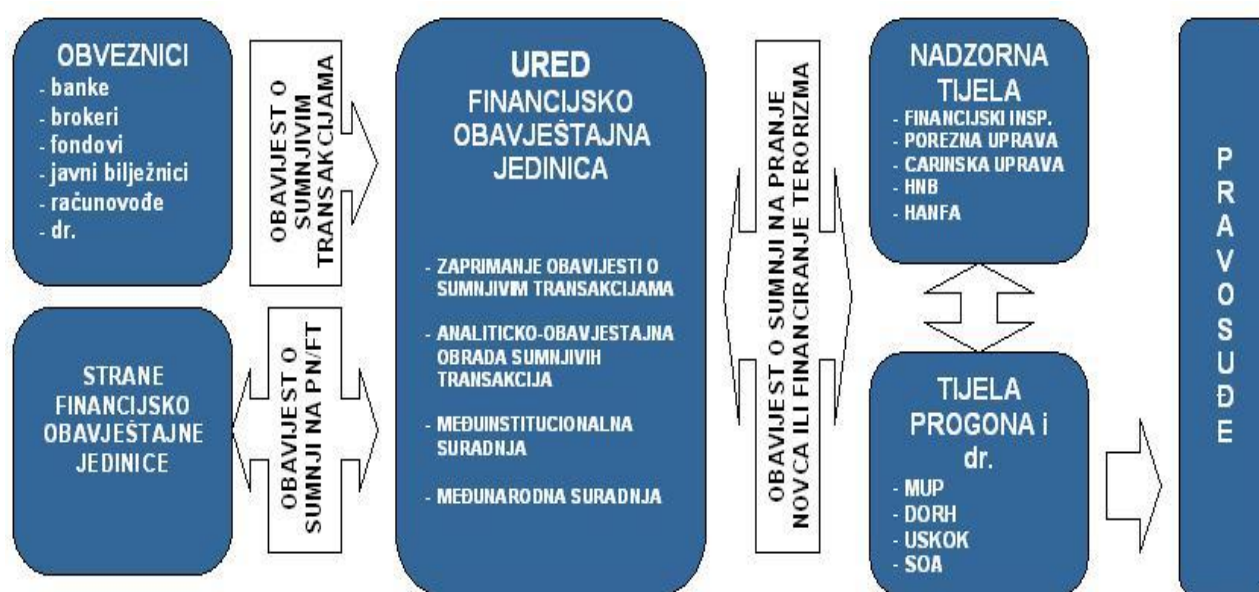

SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH

Pranje novca predstavlja aktivnosti u bankovnom, novčarskom ili drugom poslovanju s ciljem da se prikrije pravi izvor novca, odnosno imovine ili prava priskrbljena novcem za koji se zna da je pribavljen na nezakonit način u zemlji ili inozemstvu.

Nadležna tijela iz sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma su: **tijela prevencije** (banke i drugi obveznici), Ured za sprječavanje pranja novca, **tijela nadzora** (HNB, HANFA, Porezna uprava, Carinska uprava, Financijski inspektorat), **tijela kaznenog progona** (policija, DORH i USKOK), te **pravosuđe** (sudovi).

Slika 1:

Ključni element preventivnog sustava je obveza banaka i drugih Zakonom određenih obveznika obavješćivati Ured o:

- sumnjivim (gotovinskim i negotovinskim) transakcijama kada banke i drugi obveznici utvrde sumnju na pranje novca i financiranje terorizma bez obzira na visinu transakcije (**režim sumnjivih transakcija**) (čl. 42. Zakona),

Ured kao središnje nacionalno tijelo za prikupljanje, analizu i dostavljanje nadležnim tijelima slučajeva sa sumnjom na pn/ft **je dio preventivnog sustava**, odnosno posredničko tijelo, s jedne strane, između financijskog i nefinancijskog sektora (banaka i dr.), koji Uredu prijavljuju sumnjive transakcije i tijela progona (policije i odvjetništva), te sudova, s druge strane, kako je prikazano na Slici 1.

Dakle, Ured je samo jedna karika u lancu u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma koja tek u interaktivnoj suradnji s drugim nadležnim tijelima (DORH, USKOK, MUP, SOA, HNB, HANFA i nadzornim službama Ministarstva financija) i stranim financijsko-obavještajnim jedinicama može u potpunosti dati svoj puni doprinos u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranje terorizma.

**HRVATSKA
4th KRUG EVALUACIJE-IZRAVNA POSJETA
KLJUČNI NALAZI
-IZVOD-**

Uvod

Ovo je sažetak ključnih nalaza koji su predloženi hrvatskim vlastima na kraju MONEYVAL-ovog posjeta u okviru 4. kruga evaluacije.

Tim evaluatora posjetio je Hrvatsku od 19. do 23. studenog 2012. Procjena je bila usmjerena prvenstveno na učinkovitost provedbe temeljnih, ključnih i drugih važnih Preporuka FATF-a od strane Hrvatske. Sve to će biti ponovno ocijenjeno u konačnom izvješću. Procjeniteljski tim je također ispitaio primjenu svih drugih Preporuka FATF-a koje su bile u Trećem krugu evaluacije ocijenjene sa NC ili PC. Preporuke FATF-a koje su bile ocijenjene sa NC ili PC također će biti ponovno ocijenjene u konačnom izvješću.

Nacrt novog i usmjerenog akcijskog plana bit će uključen u nacrt Izvješća o 4. krugu evaluacije koji će biti dostavljen Hrvatskoj na komentiranje. Novi akcijski plan usuglasit će se s Hrvatskom tijekom usvajanja Izvješća o 4. krugu evaluacije te će pokriti područja i teme na koje je još potrebno usmjeriti pozornost.

Opći komentari napretka od 3. kruga evaluacije

Hrvatska je poduzela značajne korake kako bi otklonila nedostatke koji su identificirani u 3. krugu.

Potpisivanjem Protokola o suradnji i uspostavljanju Međuinstitucionalne radne grupe za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma koji je stupio na snagu 1. ožujka 2012., formiran je MIRS. Na strateškoj razini, 31. siječnja 2008., Vlada Republike Hrvatske usvojila je Akcijski plan za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma (Akcijski plan) koji je identificirao korake koje je bilo potrebno poduzeti za razvoj hrvatskog sustava SPN/FT s ciljem njegovog harmoniziranja s relevantnim međunarodnim standardima.

Novi Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (ZSPNFT) donesen je 15. srpnja 2008.g. i stupio je na snagu 1. siječnja 2009. godine. Ovaj zakon, koji se temelji na 3. direktivi EU za sprječavanje pranja novca, usmjeren je na harmoniziranje hrvatskih preventivnih mjera s relevantnim međunarodnim standardima SPN/FT. Slijedom stupanja na snagu ZSPN/FT, donesen je određeni broj specifičnih pravilnika te je poduzeta sveobuhvatna inicijativa u svezi edukacije i podizanja razine svijesti.

Uveden je određeni broj novih zakonodavnih mjera koje imaju pozitivan učinak na režim SPNFT, što uključuje:

- Zakon o osobnom identifikacijskom broju (1. siječnja 2009.);
- Zakon o igrama na sreću (1. siječnja 2010.);
- Zakon o platnom prometu (1. siječnja 2011.); i
- Zakon o elektroničkom novcu (1. siječnja 2011.).

Na institucionalnoj razini, kao dio Akcijskog plana, u srpnju 2008. usvojen je Zakon o Financijskom inspektoratu s ciljem poboljšanja pravnog okvira, a kako bi institucionalno ojačala nadzorna tijela. Kao posljedica toga autoritet i nadležnost Deviznog inspektorata je proširen te ono postaje Financijski inspektorat. Nadalje, u okviru Ministarstva unutarnjih poslova provedena je reorganizacija kriminalističke policije te je ustrojen Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (PNUSKOK) kao središnje, nacionalno tijelo za provođenje financijskih istraga.

S obzirom na kazneno pravo, u srpnju 2009. god. predstavljen je novi Zakon o kaznenom postupku te Zakon o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem koji potpuno regulira postupak utvrđivanja imovinske koristi koja potječe od počinjenja kaznenih djela, a koji je stupio na snagu 01. siječnja 2011.godine. Donesene su i dodatne izmjene i dopune Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama u studenom 2008. g. kako bi se uskladilo sa međunarodnim standardima.

Donesen je novi Kazneni zakon koji će stupiti na snagu 01 siječnja 2013.g.

Ured za sprječavanje pranja novca (FOJ): obavješćivanje o transakcijama

UZSPN je smješten u okviru strukture Ministarstva financija, koji kao administrativna jedinica obavlja zadatke s ciljem sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma kao Financijsko-obavještajna jedinica i kao središnja nacionalna jedinica. ZSPNFT detaljno propisuje nadležnosti Ureda za sprječavanje pranja novca. Djelatnici UZSPN- su profesionalni, dobrih vještina, motivirani i redovito educirani putem unutarnjih i vanjskih oblika obuke. UZSPN ima izravan pristup različitim bazama podataka, bazama Policije te drugim javno dostupnim bazama. To omogućuje UZSPN-u brzo i učinkovito djelovanje u provedbi svoje analitičke funkcije. UZSPN je ovlašten za provođenje administrativnog nadzora Obveznika.

UZSPN je kroz obuke i publikacije aktivan u izgradnji odnosa sa obveznicima i u podizanju njihove razine svijesti.

Učinkovitost USPNA je ojačana u usporedbi sa situacijom koja je bila prezentirana za vrijeme 3. kruga evaluacije.

UZSPN je, radi razmjene informacija, zaključio potrebne sporazume o suradnji sa Policijom i tijelima kaznenog progona.

UZSPN je član Egmont Grupe i koristi Sigurnosnu mrežu Egmonta za razmjenu informacija sa stranim Financijsko-obavještajnim jedinicama.

**Izveštaj stručnjaka iste razine o posjetu Hrvatskoj u vezi Poglavlja 23
(Suzbijanje korupcije)**

(Referentna šifra: JHA IND/EXP 51823)

Trajanje posjeta: od 22. do 25. siječnja 2013.

Autor izvještaja: **g. Maurizio Varanese**

Sadržaj: IZVOD IZ IZVJEŠĆA

6.7. Financijsko-obavještajna jedinica (FOJ)

Financijsko-obavještajna jedinica (FOJ)

Unatoč kvalitetnom obavljanju poslova, hrvatska FOJ nema dovoljno osoblja pa su tako od 36 radnih mjesta predviđenim sistematizacijom popunjena samo 22 dok je 14 radnih mjesta još uvijek nepopunjeno. Unatoč tome, pokazuje se da su zaposlenici rade vrlo profesionalno, kako u tehničkom, tako i operativnom smislu, da su motivirani, redovito se odazivaju obuci i općenito su vrlo dobro dobro osposobljeni, a rukovodeće osoblje je izvanredno kvalitetno. U posljednje četiri godine nije bilo značajnijih promjena glede osoblja, osim u slučaju dva zaposlenika. U odgovoru na upit autora, sugovornik je izjavio da radna mjesta još nisu popunjena jer je teško pronaći visokokvalificirane ljude, a i zbog ograničenja zapošljavanja novih ljudi u državnim službama.

U ožujku 2012. g. u FOJ je izvršena unutarnja reorganizacija te ova jedinica sada uključuje:

- a. Direktora;
- b. Službu financijsko-obavještajne obrade, koja se sastoji od:
 - Odjela za sumnjive transakcije;
 - Odjela za strategijske analize i informacijski sustav;
- c. Službu za prevenciju i nadzor, koja se sastoji od:
 - Odjela za financijske i nefinancijske ustanove;
 - Odjela za međuinstitucionalnu i međunarodnu suradnju.

Hrvatski Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma uglavnom je usklađen s međunarodnim standardima⁴ prema preporukama MONEYVAL-a (uglavnom se odnose na pridržavanje revidiranih preporuka FATF "40+IX") i s Direktivom 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005.g. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranje terorizma, zatim s Direktivom 2006/70/EZ od 1. kolovoza 2006.g. koja propisuje mjere za primjenu Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu definiranja politički izloženih osoba

⁴ FOJ razmjenjuje informacije s članovima grupe EGMONT, a također je potpisala 36 Memoranduma o razumijevanju s međunarodnim institucijama iste razine.

i tehničkih kriterija za pojednostavljenu proceduru dubinske analize klijenata te iznimaka na temelju financijske aktivnosti koje se obavljaju povremeno ili na vrlo ograničenim osnovama, te s Konvencijom Ujedinjenih naroda protiv korupcije. Međutim, možda bi bilo dobro poraditi na izmjenama po pitanju politički izloženih osoba.

Odbor MONEYVAL⁵ Vijeća Europe još nije podnio Izvještaj 4. kruga ocjene mjera u Hrvatskoj predviđen za usvajanje na 42. plenarnoj sjednici MONEYVAL-a u Strasbourgu koja će se održati od 16. do 20. rujna 2013.g., a izvještaj će sadržavati konačnu ocjenu 4. kruga ocjene u odnosu na revidirane preporuke FATF-a (Skupina zemalja za financijsku akciju protiv pranja novca). Međutim, bez obzira na taj izvještaj koji tek treba biti podnesen, ovaj se autor slaže s neslužbenom ocjenom Financijsko-obavještajne jedinice – koja je izvršena na zahtjev samog autora –koja navodi na zaključak da se većina preporuka MONEYVAL-a već naveliko provodi te da se može reći da je od 40+IX FATF preporuka:

- ⇒ 37 provedeno;
- ⇒ 9 uglavnom provedeno;
- ⇒ 2 djelomično provedeno;
- ⇒ 1 nije primjenjiva zbog strukturalnih, pravnih i institucionalnih specifičnosti ove zemlje.

Tijekom 2011.g, hrvatska FOJ bila je vrlo aktivna na ovom specifičnom i osjetljivom području. Ustvari, FOJ radi na 334 STR (prijave sumnjivih transakcija) i 57.566 DTR (prijave izvršenih deviznih transakcija). Osim toga, u periodu od 3-6 mjeseci praćeno je devet bankovnih računa za svaki nalog u skladu s Člankom 62 Zakona o sprječavanju pranja novca i u četiri slučaja FOJ je autonomno blokirao izvršenje transakcije na period od 72 sata prema Članku 60 spomenutog Zakona⁶.

Što se tiče povratne informacije predviđene Člankom 82 Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranju terorizma, uočeno je da su potrebna daljnja poboljšanja, posebice u Policiji. No, treba istaknuti da je FOJ za policiju razvila posebnu softversku aplikaciju za efikasnije slanje povratnih informacija. Do danas je taj link dobilo 44 policijska službenika PNUKOK-a.

Autor bezrezervno zaključuje da Hrvatska na ovom području bilježi izvanredan napredak iako je potrebno uložiti još malo napora u usklađivanju s preporukama FATF objavljenima početkom 2012.g. Hrvatska bi trebala žurno posvetiti posebnu pozornost sljedećem:

- a. unijeti izmjene i dopune Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma popunjavajući prazninu u smislu da bi se odredbe, koje se za sada odnose samo na strane politički izložene osobe (PIO) morale proširiti i na domaće PIO jer se u zakonu sada spominju samo strane PIO;
- b. smanjiti broj tijela kojima se dostavljaju otvoreni predmeti, a koja tijela su ovlaštena za pokretanje kaznenih predmeta (npr. PNUKOK i USKOK ili Sigurnosno-obavještajna agencija kad se radi o financiranju terorizma);
- c. popuniti prazna radna mjesta i na taj način dodatno osnažiti i poboljšati kapacitete FOJ;
- d. poduzeti učinkovite korake s ciljem povećanja broja STR iz nefinancijskih ustanova;
- e. ubrzati postupak umrežavanja hrvatskih policijskih ureda u razvijene softverske aplikacije i tako osigurati povratne informacije;

ubrzano dovršiti postupak usklađivanja s preporukama 40+IX F

⁵ Moneyval analizira primjenu međunarodnih i europskih standarda koji se odnose na borbu protiv pranja novca (PN) i financiranja terorizma (FT) te ocjenjuje stupanj usklađenosti s preporukama FATF. 40+IX.